

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Politické aspekty územní samosprávy.

Volby a volební chování obyvatel města Kopidlno

Bc. Jitka Ječná

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jitka Ječná

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy. Volby a volební chování obyvatel města Kopidlno

Název anglicky

Political Aspects of Local Government. Elections and Voting Behaviour of the Residents of the Town Kopidlno

Cíle práce

Práce se bude zabývat problematikou volebního chování voličů v komunálních volbách. Diplomová práce si klade za cíl ověřit uplatnitelnost teorie volebního chování na konkrétním příkladu voličů municipality v České republice. Předmětem zkoumání bude zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách do zastupitelstva města Kopidlno.

Metodika

Diplomová práce bude pojata jako případová studie. Bude provedena analýza dat komunálních voleb z hlediska volebních výsledků a volebního chování voličů. Ke srovnání volebních výsledků a volebního chování ve volbách do zastupitelstva města Kopidlno bude použita komparativní metoda. Porovnávána budou volební data z ČSÚ, dále budou využita data z vlastního dotazníkového šetření. Respondenti budou vybráni nenáhodným kvótním výběrem.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

volební chování, územní samospráva, volby, volič, město Kopidlno, volební výsledky, lokální demokracie, komunální politika

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. 1.vyd.Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 244 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: [Specifika politického života v obcích ČR]. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 225 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, 254 s. ISBN 80-869-4601-0.

MATĚJŮ, Petr, VLACHOVÁ, Klára. Nerovnost, spravedlnost, politika. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 402 s. ISBN 80-85850-82-6.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty územní samosprávy. Volby a volební chování obyvatel města Kopidlno" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 2.3.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za odbornou pomoc a vedení při zpracování diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala obyvatelům města Kopidlno, kteří se podíleli na dotazníkovém šetření, a s jejich pomocí jsem získala potřebná data k výzkumu. Poděkování patří též mé rodině za její podporu a pochopení během celého studia.

Politické aspekty územní samosprávy. Volby a volební chování obyvatel města Kopidlno

Political Aspects of Local Government. Elections and Voting Behaviour of the Residents of the Town Kopidlno

Souhrn

Diplomová práce je pojata jako případová studie. Cíl, který si klade, je ověřit uplatnitelnost teorie volebního chování na konkrétním příkladu voličů municipality v České republice. Předmětem zkoumání je zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách v letech 2010 a 2014 do Zastupitelstva města Kopidlno. Teoretická část je deskripcí základních pojmů, které souvisí zejména s demokracií, s akcentem na lokální podobu. V teoretické perspektivě se dále zabývá problematikou voleb. Jsou zde charakterizovány druhy volebních systémů a dostupné teorie volebního chování. V praktické části je nejprve charakterizováno město Kopidlno z pohledu historického, demografického a politického. Dále se studie zaměří na místní politické subjekty. Následující kapitoly shrnují a analyzují výsledky komunálních voleb v období let 2002, 2006, 2010, 2014. Závěrečná část práce shrnuje výsledky získané vlastním dotazníkovým šetřením, jakožto nástroje výzkumu volebního chování obyvatel města Kopidlno.

Summary

The thesis is conceived as a case study. The main goal is to verify the applicability of the theory of voting behaviour in a specific sample of municipality voters in the Czech Republic. The object of the research is to determine which factors influenced the decision of voters in the municipal elections for the Town Council of Kopidlno in 2010 and 2014. The theoretical part deals with a description of the basic concepts primarily related to democracy, with a specific emphasis on the local character. The theoretical perspective

further concerns with the issues of elections including characteristics of different kinds of electoral systems and accessible theories of voting behaviour. The practical part primarily characterizes the town of Kopidlno in historical, demographic and political perspective. Further, the study focuses on the local political entities. The following chapters summarize and analyze the results of the municipal elections in 2002, 2006, 2010 and 2014. The final part summarizes the results obtained in an independent questionnaire survey used as a research tool to analyse voting behaviour of the residents of Kopidlno.

Klíčová slova: volební chování, územní samospráva, volby, volič, město Kopidlno, volební výsledky, lokální demokracie, komunální politika

Keywords: electoral behaviour, local government, elections, voter, town of Kopidlno, election results, local democracy, local politics

Obsah

1 ÚVOD	13
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	14
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	16
3.1 Politika	16
3.2 Komunální politika	16
3.3 Demokracie	16
3.3.1 Podoby demokracie	17
3.3.2 Modely demokracie	18
3.4 Demokratické transformace	19
3.5 Lokální demokracie.....	20
3.5.1 Konceptualizace lokální demokracie.....	20
3.5.2 Lokální demokracie – normativní přístup	21
3.5.3 Lokální demokracie – deskriptivní přístup.....	21
3.6 Typologie lokálních modelů demokracie.....	22
3.6.1 Model A: Neparticipativní model.....	23
3.6.2 Model B: Apoliticko-demarchistický model	23
3.6.3 Model C: Konsenzuální model.....	24
3.6.4 Model D: Kompetitivní model	24
3.7 Volby.....	25
3.8 Lokální politika	26
3.9 Volební systémy a jejich klasifikace.....	26
3.9.1 Většinové volební systémy.....	26
3.9.2 Semiproporční volební systémy	27
3.9.3 Poměrné volební systémy.....	28
3.9.4 Smíšené volební systémy	28
3.10 Volby do zastupitelstev obcí	29
3.10.1 Volební obvod	30
3.10.2 Forma kandidatury	30
3.10.3 Struktura hlasu.....	31
3.10.4 Volební klauzule.....	31
3.10.5 Volební formule	31
3.11 Volební chování	32
3.11.1 Sociologický (radikální, strukturální) model.....	32

3.11.2 Model racionálního výběru (ekonomický)	33
3.11.3 Model stranické identifikace (sociálně – psychologický)	33
3.12 Měření stranické identifikace	33
3.13 Politická informovanost občanů pro volební chování	34
3.14 Kontextové vlivy na volební chování	35
4 EMPIRICKÁ ČÁST – případová studie města Kopidlno	36
4.1 Obecná charakteristika města Kopidlno	36
4.2 Historie města	36
4.3 Demografická charakteristika města Kopidlno	37
4.3.1 Vývoj počtu obyvatel a domů	37
4.3.2 Věkové složení obyvatel	39
4.3.3 Vzdělání	41
4.3.4 Nezaměstnanost	42
4.3.5 Občanská vybavenost a kultura	43
4.4 Politický proces v Kopidlně	44
4.4.1 Místní politické subjekty	44
4.4.1.1 Česká strana sociálně demokratická	44
4.4.1.2 Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	45
4.4.1.3 Občanská demokratická strana	46
4.4.1.4 Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí	46
4.5 Analýza voleb do Zastupitelstva města Kopidlno	47
4.5.1 Volby a volební výsledky v roce 2002	47
4.5.2 Volby a volební výsledky v roce 2006	50
4.5.3 Volby a volební výsledky v roce 2010	54
4.5.4 Volby a volební výsledky v roce 2014	57
4.6 Volební chování obyvatel města Kopidlno – výsledky šetření	60
4.6.1 Porovnání stranického systému v Kopidlně	60
5 ZÁVĚR	75
6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	78
7 PŘÍLOHY	82
7.1 Seznam příloh	82

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel a domů v jednotlivých částech města Kopidlno (1869 – 2001)	37
Tabulka č. 2: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování v Kopidlně (2000 – 2014)	38
Tabulka č. 3: Sňatky, rozvody, potraty v Kopidlně (2000 – 2014)	39
Tabulka č. 4: Věkové složení obyvatel v Kopidlně (2006 – 2013)	39
Tabulka č. 5: Vývoj počtu žáků ZŠ a MŠ Kopidlno (vždy k 30.6.)	41
Tabulka č. 6: Volební výsledky České strany sociálně demokratické ve volbách do zastupitelstva města Kopidlno (2002 – 2014)	45
Tabulka č. 7: Volební výsledky KDU - ČSL ve volbách do zastupitelstva města Kopidlno (2002 – 2014)	45
Tabulka č. 8: Volební výsledky ODS ve volbách do zastupitelstva města Kopidlno (2006 – 2014)	46
Tabulka č. 9: Volební výsledky Sdružení nezávislých kandidátů – Hasiči a nezávislí ve volbách do zastupitelstva města Kopidlno (2006 – 2014)	47
Tabulka č. 10: Porovnání volební účasti – volby 2002	48
Tabulka č. 11: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2002	48
Tabulka č. 12: Porovnání volební účasti – volby 2006	51
Tabulka č. 13: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2006	51
Tabulka č. 14: Porovnání volební účasti - volby 2010	54
Tabulka č. 15: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2010	54
Tabulka č. 16: Porovnání volební účasti – volby 2014	57
Tabulka č. 17: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2014	58
Tabulka č. 18: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 – rozdělení dle věkového složení respondentů (v %)	70
Tabulka č. 19: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010 – rozdělení dle věkového složení respondentů (v %)	70
Tabulka č. 20: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 – rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)	72
Tabulka č. 21: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010 – rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)	72

Tabulka č. 22: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlna v roce 2014 – rozdělení dle ekonomického postavení (v %)	73
Tabulka č. 23: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlna v roce 2010 – rozdělení dle ekonomického postavení (v %)	73

Seznam grafů:

Graf č. 1: Přehled průměrného věku občanů v Kopidlně (2000 - 2014)	41
Graf č. 2: Porovnání míry nezaměstnanosti okresu Jičín s Královéhradeckým krajem a celou Českou republikou v letech 2013 – 2014	43
Graf č. 3: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti – volby 2002	49
Graf č. 4: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti - volby 2006	52
Graf č. 5: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti - volby 2010...	56
Graf č. 6: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti - volby 2014...	59
Graf č. 7: Způsob hlasování ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014	61
Graf č. 8: Hlasování respondentů ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014	62
Graf č. 9: Preferovaná volební strana ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014	63
Graf č. 10: Negativní postoje respondentů k volební straně ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014	64
Graf č. 11: Důvod negativních postojů k volebním stranám ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014	65
Graf č. 12: Způsob hlasování ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010	66
Graf č. 13: Hlasování respondentů ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010	67
Graf č. 14: Preferovaná volební strana ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010....	68
Graf č. 15: Věkové složení respondentů dotazníkového šetření	69
Graf č. 16: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů dotazníkového šetření	71

Seznam schémat:

Schéma č. 1: Typologie lokálních modelů demokracie.....	23

Seznam zkratk:

BEZPP – bez politické příslušnosti

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

ČSÚ – Český statistický úřad

KDU – ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

KVC – Kulturní a vzdělávací centrum

ODS – Občanská demokratická strana

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

SNK – Sdružení nezávislých kandidátů

SNK Hasiči a nezávislí – Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí

SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI – Sdružení nezávislých kandidátů NEZÁVISLÍ
KANDIDÁTI

SNK – sportovci – Sdružení nezávislých kandidátů – sportovci

1 ÚVOD

Komunální politika se liší od politiky na národní úrovni a souvisí především s velikostí dané obce. Významné je i politické spektrum obcí a struktura obyvatel. Všechny tyto faktory působí na rozhodování občanů v místní politice. Problematika lokální politiky se v dnešní době stává stále častěji předmětem zkoumání politologů i přes fakt, že se projevuje svou různorodostí faktorů, které ovlivňují výsledky voleb a volební chování občanů. Mezi ty, kteří mapují českou komunální politiku, patří například Stanislav Balík, Václav Bubeníček, Jaroslav Čmejrek, Jan Čopík, Radek Kopřiva a další.

Smyslem diplomové práce s názvem Politické aspekty územní samosprávy. Volby a volební chování obyvatel města Kopidlno je ověřit uplatnitelnost teorie volebního chování na konkrétním příkladu voličů municipality v České republice. Předmětem zkoumání je zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách v letech 2010 a 2014 do Zastupitelstva města Kopidlno. Práce je pojata jako případová studie. Pro správné porozumění celé problematice je vhodné definovat si základní pojmy, které souvisí s demokracií, volbami a volebním chováním. Tímto se zabývá teoretická část diplomové práce. Praktická část v úvodu vymezuje město Kopidlno z pohledu historického, demografického a politického. Autorka se dále věnuje deskripci místních politických subjektů zvoleného města. Jak již bylo řečeno, předmětem zkoumání této práce byl zvolen lokální stranický systém v Kopidlně v období let 2010 a 2014. Na lokální politické scéně dlouhodobě působí Česká strana sociálně demokratická a Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. Tyto politické strany jsou během volebních období doplňovány dalšími politickými uskupeními. Nedílnou součástí práce je analýza voleb do Zastupitelstva města Kopidlno v období let 2002 – 2014. Závěrečná část práce je ukončena vyhodnocením dotazníkového šetření, které se zabývá volebním chováním obyvatel obce, tedy oblastí, která zkoumá vztahy a závislost mezi voliči a politickými stranami.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Práce se zabývá problematikou volebního chování voličů v komunálních volbách. Diplomová práce si klade za cíl ověřit uplatnitelnost teorie volebního chování na konkrétním příkladu voličů municipality v České republice. Předmětem zkoumání je zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách v letech 2010 a 2014 do Zastupitelstva města Kopidlno.

Diplomová práce je pojata jako případová studie. Objektem výzkumu je město Kopidlno, které leží v Královéhradeckém kraji, v jihovýchodním cípu okresu Jičín, na hranici se Středočeským krajem a okresem Nymburk. Počet obyvatel této obce se pohybuje okolo 2 000, tudíž patří k malým městům.

V teoretické části práce jsou popsány a definovány základní pojmy, které souvisí zejména s demokracií, jejími podobami, modely jako nedílné součásti konání všech druhů voleb a volebních klání. Dále jsou zde charakterizovány druhy volebních systémů a dostupné teorie volebního chování. Technikou sběru dat teoretických východisek je studium dokumentů, především odborných publikací zabývajících se komunální politikou, demokracií, volbami, volebními systémy a volebním chováním.

Empirická část charakterizuje nejprve obecně město Kopidlno, jeho historii a dále věnuje pozornost vybraným demografickým faktorům, které ovlivňují volební chování občanů a tím mají vliv na komunální politický systém. Případová studie je dále deskripcí místních politických subjektů, které v posledních komunálních volbách sestavily kandidátní listiny a jsou ve městě činné. Následuje analýza volebních výsledků z voleb konaných v letech 2002, 2006, 2010 a 2014. Ke srovnání volebních výsledků a volebního chování ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno bude použita komparativní metoda. Porovnána budou volební data ze zdrojů Českého statistického úřadu týkající se zejména výsledků komunálních voleb z let 2002 – 2014. Dalším zdrojem informací budou dokumenty politických stran, zápisy a usnesení ze zasedání zastupitelstva města a platné právní předpisy.

K naplnění cíle bylo využito dat získaných vlastním dotazníkovým šetřením, jakožto nástroje výzkumu volebního chování obyvatel města Kopidlno. Dotazník byl mezi respondenty distribuován na přelomu června a července 2015 s tím, že bude osobně vyzvednut za 10 – 14 dní. Šetření skončilo 16. července 2015. Tento způsob získávání dat garantoval velkou návratnost dotazníků. Celkem bylo osloveno 201 respondentů, dotazník

vyplnilo 179 respondentů z celkového počtu 692 zúčastněných voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 a 695 voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010, 22 respondentů dotazník nevrátilo nebo nevyplnilo. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem. Zkoumáno bylo volební chování kopidlenského elektorátu v komunálních volbách v letech 2010 a 2014. Dotazníkové šetření bylo určeno pouze obyvatelům s trvalým pobytem v Kopidlně, další podmínkou byl věk obyvatel starších 18 let. Dotazník je součástí přílohy.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Politika

Politika je činnost, kterou lidé vytvářejí, chrání a mění obecná pravidla, kterými se řídí v celém životě. Je tedy neoddělitelně spojena s konfliktem a spoluprací. Na jedné straně existující odlišné názory, různé preference, konkurující si potřeby a proti sobě stojící zájmy zaručují neshodu i o pravidlech, kterými se lidé řídí. Na druhé straně lidé akceptují, že mají-li tato pravidla ovlivnit nebo zajistit jejich dodržování, musí spolupracovat s jinými lidmi. Jádrem politiky je řešení sporů, tzn. proces, kdy se opačné názory nebo konkurující si zájmy sladují. V širším slova smyslu je vhodnější o politice uvažovat jako o hledání řešení sporů než jako o jeho dosahování; ne všechny spory se totiž urovňají a ne všechny mohou být vyřešeny. Přesto však nutná přítomnost různosti a nedostatku vede k tomu, že politika je jedním z těch rysů lidské existence, před kterými nelze uniknout (Heywood, 2004).

3.2 Komunální politika

Pojem komunální politika je chápána třemi významy - polity, politics a policy. Tato koncepce chápání politiky vznikla ze tří významově rozdílných anglických názvů informujících o politice, které od sebe navzájem nelze oddělit.

Polity je normativní a formální složka politiky, kterou zejména reprezentují ústavní rámec, politický řád a politické ideje. Současně představuje vymezení prostoru včetně definice hranic, aktérů a vztahů mezi nimi, v němž se politika odehrává.

Politics je definována jako procesuální dimenze nebo dynamika politiky, kde dochází ke střetu zájmů a přístupů jednotlivých politických aktérů. Pomocí konfliktu nebo konsenzu se zájmy politických aktérů prosazují, nebo pozbývají politické důležitosti.

Policy je obsahová dimenze politiky zahrnující obsah a výsledek politiky. Jedná se o činnost politických aktérů, cíl politiky a určitou politiku. V případě kategorie policy se politické ideje a rozhodnutí mění v konkrétní opatření např. program, nařízení, zákon atd. (Balík, 2009).

3.3 Demokracie

Slovo demokracie vzniklo již v antickém Řecku. Je složeninou řeckých slov „kratos“ (moc nebo vládnutí) a „demos“ (lid). Obecně se pokládá za označení „čehosi

dobrého“. Slovo demokracie se začalo používat takřka jako výkřik či heslo, které způsobuje souhlas s určitou idejí nebo systémem vládnutí. Bernard Crick toto formuloval takto: „demokracie je slovo, které má ve světě veřejných věcí zřejmě nejmlhavější význam“. Výraz může pro každého znamenat cokoliv, je však značné nebezpečí, že nebude znamenat vůbec nic. S pojmem demokracie se spojovaly např. tyto významy:

- systém, ve kterém vládnou chudí a znevýhodnění,
- forma vlády, kdy lid si přímo a neustále vládne sám, aniž by k tomu potřeboval profesionální politiky nebo funkcionáře,
- společnost, jejímž základem je spíše rovnost příležitosti a individuální zásluha než hierarchie a privilegium,
- systém sociálního zabezpečení a přerozdělování, jehož cílem je zmenšit sociální nerovnosti,
- systém rozhodování, v němž základem je princip vlády většiny, systém vládnutí, který tím, že omezuje moc většiny, zajišťuje práva a zájmy menšin,
- obsazování veřejných funkcí na základě konkurenčního boje o hlasy lidí,
- systém vládnutí, který zájmům lidu slouží bez ohledu na to, zda se účastní nebo neúčastní politického života (Crick, 2002).

3.3.1 Podoby demokracie

Přímá demokracie je také nazývána tzv. „participativní demokracií“. Byla vytvořena na základě přímé, nezprostředkované a trvalé participaci občanů na úkolech, které jsou spojeny s vládnutím. Přímá demokracie potlačuje odlišnosti mezi státem a občanskou společností a mezi vládnoucími a ovládanými. Jedná se o tzv. systém lidové samosprávy. Např. ve starověkých Athénách se jí získalo vládou prostřednictvím masových shromáždění; v moderním pojetí se jedná o využívání referenda. K hlavním výhodám přímé demokracie patří:

- zdůrazňuje kontrolu občanů nad jejich vlastními osudy, jelikož je jedinou čistou formou demokracie,
- vytváří lépe informované a politicky vyspělejší občanstvo a přispívá tudíž k jeho vzdělanosti,
- umožňuje, aby veřejnost vyjadřovala své vlastní názory a zájmy, aniž by přitom byla odkázána na politiky, kteří myslí sami na sebe,

- zajišťuje legitimitu vládnutí: lidé totiž spíše přijmou ta rozhodnutí, která sami učinili (Heywood, 2004).

Zastupitelská demokracie je nepřímá a omezená demokracie. Omezenost se projevuje v tom, že participace veřejnosti na vládnutí je jen krátkodobá a občasná, protože se omezuje na volební akt jednou za několik let. Prívlastek nepřímá znamená, že občané sami moc nevykonávají, ale pouze vybírají a volí ty, kteří budou vládnout jejich jménem. Tento způsob vládnutí je demokratický jedině v případě, že reprezentace tvoří spolehlivou vazbu mezi vládoucími a ovládanými. Tato situace se mnohdy vyjadřuje názvem mandátu vzešlého z voleb. K přednostem zastupitelské demokracie patří:

- nabízí prakticky uskutečnitelnou formu demokracie (přímé participace veřejnosti lze dosáhnout jen v malých společnostech),
- zbavuje řadové občany břemene rozhodování a v politice tak umožňuje dělbu práce,
- umožňuje vložit vládnutí do rukou těch, kdo jsou vzdělanější a mají větší odborné znalosti a zkušenosti,
- udržuje stabilitu, jelikož řadové občany drží dál od politiky, a tak je vede k tomu, aby akceptovali kompromis (Heywood, 2004).

3.3.2 Modely demokracie

Lokální demokracie – podstatou tohoto modelu je „polis“ neboli městský stát antického Řecka a systém vládnutí, který vznikl v největším řeckém městském státě - Athénách. Athénská demokracie, jak se jí také říkalo, byla v zásadě vládou lidového shromáždění. Všechna důležitá rozhodnutí totiž přijímalo Shromáždění neboli ecclesia, kterého se měli právo účastnit i občané. To se scházelo mnohokrát do roka. Funkční období Shromáždění bylo obvykle krátké, aby se umožnila co největší participace občanů. Pro Athénskou demokracii byla zejména charakteristická vysoká aktivita občanů. Výkonným orgánem Shromáždění byla Rada, která byla složena z pětiset občanů. Nejvýznamnějším kritikem klasické demokracie byl řecký filozof Platón (427 - 327 př. Kr.). Ten vystoupil proti zásadě politické rovnosti s odůvodněním, že masa lidí není dost zkušená ani moudrá na to, aby mohla uvážlivě vládnout. Návrh na řešení prezentoval v Ústavě (Heywood, 2004).

Demokracie jako ochrana - podstatou bylo, že demokracií nebyl rozuměn mechanismus, jehož prostřednictvím by mohli občané participovat na politickém životě, jak tomu bylo v klasické demokracii, ale demokracie byla chápána především jako prostředek, pomocí kterého se občané měli možnost chránit před zásahy ze strany státu. Proto tedy demokracie jako ochrana, resp. ochranná demokracie (protective democracy). Toto hledisko zastávali zejména zástupci raného liberalismu, kteří prosazovali především co nejširší sféru individuální svobody. Ochrana občana jako jednotlivce před státem je spojována v možná prvním ze všech demokratických provolání, a to v odpovědi, kterou Aristoteles zaslal Platónovi, a která v latinském překladu znamená: „*Quis custodiet custodes?*“, neboli „*Kdo bude strážit strážce?*“ (Heywood, 2004).

Demokracie jako nástroj rozvoje – nová orientace demokracie, zejména na péči o rozvoj individua a lidského společenství. S tím je spojen vznik naprosto nových modelů demokratického vládnutí, o nichž můžeme obecně mluvit jako o systémech rozvojové demokracie (developmental democracy). Nejpřevratnější z těchto modelů demokracie vytvořil Jean-Jacques Rousseau. Jeho ideje jsou označovány v mnoha ohledech jako odklon od převládající liberální demokracie; těmito myšlenkami byly ovlivněny marxisté a anarchisté (Heywood, 2004).

Lidová demokracie - je odvozena z ortodoxních komunistických režimů, které jsou charakteristické pro období po skončení druhé světové války. Jedná se o pojmenování různých demokratických modelů, které vznikly z marxistické tradice. Opakem těchto modelů demokracie jsou liberálně demokratické modely. Marxisté slovo „demokracie“ chápali zejména jako cíl sociální rovnosti, který se získá pomocí společného vlastnictví. Fakticky šlo o „sociální demokracii“ v jejím primárním významu, na rozdíl od „politické demokracie“, která rovnost předstírá (Heywood, 2004).

3.4 Demokratické transformace

První transformace k demokratickému městskému státu začala v první polovině pátého století před naším letopočtem mezi Řeky a Římany. Odrážela nové chápání světa a jeho možností a spočívala v zavedení principů přímé demokracie do rozhodovacího procesu. V podstatě znamenala, že několik městských států, ve kterých vládli různí nedemokratičtí vládci, např. aristokraté, monarchové, oligarchové nebo tyrani, se změnilo na systémy, kde měl velký počet svobodných dospělých mužů právo účastnit se přímo

vlády. Druhá transformace se vyznačuje postupným posunem myšlenky demokracie dále od jejího historického centra v městském státě k širší oblasti národního státu. Typickým obdobím pro tuto transformaci je 19. století, probíhala v Evropě a v anglicky mluvícím světě a výsledkem bylo zavedení systému zastupitelské demokracie v několika desítkách nejvyspělejších zemí. Třetí transformace by dle Roberta Dahla měla spočívat v globálním rozšíření zastupitelské demokracie (Dahl, 1995).

3.5 Lokální demokracie

Současná demokracie má zastupitelskou podobu. Přímá demokracie je natolik spojená s životem komunit a obcí, že jiné zaměření lokálního politického procesu takřka nepřipadá v úvahu. Z historického hlediska se jedná o systém, který je založen na přímé politické participaci svobodných občanů a na kolektivním rozhodování. Pro fungování takového systému je nutná přiměřená velikost politického prostoru. Obec by neměla být příliš velká a lidnatá, protože ji lze jen těžko spravovat, naopak malá obec není dostatečně soběstačná (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

S lokálním politickým prostorem, který prezentovaly relativně malé komunity antických městských států, úzce souvisí dle Roberta Alana Dahla přímá demokracie. U zastupitelské demokracie to je s lokálním politickým prostorem složitější. Charakteristickým atributem zastupitelské demokracie je především zprostředkování mezi politikou a občany, kteří si svou volbou určují své zástupce, kterým je svěřeno vládnutí. Postupně se zastupitelská demokracie ve světě rozšiřovala. Po roce 2000 se odhadoval počet demokratických států ve světě přibližně na 120, což byla většina existujících států. Je to téměř trojnásobek počtu z osmdesátých let a šestinásobek počtu států z roku 1945 (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.5.1 Konceptualizace lokální demokracie

Lokální demokracie vychází z místní politické scény. Definici demokratické lokální politiky popisuje Michal Illner slovy jako „*diferencovaný místní politický systém s pluralitou subjektů a zájmů, vzájemnou soutěž, kontrolu a vyvažování*“, přičemž výskyt zmíněných atributů místní politiky je podmíněn (nikoli však výlučně) velikostí obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Studiem lokální demokracie se v demokratických zřízeních v posledních letech zabývá stále častěji více badatelů (Illner, 2006, Valeš, 2007, Bubeníček, 2010, Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Skupina českých politologů uvádí, „že hlavním aspektem lokálního demokratického vládnutí je rozložení rozhodovacích pravomocí a odpovědnosti mezi lokální administrativu a občany místní komunity“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.5.2 Lokální demokracie – normativní přístup

Lokální demokracie se dělí na dvě roviny; nejprve jsou to instituce lokální vlády, které zastupuje starosta, zastupitelstvo a rada obce; následující rovinu tvoří aktivity občanské společnosti a další organizace. Z výše uvedeného se ukazuje těsný a vzájemně se podporující vztah mezi komunální vládou a občanskou společností. Tento vztah je zásadní pro rozpoznání problémů a jejich následující řešení. Rozdělení rozhodovacích pravomocí a určité odpovědnosti mezi výše uvedenými subjekty jsou hlavním principem lokálního demokratického vládnutí. Mezi hlavní podmínky existence lokální demokracie patří pravidelně se opakující komunální volby, právo na politickou opozici, možnost alternace vlád, uznání a ochrana základních politických a občanských práv, právo na osobní rozvoj, ekologická a ekonomická práva (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Organizace a působení výše uvedených institucí, ale i kvalita mínění a čestnost občanů dané společnosti formuje kvalitu demokracie, o níž se opírá teorie občanského republikanismu. Republikánská teorie demokracie straní hledání vhodných podmínek pro rozvoj těchto ctností občanů před hledáním vhodné organizace již zmiňovaných institucí. V případě existence těchto subjektů je možné spravedlivé demokratické politické zřízení. Lokální demokracie je v tomto pojetí ztotožňována s participativním modelem demokracie, tzn., že je kladen velký důraz na občanskou participaci a instituce komunální vlády jsou posuzovány spíše jako administrativní orgány, které úkoly koordinují (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.5.3 Lokální demokracie – deskriptivní přístup

Deskriptivní přístup funguje jako nástroj k odlišení politického prostředí, ve kterém demokratické instituce působí. Velikost obce je nejdůležitějším činitelem, který má vliv na ekonomický, kulturní, politický a místní sociální život občanů. Z hlediska občanské

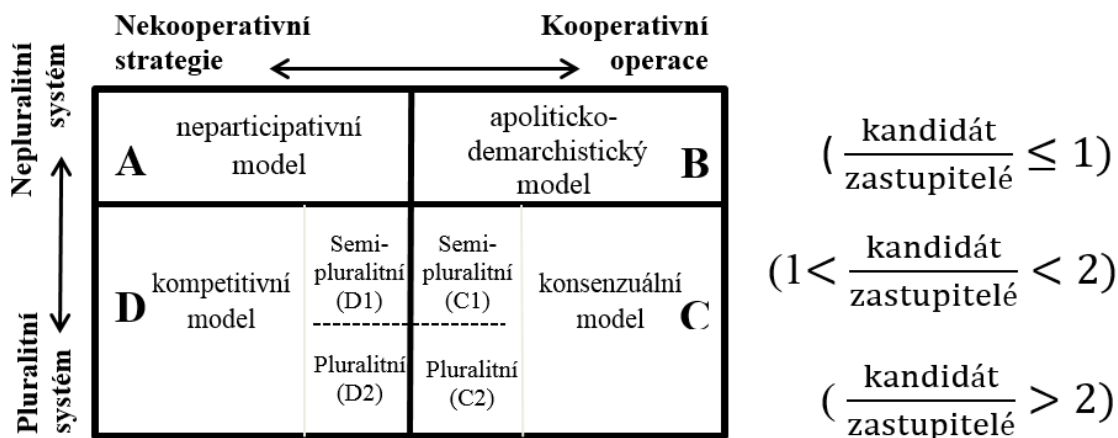
participace se kvalita lokální demokracie v obci vymezuje pomocí vztahu mezi velikostí obce a demokratickým charakterem místní politiky. Oproti normativnímu přístupu zde nedochází k vytyčení nebo určení ideální podoby lokální demokracie. Hovoří se zde nejen o kladech a záporech demografické velikosti velkých a malých obcí, ale mnohdy i o potenciálních nebezpečích pro lokální demokracii, které vyplývají z velikosti obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Ve větších obcích může nastat stav, že do institucí lokální vlády, což je např. zastupitelstvo obce, budou zvoleni kompetentnější a vzdělanější zastupitelé. Tím se zvýší profesionalizace místní politiky, což povede k získání elitistického charakteru a k ohrožení sociální reprezentativnosti legislativních orgánů určitých obcí v neprospěch většiny. V malých obcích je kontrola nad místními politiky jednodušší, na druhé straně však omezuje výběr kvalitních kandidátů na členy zastupitelstva a to způsobí ovládnutí lokální vlády rodinnými klany nebo autoritativními osobnostmi. Významnou roli v malých obcích zastávají místní elity a občanská participace vykonávaná na základě demokratických principů. Z hlediska empiricky orientovaných pojetí má lokální demokracie polyvalentní charakter. Z těchto důvodů je možné chápat pojem lokální demokracie z hlediska deskriptivních přístupů jako odlišování demokratické instituce na lokální úrovni od demokratických institucí vyšších politických úrovní, od kterých se odvozují některé pohledy na fungování lokálních politických systémů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.6 Typologie lokálních modelů demokracie

Základním hlediskem pro typologii venkovských obcí z hlediska lokálních modelů je způsob sestavování kandidátních listin. Tento způsob je vymezen zavedenými vzorci chování a mechanismem stranického systému v daném komunálním politickém prostoru. Především v malých obcích se sestavování kandidátních listin řadí mezi hlavní předvolební aktivity. Mezi dvě základní definiční kritéria, kterých je třeba k určení modelů předvolebního sestavování kandidátních listin, patří formát lokálního stranického systému na volební úrovni a charakter volebního boje o hlasy voličů, tzv. úroveň rivality. Formát stranického systému členíme na pluralitní a nepluralitní systém stran. Z hlediska úrovně rivality se rozlišuje kooperativní (centrálně koordinovaný) a nekooperativní model sestavování kandidátních listin (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Schéma č. 1: Typologie lokálních modelů demokracie

Zdroj: Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010

3.6.1 Model A: Neparticipativní model

Do skupiny A patří obce, kde je možné se setkat s nekooperativní strategií místních politických aktérů a nepluralitním stranickým systémem. V praxi se jedná zejména o takové obce, kde lhostejnost a nezájem místních obyvatel o komunální politiku ohrožuje existenci autonomie municipality. Model A představují např. obce, kde předešlá zastupitelstva zadlužila místní samosprávu do té míry, že žádný místní občan na sebe nechce vzít roli zachránce a vést takto zadluženou obec. Konání opakovaných nebo dodatečných voleb z důvodu nesplněného minimálního počtu pěti kandidátů je jedním z faktorů nezdravého stavu místního politického systému. V těchto případech se sestavování kandidátních listin dotýká pouze několika občanů obce, kterým není lhostejné zachování nezávislosti a samostatnosti obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.6.2 Model B: Apoliticko-demarchistický model

Model B tvoří takové obce, kde kandiduje pouze jeden politický subjekt. Na jediné kandidátní listině je počet kandidátů menší nebo shodný s počtem volených zastupitelů. V tomto případě jsou předem známy výsledky voleb. Cílem takových voleb je především obsadit zastupitelská křesla za pomoci jediné kandidátní listiny a zajistit tak udržení samostatnosti obce. Tento model odpovídá např. nově vzniklým obcím, kde výše popsaný model můžeme považovat za počáteční bod pro potenciální budoucí kvalitativní vývoj

lokálního stranického systému. Přesto však u některých obcí k této evoluci vůbec nemusí dojít. Rozdíl oproti modelu A je zejména v tom, že místní občané mají zájem o politický život a není jim lhostejná samostatnost a udržitelnost obce. Na druhé straně spokojenost s fungováním zastupitelstva a stávajícím vedením obce občané ukazují nezájmem o kandidaturu do zastupitelstva obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.6.3 Model C: Konsenzuální model

Konsenzuální model C reprezentuje obce, které se vyznačují pluralitním stranickým systémem, kde se zavádějí kooperativní strategie, aby bylo dosaženo konsenzu. V tomto modelu je významným cílem voleb obsazení zastupitelských křesel podobně jako u modelu B za účelem zachování samostatnosti obce. Pro stranický systém je sice typické pluralitní prostředí, což znamená, že počet kandidátů do zastupitelstva je větší než počet rozdělovaných mandátů, avšak typ volebního boje lze pojmenovat jako kvazikonkurenční namísto kompetitivního, i když se na volbách podílí větší počet volebních stran. Pro tento model je charakteristická vysoká volební účast, co do způsobu kandidatury ve velké většině obcí modelu C kandidují pouze samostatně kandidující nezávislí kandidáti, jejichž kandidatura je centrálně koordinována. V tomto případě výsledky voleb předem známe nejsou, ale vlastní volby připomínají spíše kolektivní hry. Konsenzuální model C je poměrně častým modelem demokracie právě v malých venkovských obcích (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.6.4 Model D: Kompetitivní model

Kompetitivní model D představuje obce, v nichž se vyskytují různé mechanismy stranických systémů, sestavování kandidátních listin a podoby vedení předvolebních aktivit. Skupina D se liší od již zmiňovaných modelů především vyšší úrovní rivality, tzn. charakterem volebního boje o hlasy voličů. Hlavním cílem voleb již není pouhé sestavování jakéhokoliv zastupitelstva, ale získání a udržení kontroly nad vedením obce, k čemuž napomáhá i vytvoření exekutivních koalic. Nezbytnou podmínkou je kandidatura většího počtu politických subjektů. V modelu D nekandidují pouze samostatně kandidující nezávislí kandidáti, ale i velmi vyvinuté pluralitní systémy, které lze považovat za stranické systémy. V obcích, pro které je charakteristický tento model, se objevují i místní organizace politických stran, které působí na celorepublikové úrovni.

Sestavování kandidátních listin není centrálně koordinováno, má spíše povahu předvolebních koalic nebo spřátelených kandidátních listin. Formy volebních kampaní nemusí mít vždy kompetitivní charakter. Komparativní výhodou je zejména personální obsazení kandidátní listiny např. známými lokálními osobnostmi. Z těchto důvodů lze usoudit, že se místní funkční mechanismy politických systémů přibližují politickým systémům velkých obcí. Podmínkou pro kompetitivní model je konfrontace alespoň dvou skupin s odlišnými představami o rozvoji obce. Příkladem rivality skupin s odlišnými názory rozvoje obce jsou časté změny územního plánu obce nebo přeměny a rušení zahajovaných projektů v obcích (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.7 Volby

Hlavním principem zastupitelské demokracie jsou volby. Výsledky voleb prezentují názory a preference občanů, které se materializují do určité podoby zvolených orgánů zastupitelstev. Z tohoto důvodu jsou volby nejvýznamnější formou politické participace občanů. Volby plní několik funkcí. Základní funkcí voleb je zjištění aktuálního rozmístění politických sil v určitém politickém prostoru a rozdělení mandátů. Volby dále poskytují informace o aktuálních požadavcích a prioritách společnosti. Mezi další funkci, kterou volby plní, patří integrační funkce. Střetávání politických stran představuje různě odlišné cíle, priority a zájmy. Samotné volby představují jejich integraci a zároveň integraci celé společnosti. Další funkcí voleb je kontrolní funkce. Volby umožňují občanům kontrolovat zastupitelské a exekutivní orgány. V případě nespokojenosti se zástupci politických stran a uskupení občané mají možnost díky volbám volené zastupitele vyměnit. Legitimní funkce znamená, že prostřednictvím voleb získává politická moc legitimitu. K plnění těchto všech funkcí je třeba principu všeobecného, přímého a rovného volebního práva. Volební právo se v České republice člení na aktivní a pasivní volební právo s tím, že obě volební práva mají všichni občané, kteří dosáhli daného věku – osmnáct let. Aktivní právo znamená právo volit a pasivní volební právo je právo být volen, které je u různých voleb odlišné dle věku kandidáta. Toto představuje všeobecnost voleb. Význam rovného volebního práva je v tom, že všichni voliči disponují se stejnými hlasy co do počtu a váhy volebního hlasu (Čmejrek, 2008).

Svoboda volby a politická pluralita je dalším předpokladem funkčnosti voleb. Právem voliče je možnost svobodně se rozhodovat mezi politickými stranami

a jednotlivými kandidáty. Volič nesmí být nucen k odevzdání hlasu pro danou stranu nebo kandidáta, musí mu být dána možnost získání informací o kandidátech a vytvoření si vlastního názoru. Výhody nebo nevýhody na základě volby jsou pro voliče nepřipustné. Nutnou podmínkou zabezpečení voleb je tajné hlasování. Dále je garantováno, že nikdo nemůže zjistit, jak voliči hlasovali (Čmejrek, 2008).

3.8 Lokální politika

Lokální politika se liší od politiky na národní úrovni a souvisí především s velikostí dané obce. Významné jsou i politické rozdíly mezi městy a obcemi například ve stranickém systému, volebních kampaních, ale i ve volebním chování voličů.

Čmejrek uvádí, že ve větších městech působí všechny nebo téměř všechny parlamentní politické strany, v obcích do 2000 obyvatel se většinou setkáváme s neúplným výčtem politických stran a v obcích do 1000 obyvatel se v komunálních volbách s parlamentními stranami setkáváme jen zřídka (Čmejrek, 2008).

Kopřiva ukazuje, že v komunální politice velmi často působí politická uskupení, která existují a jsou závislá na volebním úspěchu. V případě neúspěchu ve volbách tyto strany přestávají fungovat a zanikají. Naopak úspěšná politická uskupení pevně etablojí ve spektru místních politických subjektů a jsou významnou politickou silou (Kopřiva, 2009).

3.9 Volební systémy a jejich klasifikace

Organizace voleb v moderní demokracii je zvláštním průnikem dvou systémů, a to volebního systému a stranického systému. Ze sociologického hlediska se výraz volební systém obecně vymezuje jako souhrn všech jednotlivců a institucí včetně vztahů mezi nimi, které se účastní voleb. V užším, dle některých autorů normativním významu je volební systém souhrn všech pravidel nebo sociálních norem, které usměrňují a regulují volební vztahy. V nejužším slova smyslu se jedná o státem stanovená pravidla přípravy voleb, jejich organizace a zjišťování volebních výsledků (Krejčí, 2006).

3.9.1 Většinové volební systémy

Většinové volební systémy se vyznačují především svou jednoduchostí, vysokou personalizací volby a v úzkém sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho

voliči. Mezi nevýhody patří velká disproporcionalita volebních výsledků, kde může dojít až k znevýhodnění slabších nebo nových stran oproti silnějším stranám. Může tedy dojít i k situaci, že strana, která získala největší počet hlasů, prohraje volby (Čmejrek, 2008).

Většinové volební systémy jsou děleny do dalších kategorií. Ve vícemandátových obvodech působí jejich využití klasifikační problémy. V jednomandátových obvodech rozeznáváme většinové volební systémy zejména dle podílu hlasů, které musí kandidát získat, aby se stal vítězem. Jasným příkladem je bezesporu relativně většinový systém, tj. úprava, kdy vítěz jediného kola hlasování získává mandát bez ohledu na většinu, které dosáhl. Určitou variantní úpravou ke klasické podobě relativního většinového systému může být simultánní hlasování, což představuje kandidaturu za jednu stranu více kandidátů. Mandát poté získá strana s nejvyšším počtem hlasů a obsadí jej její nejsilnější kandidát, který hypoteticky mohl obdržet méně hlasů než někdo z konkurentů z poražených stran (Chytilík, Šedo, 2004).

3.9.2 Semiproporční volební systémy

Semiproporční systémy se považují za zvláštní kategorii, která doplňuje většinové a poměrné volební systémy nebo působí jako součást kategorie většinových volebních systémů, resp. v případě systému jednoho nepřenosného hlasu i jako zvláštní možnosti poměrného volebního systému. Dle klasifikací těchto volebních systémů se rozlišují různé kategorie dle počtu hlasů (v poměru k počtu obsazovaných křesel), kterými voliči disponují. Jsou to:

- a) systém neomezeného hlasování (unlimited vote) – volič může dát hlas tolika kandidátům, kolik je obsazováno křesel,
- b) systém omezeného hlasování (limited vote) – volič má k dispozici méně hlasů, než kolik se obsazuje křesel,
- c) systém kumulovaného hlasování (cumulative vote) – volič má možnost udělit více hlasů jednomu kandidátovi,
- d) systém jednoho nepřenosného hlasu (single non-transferable vote) - volič může udělit pouze jeden hlas,
- e) systém souhlasného/nesouhlasného hlasování (approval/disapproval vote) – volič disponuje pozitivním nebo negativním hlasem libovolnému počtu kandidátů. Tento

system je jako jediný ze semiproporčních volebních systémů možný i v jednomandátovém obvodě (Chytilík, Šedo, 2004).

3.9.3 Poměrné volební systémy

Poměrné volební systémy reprezentují další kategorii volebních systémů. Princip poměrného zastoupení je velice spravedlivý a jeho největší výhodou je plnění základní funkce voleb, tj. odhalení aktuálního rozložení politických sil a přidělení mandátů. Rozvinutí této schopnosti musí být ovšem zmírnováno, aby se do zastupitelských orgánů nedostalo velmi mnoho politických subjektů. Z těchto důvodů se ve volebních systémech založených na principu poměrného zastoupení většinou zavádí pro vstup do voleného orgánu tzv. volební klauzule. Ve srovnání s většinovými systémy jsou tyto volební systémy složitější a těžkopádnější např. proto, že se musí získané hlasy přepočítávat na mandáty, obtížněji se formuje většina a exekutivní koalice. Další nevýhodou je i větší vazba mezi kandidáty a stranickými strukturami než závislost na voličích. V tomto volebním systému je velmi silná úloha politických stran, volič je vázán výběrem mezi celými kandidátními listinami, zpravidla mezi politickými stranami. K posílení personalizace voleb se z tohoto důvodu v systémech poměrného zastoupení zavádějí tzv. preferenční hlasy, kterými volič může ovlivnit pořadí kandidátů na listinách (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Mezi poměrnými volebními systémy rozlišujeme listinné volební systémy (list systém) a systém jednoho přenosného hlasu (single transferable vote – STV). Další specifickou kategorií je personalizovaný poměrný systém, který se označuje také jako smíšený volební systém s proporčními účinky (mixed – member proportional systém) (Chytilík, Šedo, 2004).

3.9.4 Smíšené volební systémy

Smíšené volební systémy se dělí na závislé a nezávislé kombinace. Jako závislé kombinace nazýváme ty, ve kterých se obě složky navzájem při převodu hlasů na mandáty ovlivňují, zatímco u nezávislých kombinací nedochází k ovlivnění (Chytilík, Šedo, 2004).

Jako závislé kombinace jsou vymezeny:

- a) korekce (correction) – tato poměrná složka vyrovnává disproportionality, které působí nominální složkou,

- b) podmíněný systém (conditional) – je to de facto běžný listinný poměrný volební systém; v případě splnění určitých podmínek dává jedné kandidátce všechny mandáty ve volebním obvodu, kde byla podmínka splněna, nebo jí přidělí daný počet mandátů na celostátní úrovni vyjmutý z proporčního dělení (Chytilík, Šedo, 2004).

K nezávislým kombinacím jsou řazeny:

- a) navrstvení (superposition) – systém, který odpovídá paralelnímu systému, označuje se také jako segmentovaný systém, resp. smíšený systém s většinovým účinkem a znamená, že volič má k dispozici většinou dva hlasy; jedním hlasem volí kandidátku obvykle nastavenou na celostátní úrovni a druhým hlasem volí individuální kandidáty. Vazba mezi určováním výsledků z obou hlasování neexistuje,
- b) koexistence (coexistence) – volební systém, kde se používá jak nominální (převážně většinový v jednomandátových obvodech), tak i poměrný volební systém, kde je přes 5% mandátů obsazováno jinou technikou než většina,
- c) fúzní systém (fusion) - zvláštní technika, která se užívá zejména ve francouzských komunálních volbách v obcích nad 3500 obyvatel, kterou francouzský volební zákon nazývá jako smíšený volební systém. Zde se také nerozdělují mandáty ve dvou odlišných úrovních, znamená, že na základě hlasování, které kombinuje absolutní a relativní většinu, je vítězi přiděleno 50% mandátů a zbytek je poměrně rozdělen mezi kandidátky z posledního kola (Chytilík, Šedo, 2004).

3.10 Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev obcí v České republice upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Tento zákon upravuje podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb do zastupitelstva obcí a rozsah soudního přezkumu. Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté. Volby se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.10.1 Volební obvod

Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce však může ve své pravomoci vytvořit i více volebních obvodů, a to tak, že v obcích s počtem obyvatel do 10 000 by se v každém volebním obvodu volilo nejméně pět členů zastupitelstva obce, v obcích do 50 000 obyvatel by se volilo nejméně sedm členů zastupitelstva obce a v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 by se v každém volebním obvodu volilo nejméně devět členů zastupitelstva obce. V Praze a územně členěných statutárních městech může být městská část nebo městský obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů).

3.10.2 Forma kandidatury

V komunálním volebním systému se uplatňují otevřené kandidátní listiny. Volič má možnost hlasovat pro konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin. Otevřené a neblokované kandidátní listiny přispívají k vnitrostranické konkurenci, redukuje vliv stranických lídrů na konečný výběr kandidátů a tím podporují vznik přímého a užšího vztahu mezi voliči a kandidáty a v neposlední řadě posilují transparentnost a demokratickou participaci. Volební strany, které podávají kandidátní listiny, mohou být registrované politické strany a politická hnutí, jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran či politických hnutí a nezávislých kandidátů. V případě politických stran nebo hnutí jako registrovaných politických subjektů není třeba ke vstupu do volebního klání na obecní úrovni žádnou další kvalifikaci. U nezávislých kandidátů a sdružení nezávislých kandidátů je třeba ke kandidátní listině připojit petici podepsanou voliči podporujícími jejich kandidaturu. U sdružení nezávislých kandidátů je zapotřebí podpisů voličů, jejichž počet se rovná 7 % obyvatel dané obce nebo obvodu, u samostatně kandidujících nezávislých kandidátů 5 – 0,5 % počtu občanů v závislosti na velikosti obce nebo obvodu. Potřebný počet podpisů voličů zveřejňuje příslušný registrační úřad na své úřední desce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obcí. Kandidátní listina může obsahovat nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.10.3 Struktura hlasu

U voleb do zastupitelstev obcí má volič k dispozici vícenásobný hlas, což znamená, že může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno. Existují tři způsoby hlasování, a to: volič označí na hlasovacím lístku jednu volební stranu, dalším způsobem je označení jednotlivých kandidátů, anebo kombinace obou předchozích způsobů, což znamená, že volič může označit celou kandidátní listinu a zároveň jména dalších kandidátů, pro které hlasuje. Takto volí přednostně jednotlivě označené kandidáty, dále pak tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v příslušném sloupci (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.10.4 Volební klauzule

Volební klauzule je minimální počet hlasů, kterého musí strana dosáhnout, aby mohla postoupit do další fáze skrutinia, kde dochází k samotnému přerozdělování mandátů. Ve volbách do zastupitelstev obcí v České republice, které jsou založené na principu poměrného zastoupení, platí, že uzavírací klauzule je 5 %. V případě obecních voleb se ještě volební klauzule upravuje, a to s přihlédnutím k počtu kandidátů na kandidátní listině a k podobě lokálního stranického systému. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků obecních voleb nepostupují alespoň dvě kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Další podmínkou je zjištění, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než pět. Nebude-li tato podmínka splněna, snižuje se dále procentní hranice postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. V případě podání pouze jedné kandidátní listiny, se k hranici 5 % nepřihlíží (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.10.5 Volební formule

Ve volbách do zastupitelstev obcí se v České republice využívá d'Hondtova metoda volebního dělitele. Podstatou této metody je, že Český statistický úřad dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3, 4 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet operací odpovídal počtu kandidátů

na kandidátní listině. Vypočtené podíly uvedeným způsobem seřadí Český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při obecních volbách přiděleny. Za každý podíl, který je obsažen v této početní řadě, získá kandidátní listina jeden mandát. Přidělení mandátů konkrétním kandidátům spočívá v tom, že Český statistický úřad vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. V případě, že některý z kandidátů má nejméně o 10 % více hlasů, než je takto stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo. Je-li takových kandidátů více, jejich pořadí se určuje podle počtu hlasů, které byly pro ně odevzdány. V případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.11 Volební chování

Volební chování je velmi rozsáhlou oblastí výzkumu politických věd, které zkoumají závislosti mezi politickými stranami a elektorátem ve volbách. Výsledky ve volbách jsou nejen „oceněním“ politických stran za jejich úsilí nebo individuálním rozhodnutím elektorátu, ale také výsledkem oboustranného vlivu politických stran na voliče. Společenské vědy zkoumají volební chování z důvodu poznání voličstva a jeho vývoje. V České republice se věnuje problematice volebního chování dostatek prostoru, zkoumání chování voličů v komunálních volbách je však méně časté.

V současné době ovlivňuje volební chování více status než třídní zařazení. Pojem status je možné chápat jako životní styl dané skupiny lidí v souvislosti s jejich využíváním kulturních statků. Tuto bázi tvoří faktory, jako jsou vzdělání, věk, pohlaví, náboženství, bohatství nebo sociální mobilita (Matějů, Vlachová, 2000)

Problematika volebních chování je rozdělena do řady modelů.

3.11.1 Sociologický (radikální, strukturální) model

Sociologický model se zaměřuje na volební chování skupin, především náboženských, věkových a sociálních tříd. Sociální skupiny a strany mezi sebou vytváří vzájemný vztah z důvodu hájení shodných zájmů. Tento model se orientuje na volební chování sekundárních sociálních skupin a podceňuje roli názorů a hodnot ve volebním chování. Z těchto důvodů je vhodný pro upevňování vazeb mezi politickými stranami a voliči (Vlachová, 2000).

3.11.2 Model racionálního výběru (ekonomický)

Pro tento model je charakteristický přístup k volbě jako k vždy novému váženému rozhodnutí voliče, které činí na základě získaných informací. Volič dává svůj hlas té kandidující straně, která se nejvíce přibližuje jeho prioritám, hodnotám a zájmům. Klade zároveň důraz na to, co mu jednotlivé strany nabízejí podle politicky významných témat. Volič mnohdy dává na mínění jiných lidí a na informace získané např. z médií, obzvláště z televize. Model racionálního výběru je proto vhodný pro studium procesu rozvolňování stranami a třídami (Vlachová, 2000).

3.11.3 Model stranické identifikace (sociálně – psychologický)

Dalším modelem, který vysvětluje volební chování, je model stranické identifikace. Jedná se o tendenci voliče podporovat konkrétní politické strany v delším časovém horizontu. Stranická identifikace je tedy dlouhodobý vztah voliče k politické straně, které lze přirovnat např. k náboženské identitě nebo národnosti. V pozadí této stranické identifikace existuje příslušnost k dané skupině a také vliv rodiny. Stranická identifikace je chápána jako emocionální záležitost. Tento model pomáhá lépe vysvětlit stabilitu volebního chování než jeho změny, proto je vhodný pro studium trvajících vazeb mezi stranami a voliči (Vlachová, 2000).

Tam, kde politické strany odrážejí tradiční hluboké sociální protiklady a vzájemně konkurenční hodnotové systémy, je stranická identifikace v silnější pozici. Proto bývá nevyvinutější mezi voliči tradičních „cleavage“ politických stran, tzv. stran, které vyrůstají na politicky významných sociálních rozporech. V případě voličů, kteří podporují „non-cleavage“ politické strany, tedy strany, které operují mimo štěpení, mívají slabší tendenci vytvářet si pevnou vazbu k nějakým stranám (Vlachová, 2003).

3.12 Měření stranické identifikace

V dnešní Evropě se používá koncept měření stranické identifikace, který byl převzat s menšími úpravami ze Spojených států amerických. Úpravy zde byly nutné z důvodu existence více politických stran nebo uskupení oproti americkému návrhu dvou stran – demokratů a republikánů. V případě, že se přesně měří stranická identifikace, rozdělují se voliči do čtyř skupin podle její síly, a to: velmi blízko, celkem blízko,

sympatizant a inklinující. Podmínkou je, že stranictví by mělo být v souladu s výběrem dané strany. Na toto poukazují i České volební studie z roku 2006 a 2010, které konstatují, že vyšší míra stranické identifikace velmi závisí na důsledném hlasování pro určitou stranu. V opačném případě, tedy neexistence stranictví, úzce souvisí s nezájmem o volby a neúčastí ve volbách. Česká volební studie z roku 2010 dokazuje to, že stranická identifikace je úzce spjata s rodinnou socializací, protože zdrojem identity jsou shodné preference osob sdílející stejnou domácnost. Studie uvádí, že u 62 % manželů nebo dlouhodobě žijících partnerů ve stejné domácnosti se shoduje u obou jedinců volená strana (Linek, 2010).

3.13 Politická informovanost občanů pro volební chování

O otázce důležitosti politické informovanosti občanů pro volební chování se v politologické literatuře hovoří již delší dobu. Na jedné straně všichni souhlasí s tím, že informovaní občané jsou lepší pro efektivní fungování demokratického státu než neinformovaní, na druhé straně existují určité rozepře o tom, kolik by toho měl průměrný občan znát. Toto téma je předmětem obsáhlého výzkumu, kde bylo zjištěno, že záleží na tom, jak je politická informovanost měřena, tzn. na jaké otázky se tazající ptá a kdo je zodpovídá (Linek, 2008).

Používání dotazníkových šetření na reprezentativním vzorku populace, při kterých jsou zjišťovány znalosti občanů o politických otázkách, patří mezi nejoblíbenější způsoby zkoumání politické informovanosti. Odpovědi jsou dále analyzovány z hledisek základních politických postojů a z hledisek jednání, tj. například angažovanost v politických stranách, volba strany atd.. Rozdíl mezi informovanými a neinformovanými občany je především v tom, že ti informovaní se ve vyšším počtu účastní voleb a jiných forem politické aktivity, hlasují většinou na základě postojů k daným tématům, nikoliv na základě charakteristik kandidátů, jsou efektivnější při prosazování svých zájmů a více otevření racionální a logické argumentaci. Zatímco občané, kteří mají menší politické znalosti, mají sklon důvěřovat médiím (Linek, 2008).

3.14 Kontextové vlivy na volební chování

Kontextové vlivy na volební chování jsou předmětem celé řady studií volební geografie, která je jednou ze základních geografických subdisciplín. Tyto vlivy nejsou v literatuře definovány jednotným způsobem (Bernard, Kostecký, Šimon, 2014).

Například Taylor rozděluje kontextové vlivy ovlivňující volební chování do čtyř skupin. První, tzv. „friends and neighbours effect“ neboli „efekt souseda“. Tímto efektem se vysvětluje, proč kandidáti získávají v obci, kde bydlí, největší podporu. Druhý kontextový vliv je tzv. „issue voting“, resp. „hlasování o sporný bod“. Jedná se o situaci, kdy jsou volební výsledky v dané obci ovlivněny určitým specifickým volebním tématem, které se předmětného území dotýká mnohem silněji než ostatních. Třetí vliv je tzv. „efekt kampaně“, popřípadě „efekt kandidáta“. Analýzy těchto prostorových vlivů zkoumají lokalizaci nástrojů volební kampaně ovlivňující výsledné vzorce volební podpory. V praxi se dá měřit například efektivita a efektivnost finančních prostředků, které byly vynaloženy na volební kampaň. Čtvrtý vliv je tzv. „neighbourhood effect“ neboli „sousedský efekt“. Pro tento efekt je charakteristické, že volební chování významně ovlivňuje komunikace v rámci sousedství, v níž si voliči ověřují své politické postoje a názory. Komunikace v rámci sousedství je v tomto kontextu chápána v užším slova smyslu než jako komunikace mezi sousedy. Výše uvedené členění kontextových vlivů, které ovlivňují volební chování, nelze považovat za vyčerpávající (Taylor, 1985).

Bernard a Kostecký upozorňují na to, že mezi rozhodující kontextové příčiny, které ovlivňují volební chování, mohou patřit regionální odlišnosti z hlediska životních šancí a ekonomických příležitostí obyvatel, stejně jako specifické fyzické podmínky jednotlivých regionů a sociální skladba regionů (Bernard, Kostecký, Šimon, 2014).

4 EMPIRICKÁ ČÁST – případová studie města Kopidlno

4.1 Obecná charakteristika města Kopidlno

Město Kopidlno leží v Královéhradeckém kraji, v jihovýchodním cípu okresu Jičín, na hranici se Středočeským krajem a okresem Nymburk. K městu náleží městské části – Kopidlno, Drahoraz, Ledkov, Mlýnec u Kopidlno a Pševy. Celková katastrální rozloha je 2 912 ha, z toho 30 % plochy je zalesněné a 47 % je orná půda. Nadmořská výška je 220 m n.m.. Městem protéká řeka Mrlina. Hlavní dopravní spojení tvoří silnice I/32 Poděbrady – Jičín a železniční trať 061 Nymburk – Jičín. V lidové mluvě se neříká „Kopidlno, ale „Kopidno“ (Berný a kol., 2014).

4.2 Historie města

První zmínka o obci se datuje k roku 1322. Městečko vzniklo pravděpodobně ze dvou osad, které byly soustředěny kolem dvou raně středověkých tvrzí. První stála někde u silnice vedoucí k Jičínu, v místech, kde se dodnes říká Na Sklípku. Druhá, dřevěná tvrz, byla vybudována zřejmě Zdeňkem Kopidlanským kolem roku 1383, mohla stát na místě zvaném Homolka nad Zámeckým rybníkem. Díky pánům Kopidlanským z Kopidlno bylo Kopidlno před rokem 1451 povýšeno na městečko a roku 1523 získalo dodnes užívaný městský znak – kozla (na modrém štítě je doprava obrácená kozlí hlava s krkem a rohy: levá polovice hlavy, jeden roh a krk jsou černé, druhá polovice a druhý roh jsou bílé). Existence původního názvu „Kopidlno nad Leštinou“ je spjata s několika teoriemi. První – podle léčivé byliny z čeledi podražcovitých „kopidlen“, která roste ve velké míře v okolních lesích. Druhá – slovní spojení „kopjo dlinno“ znamená ve staroslověnštině „kopí dlouhé“. Dalším základem názvu může být také slovo „kopidlo“ neboli kůl, kolem kterého se kopilo seno. V průběhu staletí se podoby názvu městečka různě měnily, pravděpodobně vinou zapisovatelů: 1362 – de Kopydlna, 1396 – in Kopydlna, in Kopydlna, 1406 – Copidlno, 1451 – v Kopydlně, 1720 – Kopidlno (Berný a kol., 2014; Čapek a kol., 1973; Kopidlno, 2015).

Na místě bývalé tvrze stojí renesanční zámek, který je dominantou města. Představuje ho pravidelný čtverhran s nádvořím uprostřed. Zámek byl dostaven v roce 1616, v roce 1624 se jeho majitelem stal Albrecht z Valdštejna. O dnešní podobu zámku se zasloužil rod Šliků, který zámek vlastnil od roku 1938. Kolem zámku se rozkládá park

v anglickém stylu o rozloze 7,68 ha. Nejvýznamnější a nejzajímavější stavbou v zámeckém parku je palmový skleník. V roce 1945 převzal zámek stát. Od roku 1948 zde sídlí zahradnická škola, která prošla v průběhu let mnoha změnami, měnily se formy studia, názvy školy i zřizovatelé, ale zahradnický obor zde zůstal (Berný a kol., 2014; Čapek a kol., 1973; Severa, 1932).

4.3 Demografická charakteristika města Kopidlno

V této kapitole jsou zhodnoceny vybrané demografické faktory – vývoj počtu obyvatel a domů, věkové složení obyvatelstva, vzdělání, nezaměstnanost, občanská vybavenost a kultura, které mají vliv na volební chování občanů a tím i vliv na komunální politický systém.

4.3.1 Vývoj počtu obyvatel a domů

Základní údaje o vývoji počtu obyvatel a domů v jednotlivých částech města Kopidlno jsou uvedeny v následující Tabulce č. 1. Data jsou převzata z Historického lexikonu obcí České republiky za období 1869- 2005, který vydal Český statistický úřad v roce 2006 podle výsledků Sčítání lidu 1869 – 2001, které se pravidelně uskutečňuje od roku 1869, cca v desetiletých intervalech.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel a domů v jednotlivých částech města Kopidlno (1869 -2001)

Rok	Počet obyvatel / počet domů												
	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Kopidlno	2462	3022	3169	3087	3061	3183	3083	2487	2509	2299	2092	1972	2204
	343	381	377	387	448	513	607	676	646	644	605	712	743
Drahoraz	147	187	212	178	196	193	181	113	110	103	83	97	82
	23	23	24	25	26	34	39	38	28	28	26	37	38
Kopidlno	1519	2030	2138	2115	2110	2213	2061	1793	1819	1724	1600	1586	1867
	215	250	242	245	286	335	397	461	484	456	448	517	529
Ledkov	58	51	68	61	83	71	121	93	102	87	58	37	27
	8	7	7	7	11	13	18	19	20	28	20	22	28
Mlýnec	316	359	388	329	313	316	360	231	222	182	133	91	79
	43	46	47	48	58	58	68	70	62	62	48	62	70

Pševes	422	395	363	404	359	390	360	257	256	203	218	161	149
	54	55	57	62	67	73	85	88	72	70	63	74	78

Zdroj: ČSÚ. *Historický lexikon obcí České republiky 1869- 2005*, 2006, vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmý růst počtu obyvatel ve všech částech města Kopidlno i samotného města do roku 1930. Vlivem světové války a nástupem KSČ k moci dochází k poklesu počtu obyvatel. Počet domů v samotném městě Kopidlno stoupl od roku 1869 do roku 2001 více jak na dvojnásobek; zatímco v roce 1869 bylo v samotném Kopidlně 215 domů, v roce 2001 zde bylo postaveno již 529 domů.

Následující Tabulka č. 2 zachycuje územní změny, tj. počty obyvatel, narození, zemřelí a stěhování v Kopidlně za období 2000 -2014. Z tabulky je zřejmý nepatrný nárůst obyvatel za posledních patnáct let. K 1. 1. 2000 žilo v Kopidlně 2 059 obyvatel, zatímco k 1. 1. 2014 to bylo 2 156 obyvatel.

Tabulka č. 2: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování v Kopidlně (2000 – 2014)

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	2 059	17	31	25	33	-14	-8	-22	2 037
2001	2 192	17	20	57	28	-3	29	26	2 218
2002	2 218	23	26	63	59	-3	4	1	2 219
2003	2 219	12	20	65	45	-8	20	12	2 231
2004	2 231	19	21	69	60	-2	9	7	2 238
2005	2 238	25	18	67	59	7	8	15	2 253
2006	2 253	19	28	99	95	-9	4	-5	2 248
2007	2 248	29	19	87	107	10	-20	-10	2 238
2008	2 238	20	23	83	85	-3	-2	-5	2 233
2009	2 233	20	21	62	54	-1	8	7	2 240
2010	2 240	25	18	65	54	7	11	18	2 258
2011	2 258	20	14	49	79	6	-30	-24	2 148
2012	2 148	15	36	59	52	-21	7	-14	2 134
2013	2 134	21	24	86	61	-3	25	22	2 156
2014	2 156	14	26	63	92	-12	-29	-41	2 115

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V Tabulce č. 3 je uveden přehled sňatků, rozvodů a potratů v Kopidlně za období 2000 – 2014. Průměrný počet sňatků za posledních patnáct let je devět, průměrný počet rozvodů je sedm a průměrný počet potratů je devět.

Tabulka č. 3: Sňatky, rozvody, potraty v Kopidlně (2000 – 2014)

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
2000	11	4	5
2001	3	11	8
2002	11	9	11
2003	5	7	8
2004	8	7	11
2005	12	8	3
2006	12	17	6
2007	18	6	7
2008	4	8	7
2009	8	6	9
2010	5	1	10
2011	8	6	11
2012	8	3	13
2013	7	5	4
2014	14	3	15

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3.2 Věkové složení obyvatel

Porovnání věkového složení obyvatel města Kopidlna ukazuje Tabulka č. 4, kde jsou zachyceny počty obyvatel za období 2006 – 2013. Český statistický úřad zatím nezveřejnil novější data.

Tabulka č. 4: Věkové složení obyvatel v Kopidlně (2006 – 2013)

Rok	Obyvatelstvo celkem	Věková skupina								
		Celkem			Muži			Ženy		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
2006	2 248	360	1 562	326	171	792	137	189	770	189
2007	2 238	337	1 571	330	167	796	135	170	775	195
2008	2 233	326	1 565	342	161	794	142	165	771	200

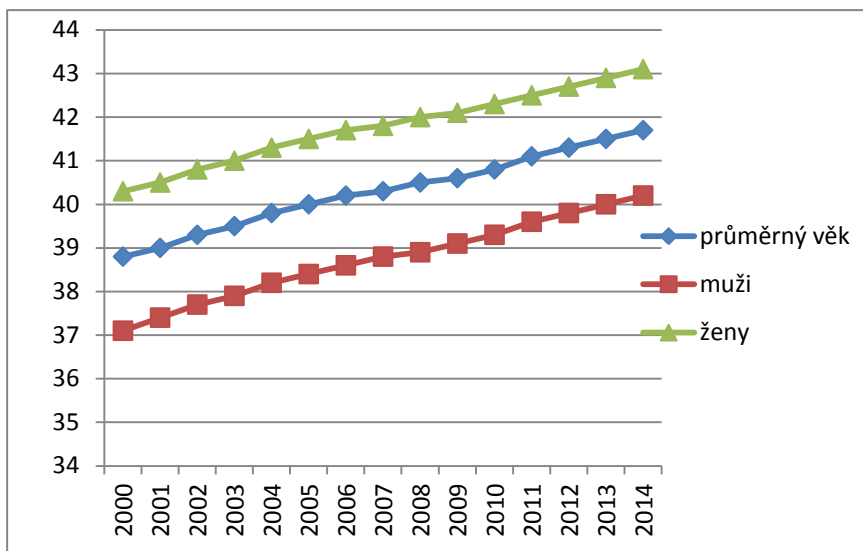
2009	2 240	327	1 563	350	159	804	137	168	759	213
2010	2 258	342	1 559	357	169	803	144	173	756	213
2011	2 148	317	1 457	374	159	756	149	158	701	225
2012	2 134	309	1 456	369	154	750	145	155	706	224
2013	2 156	326	1461	369	157	752	144	169	709	225

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z uvedené Tabulky č. 4 vyplývá, že za sedmileté období nedošlo k extrémnímu rozdílu mezi těmito věkovými skupinami. Zatímco v roce 2006 bylo dětí ve věkovém rozmezí 0 – 14 let celkem 360, v roce 2013 to bylo 326 dětí, což znamená 1% úbytek. Obyvatel ve věkovém rozmezí 65 a více bylo v roce 2006 celkem 326. V roce 2013 to bylo již 369, což je pouze 2% nárůst. Z uvedeného vyplývá, že populace v Kopidlně pomalu stárne.

Následující Graf č. 1 znázorňuje průměrný věk občanů města Kopidlna za období 2000 – 2014. Z grafu je patrný menší nárůst za dané období. V roce 2000 dosahoval celkový průměrný věk 38,8 let, v roce 2014 to bylo již 41,7 let. Z toho průměrný věk mužů byl v roce 2000 37,1 let a v roce 2014 to bylo již 40,2 let. U žen bylo porovnáním zjištěno, že v roce 2000 byl průměrný věk 40,3 let a v roce 2014 to bylo 43,1 let. Z uvedeného vyplývá, že největší nárůst byl u mužů celkem za čtrnáct let o 3 roky.

Graf č. 1: Přehled průměrného věku občanů v Kopidlně (2000 - 2014)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.3.3 Vzdělání

Struktura obyvatelstva z hlediska vzdělanosti ukazuje, že podíl osob starších 15 let s nejvyšším dokončeným základním vzděláním byl v roce 2013 (novější data nebyla ČSÚ zveřejněna) v Kopidlně zastoupen 19,3 %. Největší podíl osob starších 15 let je vyučených bez maturity, a to 33,4 %. Následuje podíl osob starších 15 let s nejvyšším dokončeným středoškolským vzděláním, a to 21,6 %. Oproti tomu podíl osob starších 15 let s dokončeným vysokoškolským vzděláním byl pouze 3,9 % (ČSÚ, 2015).

V Kopidlně se nachází mateřská škola a základní škola. Počet školou povinných dětí stále klesá. Dle výroční zprávy o činnosti Základní školy a Mateřské školy Kopidlno za školní rok 2000 – 2001 školu navštěvovalo celkem 393 žáků. O čtrnáct let později to bylo 234 žáků, což znamená pokles o 159 žáků. Toto je znázorněno v Tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Vývoj počtu žáků ZŠ a MŠ Kopidlno (vždy k 30.6.)

Školní rok	Celkový počet žáků	Školní rok	Celkový počet žáků
2000/2001	393	2007/2008	301
2001/2002	372	2008/2009	277
2002/2003	358	2009/2010	252
2003/2004	353	2010/2011	256
2004/2005	342	2011/2012	240

2005/2006	323	2012/2013	233
2006/2007	308	2013/2014	234

Zdroj: ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATERŠKÁ ŠKOLA KOPIDLNO,
vlastní zpracování

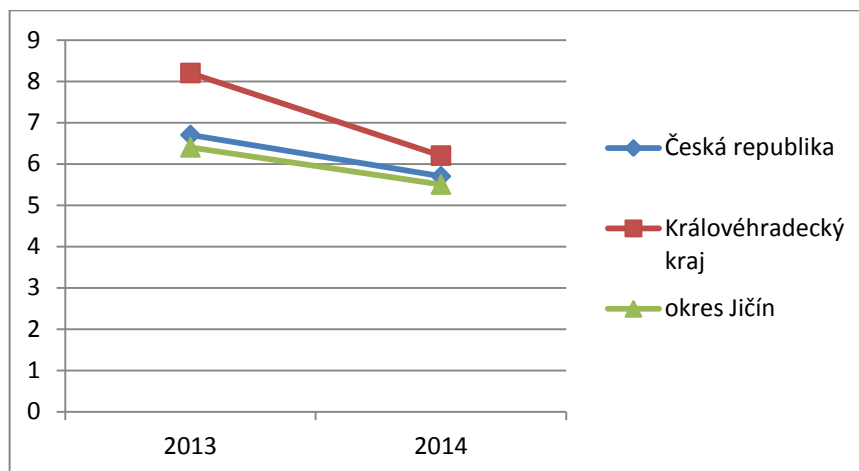
V Kopidlně dále sídlí Střední škola zahradnická, která v současné době připravuje žáky v následujících oborech: obor Zahradnictví a Rybářství – střední vzdělání s maturitní zkouškou, obor Zahradník a Zahradnické práce – střední vzdělání s výučním listem a nástavbové studium pro absolventy středního vzdělání s výučním listem v oboru Zahradník.

4.3.4 Nezaměstnanost

Dle posledního Sčítání lidu z roku 2011 je v Kopidlně z celkového počtu 2 148 obyvatel 980 ekonomicky aktivních obyvatel, což představuje přibližně 50 % obyvatel. Jednou z podmínek pro spokojené žití obyvatel města Kopidlno je uplatnění na pracovním trhu. Město Kopidlno poskytuje velice málo pracovních příležitostí. Mezi místní podniky, které nabízí práci, patří především Benko Kopidlno, s.r.o., dřevařský podnik, který zpracovává dřevo a zabývá se výrobou dřevěných podlahových krytin – parket a zaměstnává přibližně 90 lidí. Dalším podnikem je například zámečnická dílna AKORD Kopidlno, která se zabývá zejména odléváním barevných kovů (bronz, hliník, mosaz) zaměstnává okolo 20 lidí. Většina kopidlenských občanů za prací dojíždí například do 15 km vzdáleného Jičína, kde je více pracovních příležitostí nebo do Mladé Boleslavi, kde sídlí automobilka Škoda.

Následující Graf č. 2 uvádí míru nezaměstnanosti v okrese Jičín v komparaci s Královéhradeckým krajem a celou Českou republikou v letech 2013 – 2014.

Graf č. 2: Porovnání míry nezaměstnanosti okresu Jičín s Královéhradeckým krajem a celou Českou republikou v letech 2013 – 2014

Zdroj: INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV, vlastní zpracování

Z Grafu č. 2 vyplývá, že míra nezaměstnanosti v okrese Jičín je pod úrovní nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji a mírně pod úrovní celé České republiky.

4.3.5 Občanská vybavenost a kultura

Kulturní život ve městě zajišťuje Kulturní a vzdělávací centrum (dále jen „KVC“), pod které patří i Knihovna Kopidlno. KVC umožňuje naplnění potřeb občanů v oblastech kultury, zájmové činnosti, mimoškolního vzdělávání a společenského styku. Zajišťuje provoz městského informačního centra, jeho náplní je všestranná informovanost obyvatel, propagace města Kopidlno, vydávání místního zpravodaje „Kopidlenské listy“ a psaní kronik. Zřizovatelem této organizační složky je město Kopidlno. Dalším zařízením města je Víceúčelová sportovní hala, která byla postavena díky projektu v rámci výzvy pro oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova. Projekt byl finančně podpořen z Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod. Stavba byla zahájena v roce 2008, dokončena v roce 2009 a z celkových nákladů 32.035.687,47 Kč činila dotace z EU 29.633.010,91 Kč, což představuje 92,5%. Město Kopidlno se podílelo 2.402.676,56 Kč. Sportovní halu využívá v dopoledních hodinách převážně základní škola, v odpoledních hodinách a o víkendech zde sportují místní sportovní kluby a široká veřejnost (Kopidlno, 2015).

Všechny výše uvedené demografické faktory ovlivňují politickou situaci ve městě.

4.4 Politický proces v Kopidlně

4.4.1 Místní politické subjekty

Místní politické subjekty, které v posledních komunálních volbách sestavily kandidátní listiny a jsou ve městě činné, jsou následující: Česká strana sociálně demokratická, Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, Občanská demokratická strana a Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí. Ostatní subjekty či uskupení, které byly v minulosti v Kopidlně činné, buď ukončily svoji činnost úplně, nebo je jejich současná činnost natolik minimální, že nejsou schopny sestavit kandidátní listiny a podílet se tak na místním politickém dění. Patří mezi ně například: SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI a Sdružení nezávislých kandidátů – sportovci. Dříve početná Komunistická strana Čech a Moravy sestavila poslední kandidátku v komunálních volbách v roce 2006. Z možných patnácti kandidátů strana sestavila pouze čtyřčlennou kandidátku a nedostala ve volbách žádný mandát.

4.4.1.1 Česká strana sociálně demokratická

Česká strana sociálně demokratická (dále jen „ČSSD“) je v Kopidlně dlouhodobě nejsilnější stranou. Je to strana, která usiluje o uplatnění principu svobody, demokracie, sociální spravedlnosti, solidarity a rovných příležitostí. ČSSD na lokální úrovni byla v Kopidlně založena 19. 3. 2002. V současné době má dle sdělení předsedkyně a starostky města Kopidlna Hany Masákové 27 členů. Místopředsedou je současný radní Josef Vodička. Ve volbách v roce 2006 získala strana pět mandátů a stala se členem koalice. Starostou města byl zvolen člen ČSSD Josef Táborský, dnešní senátor za obvod č. 37 – Jičín, zastupitel Královéhradeckého kraje (v letech 2008 – 2012 navíc i 1. náměstek hejtmana) a zastupitel města Kopidlna. V roce 2010 získala ČSSD šest mandátů z patnácti a nadále zůstala vůdčí stranou. Starostou se stal opět Josef Táborský. V posledních komunálních volbách v roce 2014 získala strana také šest mandátů. Starostkou se stala členka ČSSD Hana Masáková. V roce 2014 byl věkový průměr kandidátky 47,13 let. Volební výsledky ČSSD jsou uvedeny v Tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Volební výsledky České strany sociálně demokratické ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno (2002 – 2014)

Rok	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů	% získaných mandátů
2002	14	4	16
2006	15	5	20
2010	15	6	24
2014	15	6	24

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.4.1.2 Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KDU – ČSL je politická strana založená na dobrovolném společenství občanů, kteří se účastní politického a společenského života ve své obci, kraji i státě. Rozvíjí humanitární a demokratické tradice naší společnosti a jejím cílem je uplatňování konzervativních hodnot v politické oblasti. Vychází z tradic křesťanskodemokratických a křesťanskosociálních stran a hnutí u nás i v celém světě. Nejdříve vznikla pod názvem Československá strana lidová v Čechách v roce 1919, kdy se konal první ustavující zemský sjezd. KDU – ČSL na lokální úrovni vznikla před více jak čtyřiceti lety. V současné době má dle sdělení předsedkyně Josefíny Militké patnáct členů. V posledních čtyřech volebních obdobích, tzn. od 2002 do roku 2014 KDU – ČSL získala průměrně v komunálních volbách dva mandáty, jak je uvedeno v Tabulce č. 7. Věkový průměr kandidátky byl v posledních komunálních volbách 49,67 let.

Tabulka č. 7: Volební výsledky KDU - ČSL ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno (2002 – 2014)

Rok	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů	% získaných mandátů
2002	12	2	8
2006	10	2	8
2010	11	1	4
2014	15	3	12

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.4.1.3 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana patří na parlamentní úrovni mezi nejsilnější strany. Na lokální úrovni v Kopidlně tomu tak není. Vznikla před volbami v roce 2006 a ani v tomto roce nenaplnila plnou patnáctičlennou kandidátku, sestavila pouze třináctičlennou kandidátku a získala v komunálních volbách čtyři mandáty. V roce 2010 a v roce 2014 získala pouze jeden mandát, jak je uvedeno v Tabulce č. 8. Dle sdělení předsedy Karla Komárka strana ukončila svoji činnost dne 31. 3. 2015. V posledních komunálních volbách byl věkový průměr kandidátky Občanské demokratické strany 39,63 let.

Tabulka č. 8: Volební výsledky ODS ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlna (2006 – 2014)

Rok	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů	% získaných mandátů
2006	13	4	16
2010	9	1	4
2014	8	1	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.4.1.4 Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí

Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí bylo založeno v roce 2006 jako Sdružení nezávislých hasičů za účelem kandidatury do komunálních voleb ve městě Kopidlna. Sdružení funguje třetí volební období. Předsedou je Luděk Jaroš a dle jeho sdělení má v současné době 70 členů z řad dobrovolných hasičů. V roce 2006 získalo dva mandáty a stalo se opoziční stranou. V roce 2010 již SNK Hasiči a nezávislí získalo čtyři mandáty z možných patnácti a místostarostou města byl zvolen Václav Šimůnek. Sdružení zůstalo dále v opozici, ale podílelo se na projednávání většiny řešených záležitostí zastupitelstva města. V roce 2014 SNK Hasiči a nezávislí získalo v komunálních volbách pět mandátů a stalo se po ČSSD nejsilnějším uskupením. Místostarostou se stal Karel Žizka. Věkový průměr kandidátky byl v posledních komunálních volbách 41,2 let.

Tabulka č. 9: Volební výsledky Sdružení nezávislých kandidátů – Hasiči a nezávislí ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno (2006 – 2014)

Rok	Počet kandidátů	Počet získaných mandátů	% získaných mandátů
2006	10	2	8
2010	15	4	16
2014	15	5	20

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.5 Analýza voleb do Zastupitelstva města Kopidlno

Volby do Zastupitelstva města Kopidlno se konají v souladu s právními předpisy České republiky. Komunální volby upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. V § 2 zákon stanoví, že: *“volby do zastupitelstva obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení“*. Funkční období obecních zastupitelstev je čtyřleté. Zákon upravuje nejen podmínky výkonu volebního práva, ale i organizaci voleb a rozsah soudního přezkumu. Volby do zastupitelstev obcí vyhláší prezident republiky nejpozději 90 dní před jejich konáním. Ve Sbírce zákonů se vyhlášení voleb zveřejňuje. Volby se konají ve dvou dnech ve všech obcích a městech. Starosta obce stanoví volební obvody a volební okrsky, ve kterých volby probíhají. Kopidlno je cca dvoutisícové město, kde je stanoven jeden volební obvod a pět volebních okrsků - Kopidlno 1, Kopidlno 2, Drahoraz, Mlýnec a Pševy. Zastupitelstvo města Kopidlno se volí od roku 2002 patnáctičlenné.

Diplomová práce se zabývá výsledky komunálních voleb v období let 2002, 2006, 2010, 2014.

4.5.1 Volby a volební výsledky v roce 2002

Volby do Zastupitelstva města Kopidlno se konaly ve dnech 1. a 2. listopadu 2002. Volilo se poprvé patnáctičlenné zastupitelstvo a pětičlenná rada města. V předešlých volbách město Kopidlno mělo devítičlenné zastupitelstvo a pravomoc rady vykonával starosta. Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) se rada obce nevolí v obcích, kde má zastupitelstvo obce méně než patnáct členů. Počet volebních obvodů byl jeden a celkem v Kopidlně bylo pět volebních okrsků – Kopidlno 1, Kopidlno 2, Drahoraz, Mlýnec a Pševy. Celkový počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu voličů a jeho

dotatku byl 1 652, volilo celkem 829 občanů a počet platných hlasů celkem byl 10 272. Volební účast na místní úrovni byla 50,18% oprávněných voličů, v okrese Jičín byla 56,92% volební účast a v Královéhradeckém kraji přišlo ke komunálním volbám celkem 50,69 % oprávněných voličů. Volební účast občanů města Kopidlno byla vyrovnaná jako na území celého Královéhradeckého kraje (Tabulka č. 10).

Tabulka č. 10: Porovnání volební účasti – volby 2002

Region	Volební účast v %
Kopidlno	50,18
Okres Jičín	56,92
Královéhradecký kraj	50,69

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Kandidátky sestavily celkem čtyři politické subjekty. Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) navrhla čtrnáctičlennou kandidátku, z toho bylo devět členů ČSSD a pět členů bylo bez politické příslušnosti (BEZPP). ČSSD získala v komunálních volbách celkem čtyři mandáty. Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) navrhla celkem patnáctičlennou kandidátku, z toho pouze čtyři členové KSČM a dalších jedenáct bylo BEZPP. KSČM získala ve volbách celkem tři mandáty. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU - ČSL) navrhla dvanáctičlennou kandidátku, z toho dva členové KDU - ČSL a zbylých deset členů BEZPP. KDU - ČSL získala dva mandáty. Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) sestavilo patnáctičlennou kandidátku, z toho všech patnáct členů bylo BEZPP. SNK získalo šest mandátů a mělo většinu mandátů – viz. Tabulka č. 11.

Tabulka č. 11: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2002

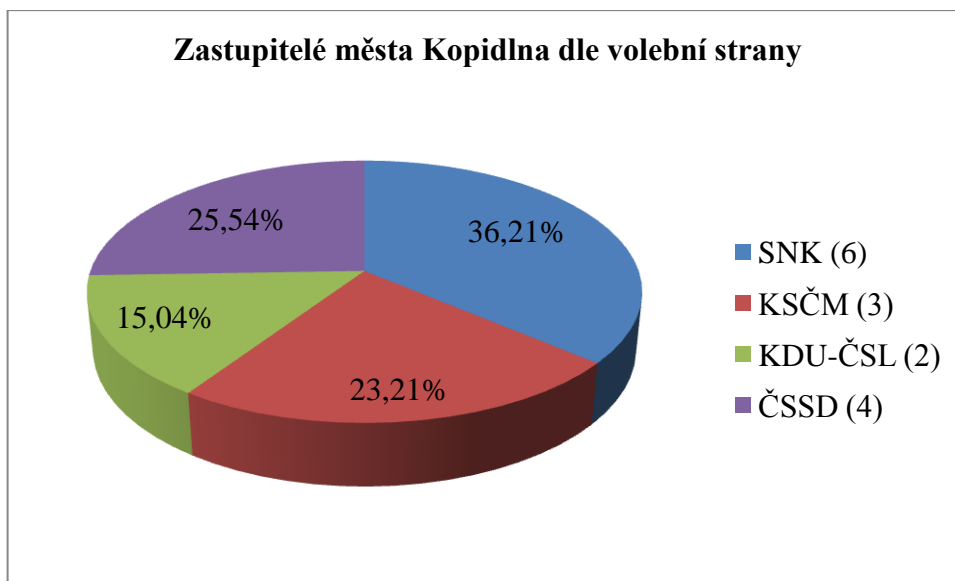
Kandidátní listina	Hlasy absolutně	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
SNK	3 720	36,21	15	6
KSČM	2 384	23,21	15	3
KDU – ČSL	1 545	15,04	12	2
ČSSD	2 623	25,54	14	4
Celkem	10 272	-	56	15

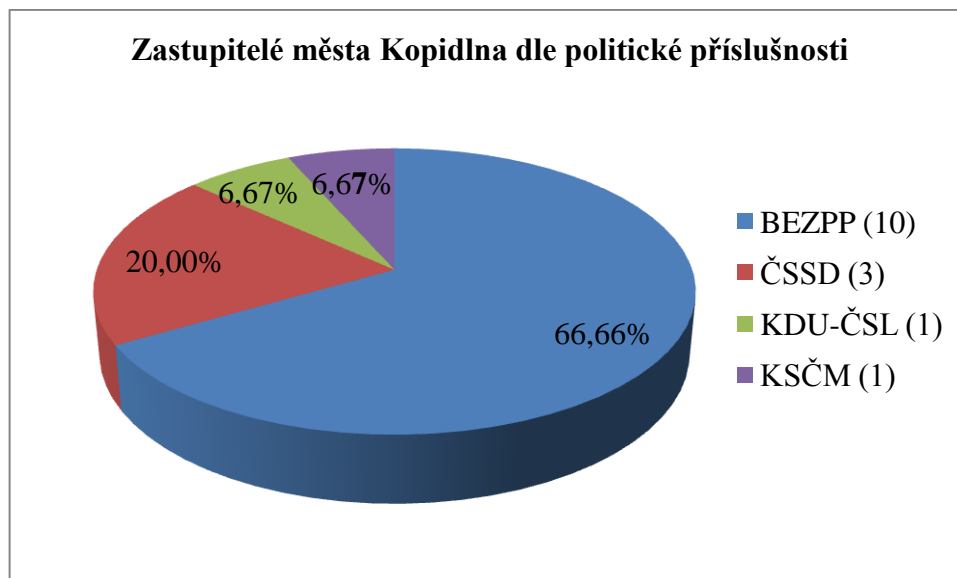
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve volbách v roce 2002 zvítězilo Sdružení nezávislých kandidátů, které získalo šest mandátů z možných patnácti. ČSSD v těchto volbách disponovala čtyřmi mandáty, KSČM získala tři mandáty a KDU – ČSL obdržela dva mandáty.

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Kopidlno se konalo dne 20. listopadu 2002 na sále Městského úřadu v Kopidlně. Zde byla zvolena z nových patnácti členů zastupitelstva starostka města Hana Slavíková, neuvolněný místostarosta Josef Táborský a pětičlenná rada. Starosta obce a místostarosta obce jsou ze zákona o obcích členy rady obce. Průměrný věk zastupitelů byl 45,33 let. Nejmladším členem zastupitelstva se stala Lenka Nováková z ČSSD – 29 let, která získala celkem 227 hlasů, nejstaršími členy zastupitelstva byli Jan Gottwald z KSČM – 56 let, který obdržel 244 hlasů a Miloslav Veselý z ČSSD – 56 let, který získal 278 hlasů. Na kandidátkách bylo celkem 26 žen a 30 mužů. Do zastupitelstva bylo ve volbách 2002 zvoleno sedm žen a osm mužů. Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Graf č. 3: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti – volby 2002

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na Grafu č. 3 je znázorněno, že do Zastupitelstva města Kopidlno se dostaly čtyři politické subjekty. SNK získalo nejvíce mandátů, a to šest, což představuje 36,21 %, nejméně získala KDU – ČSL – dva mandáty, tedy 15,04 %. Zastupitelstvo dle politické příslušnosti, jak ukazuje Graf č. 3, je zastoupeno celkem čtyřmi stranami. Nejvíce členů zastupitelstva je bez politické příslušnosti, a to celkem deset, získalo v přepočtu 66,66 %. Dále následuje ČSSD se třemi členy, což představuje 20,00 % a KDU – ČSL a KSČM jsou zastoupeny jedním členem, tedy 6,67 %.

4.5.2 Volby a volební výsledky v roce 2006

Volby do Zastupitelstva města Kopidlno probíhaly ve dnech 20. a 21. října 2006 v pěti volebních okrscích – Kopidlno 1, Kopidlno 2, Drahoraz, Mlýnec a Pševs. Celkový počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku byl 1 692, volilo celkem 668 občanů a počet platných hlasů celkem byl 8 141. V Kopidlně byla celková volební účast za všech pět volebních okrsků 39,48 %, v okrese Jičín byla 54,59 % volební účast a v Královéhradeckém kraji přišlo ke komunálním volbám celkem 50,03 % oprávněných voličů (Tabulka č. 12).

Tabulka č. 12: Porovnání volební účasti – volby 2006

Region	Volební účast v %
Kopidlno	39,48
Okres Jičín	54,59
Královéhradecký kraj	50,03

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Šest politických subjektů sestavilo kandidátní listiny. ČSSD navrhla patnáctičlennou kandidátku, z toho bylo osm členů ČSSD a sedm BEZPP. ČSSD získala v komunálních volbách celkem pět mandátů. KDU – ČSL navrhla desetičlennou kandidátku, z toho byli pouze tři členové strany, ostatních sedm bylo BEZPP. KDU – ČSL získala celkem dva mandáty. ODS poprvé v komunálních volbách v roce 2006 navrhla svoji třináctičlennou kandidátku, kde kandidovalo celkem osm členů strany a pět BEZPP. ODS získala celkem čtyři mandáty. KSČM sestavila v těchto komunálních volbách svoji poslední čtyřčlennou kandidátní listinu, kde byl jeden člen KSČM a tři BEZPP. Nezískala však žádný mandát. Sdružení nezávislých hasičů sestavilo desetičlennou kandidátku, z toho všichni kandidáti byli BEZPP. Sdružení nezávislých hasičů získalo celkem dva mandáty. Sdružení nezávislých kandidátů – sportovci navrhlo sedm kandidátů, z toho byl jeden člen ODS a ostatních šest bylo BEZPP. SNK - sportovci získalo celkem dva mandáty (Tabulka č. 13).

Tabulka č. 13: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2006

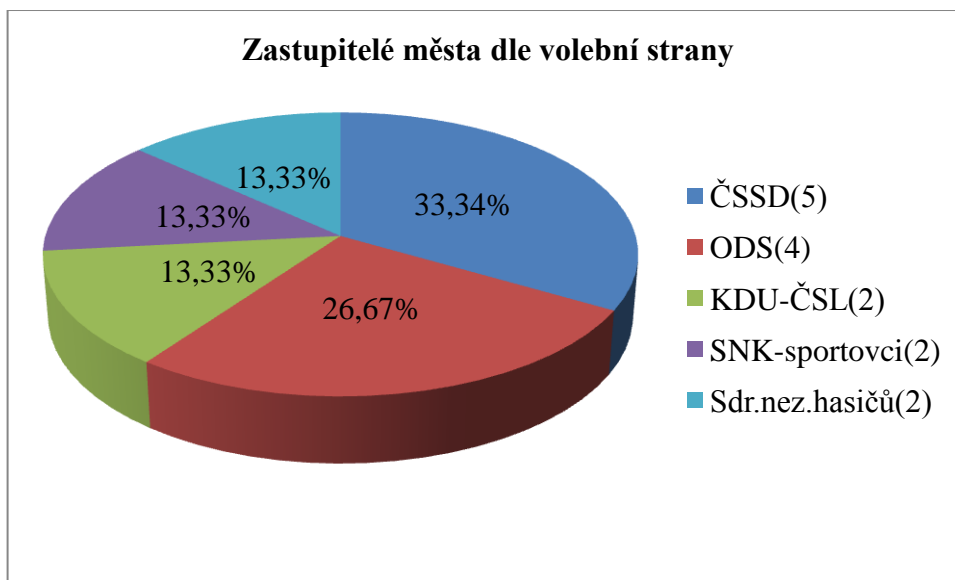
Kandidátní listina	Hlasy absolutně	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
ČSSD	2 632	32,33	15	5
KDU – ČSL	946	11,62	10	2
ODS	1 869	22,96	13	4
SNK-sportovci	1 051	12,91	7	2
Sdr.nez. hasičů	1 299	15,96	10	2
KSČM	344	4,23	4	0
Celkem	8 141	-	59	15

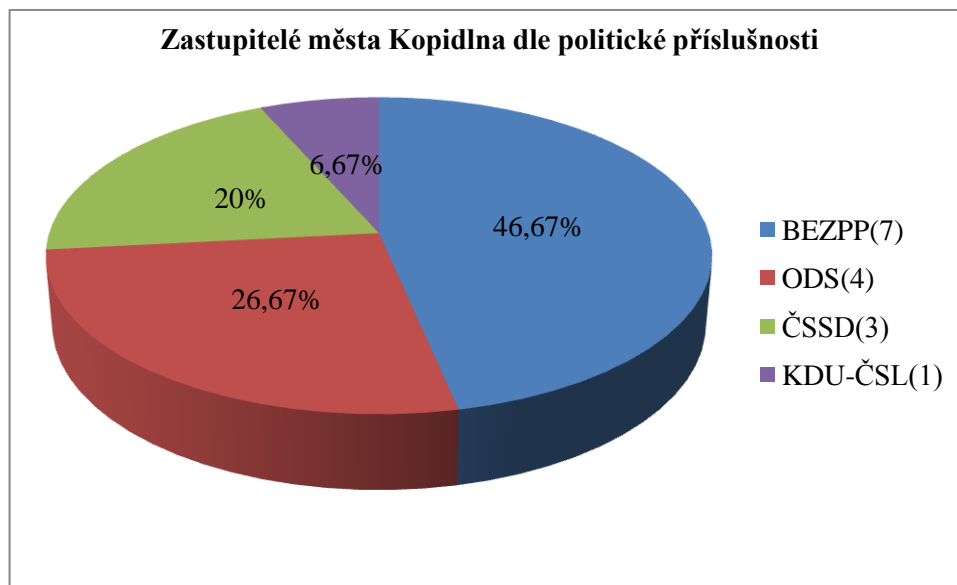
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve volbách v roce 2006 zvítězila poprvé ČSSD, která získala pět mandátů z možných patnácti. ODS obdržela čtyři mandáty, KDU – ČSL, SNK – sportovci a Sdružení nezávislých hasičů získaly stejně mandátů v počtu dva.

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Kopidlno se konalo dne 31. října 2006 na sále Městského úřadu v Kopidlně. Zastupitelstvo obce rozhodlo, že počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva bude dva, a to starosta a místostarosta. Pro druhého uvolněného zastupitele hlasovalo celkem deset členů zastupitelstva, proti byli čtyři, jeden člen zastupitelstva se zdržel hlasování. Do funkce starosty byl zvolen Josef Tábořský, místostarostou se stal Roman Novák. Pětičlennou radu obce doplnili Václav Šimůnek, Dana Šaflerová a Ladislav Komárek. Průměrný věk zastupitelů byl 46,4 let. Nejmladšími členy zastupitelstva se stali Martin Albrecht ze Sdružení nezávislých hasičů – 32 let, který obdržel 195 hlasů a Václav Šimůnek z ODS - 32 let, který obdržel 197 hlasů. Nejstaršími členy zastupitelstva byli Jaroslav Bodlák ze Sdružení nezávislých hasičů – 60 let, který získal 236 hlasů a Miloslav Veselý z ČSSD – 60 let, který získal 203 hlasů. Na kandidátních listinách bylo celkem 23 žen a 36 mužů. Do zastupitelstva obce bylo ve volbách 2006 zvoleno jedenáct mužů a čtyři ženy. Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování jsou uvedeny v Příloze č. 3.

Graf č. 4: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti – volby 2006

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 4 znázorňuje, že do Zastupitelstva města Kopidlno se dostalo pět politických subjektů. ČSSD získalo nejvíce mandátů, a to pět, což představuje 33,34 %. ODS získala čtyři mandáty, tj. 26,67 % a KDU – ČSL, SNK – sportovci a Sdružení nezávislých hasičů získalo po dvou mandátech, tj. 13,33 %. Zastupitelstvo dle politické příslušnosti, jak ukazuje Graf č. 4, je zastoupeno celkem čtyřmi stranami. Nejvíce členů zastupitelstva, podobně jako ve volbách v roce 2002, je bez politické příslušnosti, celkem sedm členů, kteří získali v přepočtu 46,67 %. Dále následuje ODS se čtyřmi členy, tj. 26,67 %, ČSSD se třemi členy, tj. 20 % a KDU – ČSL s jedním členem, tedy 6,67 %.

Dne 27. listopadu 2008 se konalo veřejné zasedání Zastupitelstva města Kopidlno, kde se vzdal své funkce starosta Josef Táborský z důvodu výkonu funkce prvního náměstka hejtmána Královéhradeckého kraje pro ekonomiku, evropské záležitosti a zahraniční záležitosti. Do funkce starosta města byl jedenácti hlasy zvolen Petr Albrecht z ČSSD, čtyři členové zastupitelstva byli proti. Ten vedl město další dva roky do dalších řádných komunálních voleb. Dále proběhla volba nového člena rady. Důvodem bylo to, že novým starostou se stal stávající člen rady a tím se uvolnilo jedno místo. Do funkce člena rady města byl zvolen Josef Táborský.

4.5.3 Volby a volební výsledky v roce 2010

Volby do Zastupitelstva města Kopidlno se konaly ve dnech 15. a 16. října 2010 v pěti volebních okrscích – Kopidlno 1, Kopidlno 2, Drahoraz, Mlýnec a Pševos. Celkový počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku byl 1 727, volilo celkem 700 občanů a počet platných hlasů celkem byl 8 471. V Kopidlně byla celková volební účast 40,53 %, v okrese Jičín byla 56,37% a v Královéhradeckém kraji přišlo ke komunálním volbám celkem 51,62 % oprávněných voličů (Tabulka č. 14).

Tabulka č. 14: Porovnání volební účasti - volby 2010

Region	Volební účast v %
Kopidlno	40,53
Okres Jičín	56,37
Královéhradecký kraj	51,62

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Kandidátní listiny sestavilo celkem pět politických subjektů. ČSSD navrhla patnáctičlennou kandidátku, z toho bylo deset členů ČSSD a pět BEZPP. ČSSD získala v komunálních volbách celkem šest mandátů. SNK Hasiči a nezávislí navrhlo patnáctičlennou kandidátku, z toho jeden kandidát byl členem KSČM a ostatních čtrnáct bylo BEZPP. SNK Hasiči a nezávislí získalo celkem čtyři mandáty. KDU – ČSL sestavilo jedenáctičlennou kandidátní listinu, z toho dva byli členové KDU – ČSL a devět kandidátů bylo BEZPP. KDU – ČSL získalo jeden mandát. SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI sestavilo patnáctičlennou kandidátku, z toho jeden kandidát byl členem ODS, ostatních čtrnáct bylo BEZPP. SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI získalo celkem tři mandáty. ODS navrhla devítičlennou kandidátku, z toho tři byli členy ODS, šest BEZPP. ODS získala jeden mandát (Tabulka č. 15).

Tabulka č. 15: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy absolutně	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
ČSSD	3 095	36,54	15	6
SNK Hasiči a nezávislí	1 990	23,49	15	4
SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	1 770	20,89	15	3

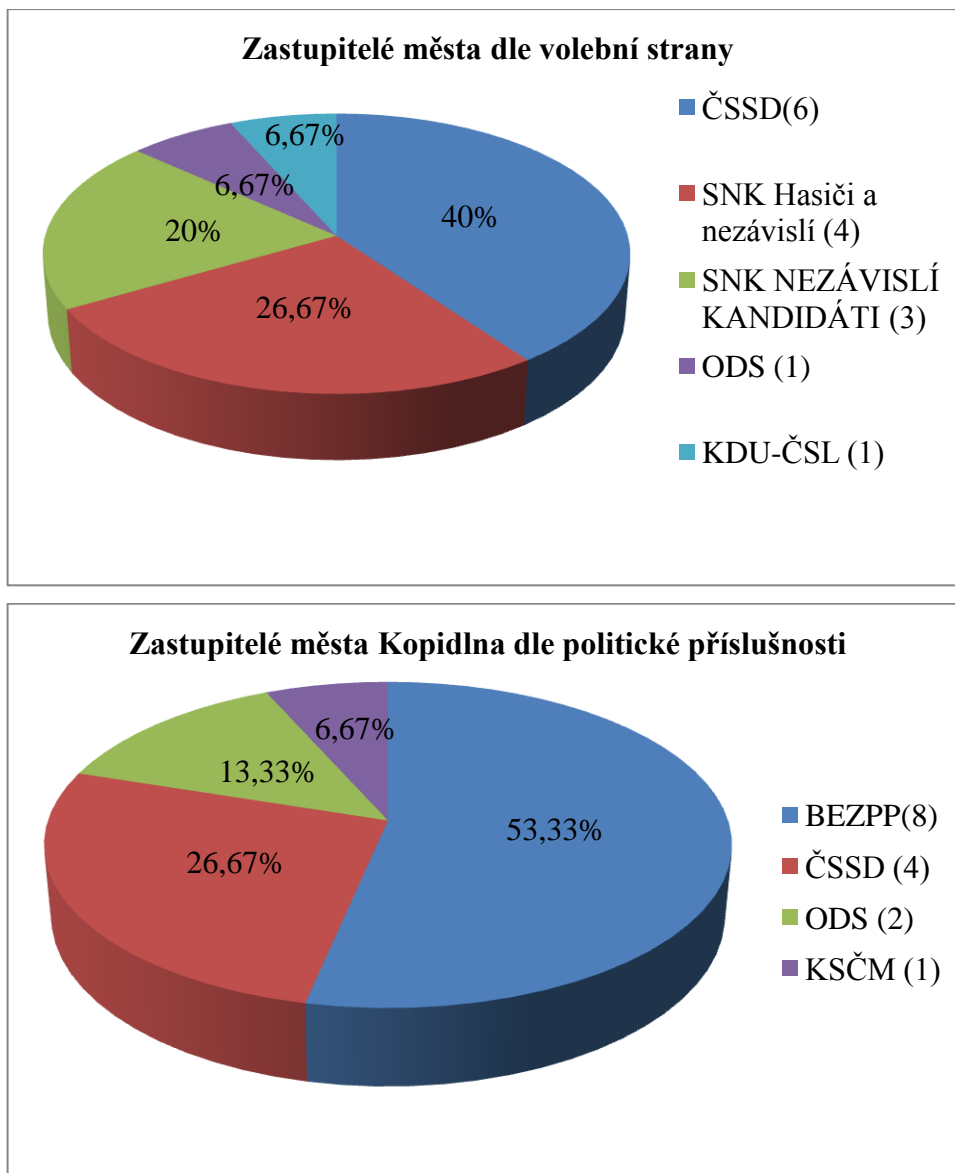
KDU – ČSL	940	11,10	11	1
ODS	676	7,98	9	1
Celkem	8 471	-	65	15

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve volbách v roce 2010 zvítězila stejně jako v roce 2006 ČSSD. Získala celkem šest mandátů z možných patnácti. SNK Hasiči a nezávislí obdrželo čtyři mandáty, SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI získalo tři mandáty a KDU – ČSL a ODS získaly po jednom mandátu.

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Kopidlno se konalo 10 listopadu 2010 na sále Městského úřadu v Kopidlně. Stejně jako v komunálních volbách v roce 2006 zastupitelstvo rozhodlo, že počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva bude dva, a to starosta a místostarosta. Do funkce starostky zastupitelstvo zvolilo Hanu Masákovou a do funkce místostarosty Václava Šimůnka. Pětičlennou radu obce doplnili Jiří Machula, Martin Albrecht a Josef Vodička. Průměrný věk zastupitelů byl 47,4 let. Nejmladším členem zastupitelstva se stala starostka Hana Masáková z ČSSD – 35 let, která získala celkem 244 hlasů. Nejstaršími členy zastupitelstva byli Jaroslav Bodlák za SNK Hasiči a nezávislí – 64 let, který obdržel 180 hlasů a Miloslav Veselý z ČSSD – 64 let, který obdržel také 180 hlasů. Na kandidátních listinách bylo celkem 24 žen a 41 mužů. Do zastupitelstva obce bylo ve volbách 2010 zvoleno celkem jedenáct mužů a čtyři ženy. Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování jsou uvedeny v Příloze č. 4.

Graf č. 5: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti – volby 2010

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na Grafu č. 5 je znázorněno, že do Zastupitelstva města Kopidlno se dostalo pět politických subjektů. Nejvíce mandátů, a to šest, získala stejně jako ve volbách 2006 ČSSD, což představuje 40 %. SNK Hasiči a nezávislí získalo čtyři mandáty, tj. 26,67 %, SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI obdrželo tři mandáty, tj. 20 % a ODS a KDU – ČSL získaly po jednom mandátu, tj. 6.67 %. Zastupitelstvo dle politické příslušnosti, jak ukazuje Graf č. 5, je zastoupeno celkem čtyřmi stranami. Nejvíce členů zastupitelstva, stejně jako ve volbách v roce 2006, je bez politické příslušnosti, celkem osm členů, kteří

získali v přepočtu 53,33 %. Dále následuje ČSSD se čtyřmi členy, tj. 26,67 %, za ní ODS se dvěma členy, tj. 13,33 % a KSČM s jedním členem, tj. 6,67 %.

4.5.4 Volby a volební výsledky v roce 2014

Volby do Zastupitelstva města Kopidlno probíhaly ve dnech 10 a 11. října 2014 v pěti volebních okrscích – Kopidlno 1, Kopidlno 2, Drahoraz, Mlýnec a Pševos. Celkový počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku byl 1 731, volilo celkem 694 občanů a počet platných hlasů celkem byl 8 104. Vzor Informace o způsobu hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí konané ve dnech 10. a 11. října 2014 je uveden v Příloze č. 5. Vzor Hlasovacího lístku pro volby do zastupitelstva města ve dnech 10. a 11. října 2014 je uveden v Příloze č. 6. V Příloze č. 7 je uveden vzor Zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku a v Příloze č. 8 je uveden vzor Výsledků hlasování pro politické strany, politická hnutí a koalice ve volebním okrsku. V Kopidlně byla celková volební účast za všech pět volebních okrsků 40,09 %, v okrese Jičín byla 50,53 % volební účast a v Královéhradeckém kraji přišlo ke komunálním volbám celkem 47,75 % oprávněných voličů (Tabulka č. 16).

Tabulka č. 16: Porovnání volební účasti – volby 2014

Region	Volební účast v %
Kopidlno	40,09
Okres Jičín	50,53
Královéhradecký kraj	47,75

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Čtyři politické subjekty sestavily kandidátní listiny. ČSSD navrhla patnáctičlennou kandidátku, z toho bylo devět členů ČSSD a šest BEZPP. ČSSD získala v komunálních volbách celkem šest mandátů. KDU – ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ navrhli také patnáctičlennou kandidátku, z toho byli dva členové strany a zbylých třináct byli BEZPP. KDU – ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ získali celkem tři mandáty. ODS navrhla osmičlennou kandidátní listinu, z toho dva byli členové ODS a šest kandidátů byli BEZPP. ODS získala jeden mandát. SNK Hasiči a nezávislí navrhlo patnáctičlennou kandidátku, z toho byl jeden kandidát členem KSČM a ostatních čtrnáct byli BEZPP. SNK Hasiči

a nezávislí získalo celkem pět mandátů a obsadilo po ČSSD druhé místo v počtu získaných mandátů (Tabulka č. 17).

Tabulka č. 17: Výsledky voleb do zastupitelstva obce v roce 2014

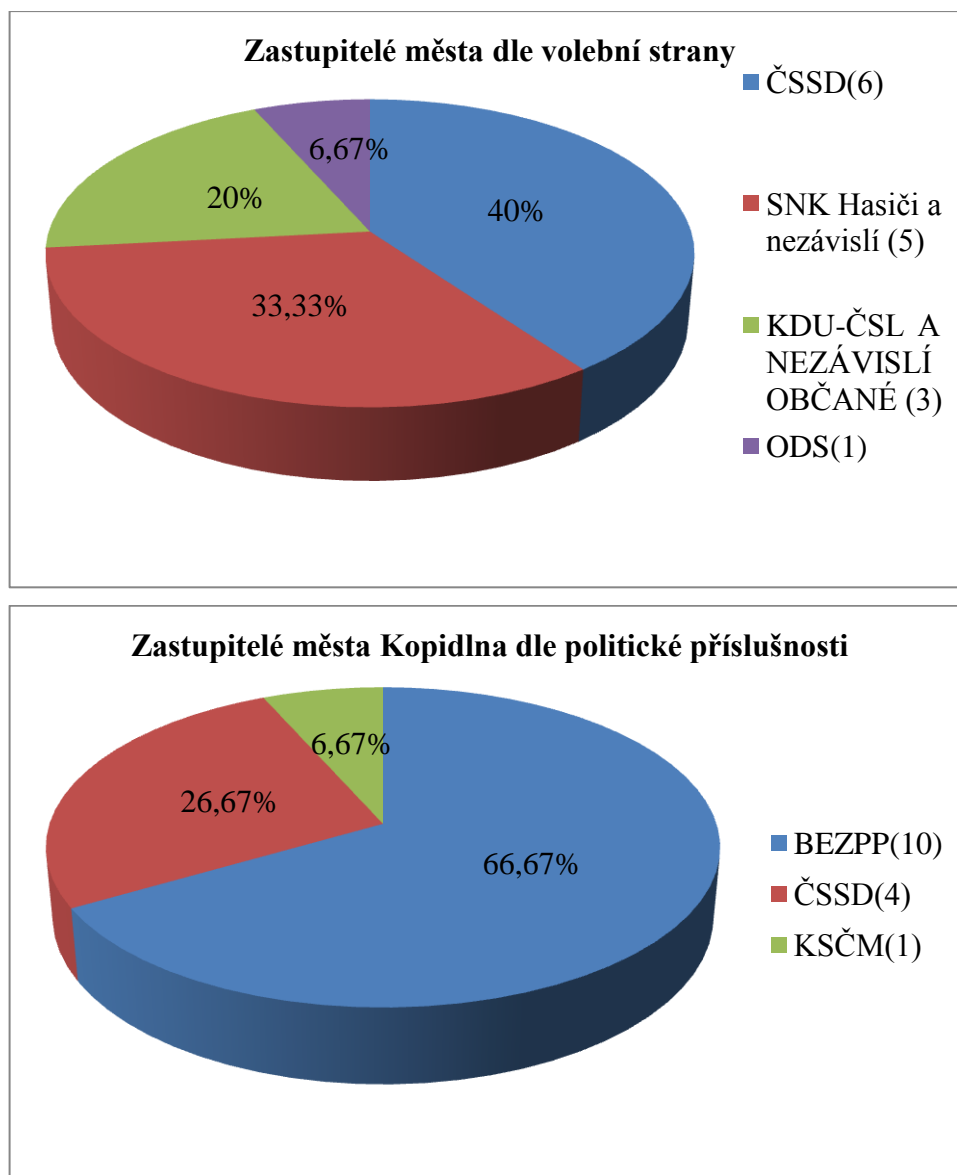
Kandidátní listina	Hlasy absolutně	Hlasy v %	Počet kandidátů	Počet mandátů
ČSSD	3 272	40,38	15	6
KDU – ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ	1 791	22,10	15	3
ODS	559	6,90	8	1
SNK Hasiči a nezávislí	2 482	30,63	15	5
Celkem	8 104	-	53	15

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve volbách v roce 2014 zvítězila stejně jako ve volbách v roce 2006 a v roce 2010 ČSSD. Získala celkem šest mandátů z možných patnácti. SNK Hasiči a nezávislí obdrželo pět mandátů, KDU – ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ po třech mandátech a ODS jeden mandát.

Ustavující zasedání Zastupitelstva města Kopidlno se konalo dne 5. listopadu 2014 na sále Městského úřadu v Kopidlně. Zastupitelstvo obce rozhodlo, že počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva bude jeden, a to starosta. Do funkce starostky byla zvolena Hana Masáková, neuvolněným místostarostou se stal Karel Žižka. Pětičlennou radu obce doplnili Josef Vodička, Aleš Janča a Petr Hnát. Průměrný věk zastupitelů byl 46,53 let. Nejmladším členem zastupitelstva se stal Jaroslav Plocar z ODS – 27 let, který obdržel celkem 102 hlasů. Nejstaršími členy zastupitelstva byli Miroslav Kout z ČSSD – 63 let, který získal 278 hlasů a Josef Táborský z ČSSD – 63 let, který získal 307 hlasů. Na kandidátních listinách bylo celkem 18 žen a 35 mužů. Do zastupitelstva obce bylo ve volbách 2014 zvoleno celkem pět žen a deset mužů. Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování jsou uvedeny v Příloze č. 9.

Graf č. 6: Zastupitelstvo obce dle volební strany a politické příslušnosti – volby 2014

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 6 znázorňuje, že do Zastupitelstva města Kopidlno se dostaly celkem čtyři politické subjekty. ČSSD získalo podobně jako v minulých komunálních volbách nejvíce mandátů, a to šest, což představuje 40 %. SNK Hasiči a nezávislí získalo pět mandátů, tj. 33,33 %, KDU – ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ získali tři mandáty, tj. 20 % a ODS obdržela jeden mandát, tj. 6,67 %. Zastupitelstvo dle politické příslušnosti, jak ukazuje Graf č. 6, je zastoupeno celkem třemi stranami. Nejvíce členů zastupitelstva, podobně jako ve volbách v roce 2010, je bez politické příslušnosti, celkem deset členů, kteří získali

v přepočtu 66,67 %. Dále následuje ČSSD se čtyřmi členy, tj. 26,67 % a KSČM s jedním členem, tedy 6,67 %.

4.6 Volební chování obyvatel města Kopidlno – výsledky šetření

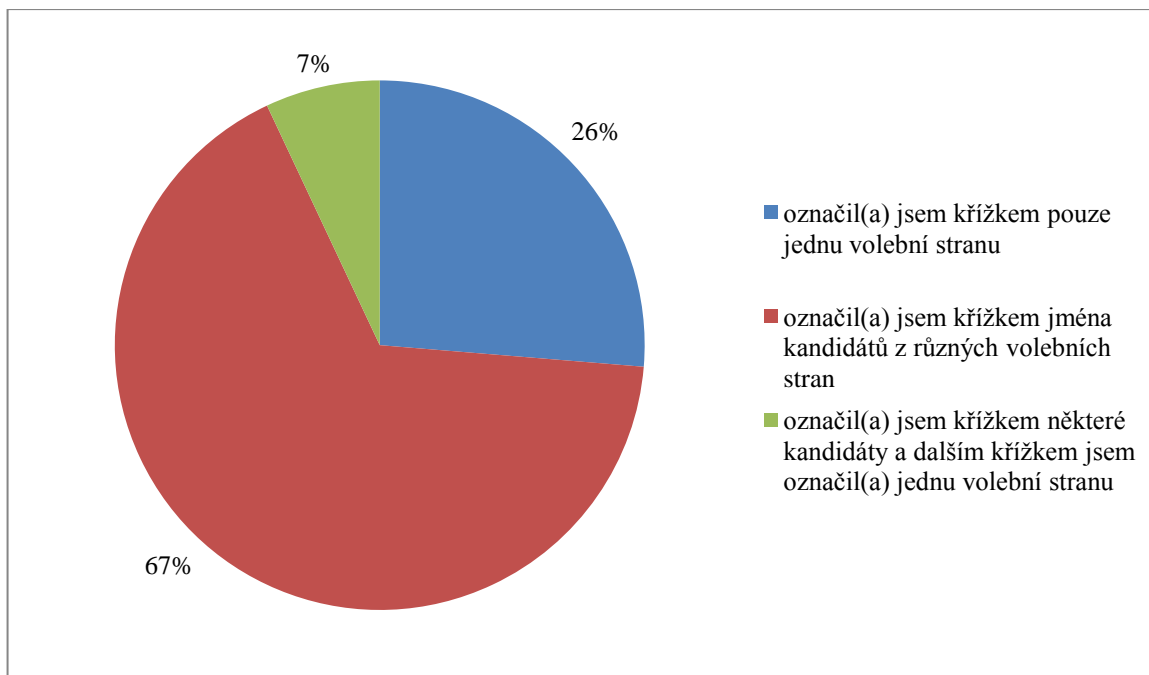
Cílem diplomové práce a předmětem zkoumání bylo zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách do Zastupitelstva města Kopidlno. Nástrojem výzkumu volebního chování obyvatel města Kopidlno bylo dotazníkové šetření. Dotazník byl mezi respondenty distribuován ve dnech 29. 6. 2015 – 1. 7. 2015 s tím, že bude vyzvednut za 10 – 14 dní. Šetření skončilo dne 16. 7. 2015. Respondenti vyplňovali dotazník anonymně, na což bylo v úvodu upozorněno. Tento způsob získávání dat garantoval velkou návratnost dotazníků. Celkem bylo osloveno 201 respondentů, dotazník vyplnilo 179 respondentů z celkového počtu 692 zúčastněných voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 a 695 voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010, 22 respondentů dotazník nevrátilo nebo nevyplnilo. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem. Dotazník v úvodním komentáři upozorňoval na dvě důležité podmínky, které respondenti museli splnit, a to věk obyvatel starších 18 let a trvalý pobyt v Kopidlně. Podmínka věku byla zjištěna při předání dotazníku a podmínka trvalého pobytu byla zjištěna první otázkou dotazníku: „*Máte trvalý pobyt v Kopidlně?*“ Vzor dotazníku pro obyvatelé města Kopidlno je uveden v Příloze č. 10.

4.6.1 Porovnání stranického systému v Kopidlně

První část dotazníku byla věnována otázkám posledních komunálních voleb do zastupitelstva obce v říjnu 2014. Na otázku účasti v komunálních volbách, která zněla: „*Využil(a) jste možnosti volit do zastupitelstva obce v říjnu 2014?*“ 154 (87%) respondentů odpovědělo, že se voleb zúčastnilo, 23 (13%) respondentů přiznalo, že se nezúčastnilo.

Následující otázka měla zjistit, v případě, že se občan nezúčastnil komunálních voleb, z jakého důvodu to bylo. Otázka zněla: „*Pokud ne, proč jste nevolil(a)?*“ 11 (55%) respondentů odpovědělo, že nebylo v době konání voleb v místě bydliště, 2 (10%) občany volby nezajímají a 7 (35%) občanů nevolilo, protože kandidátům nejde o občany, ale o sebe. Odpověď „*malý výběr kandidátů*“ neuvedl ani jeden dotázaný. Další otázka se týkala samotného hlasování a zněla: „*Jakým způsobem jste hlasoval(a)?*“ Odpovědi na tuto otázku znázorňuje Graf č.7.

Graf č. 7: Způsob hlasování ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014

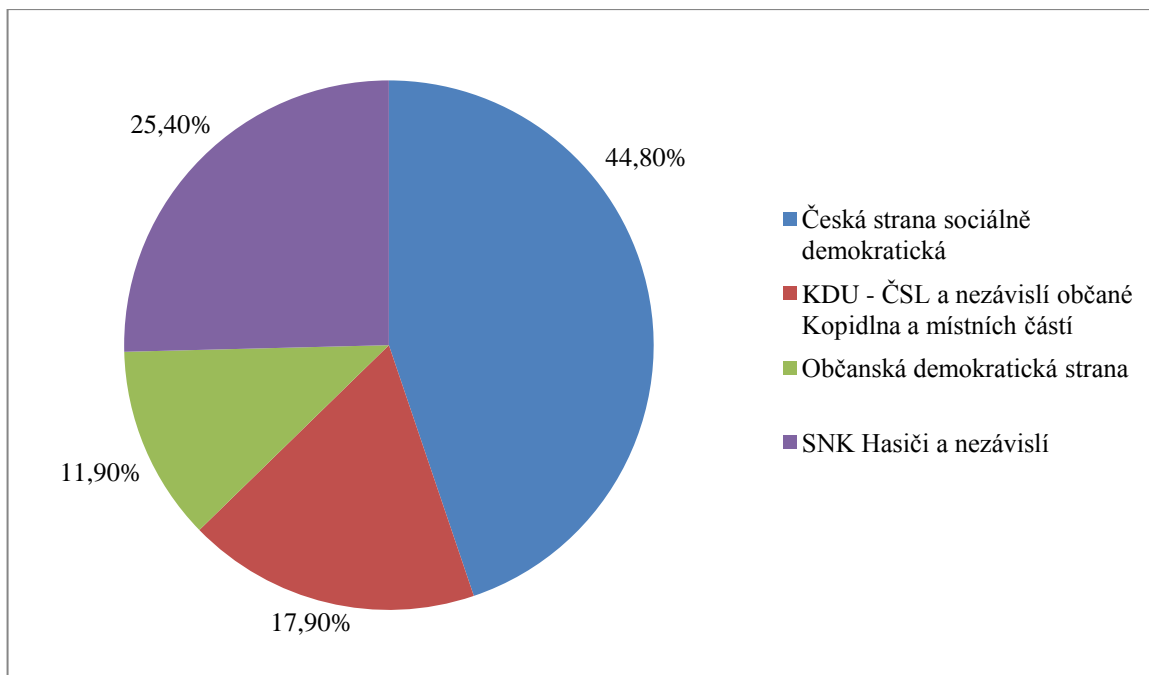

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 7 je patrné, že nejvíce respondentů (67%) označilo křížkem jména kandidátů z různých volebních stran. Pro komunální volby je typické, že voliči dávají přednost jednotlivým kandidátům před volbou pouze jedné volební strany. To je zřejmé i z toho, že pouze 26% respondentů označilo křížkem pouze jednu volební stranu. Zbylých 7% respondentů označilo křížkem některé kandidáty a dalším křížkem označilo jednu volební stranu.

Další otázka měla zjistit, jakou volební stranu podpořili respondenti v případě, že označili pouze jednu stranu. Politické strany a uskupení, které v říjnu 2014 kandidovaly, byly následující: ČSSD, KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí, ODS a SNK Hasiči a nezávislí. Výsledek je uveden v následujícím Grafu č. 8.

Graf č. 8: Hlasování respondentů ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014

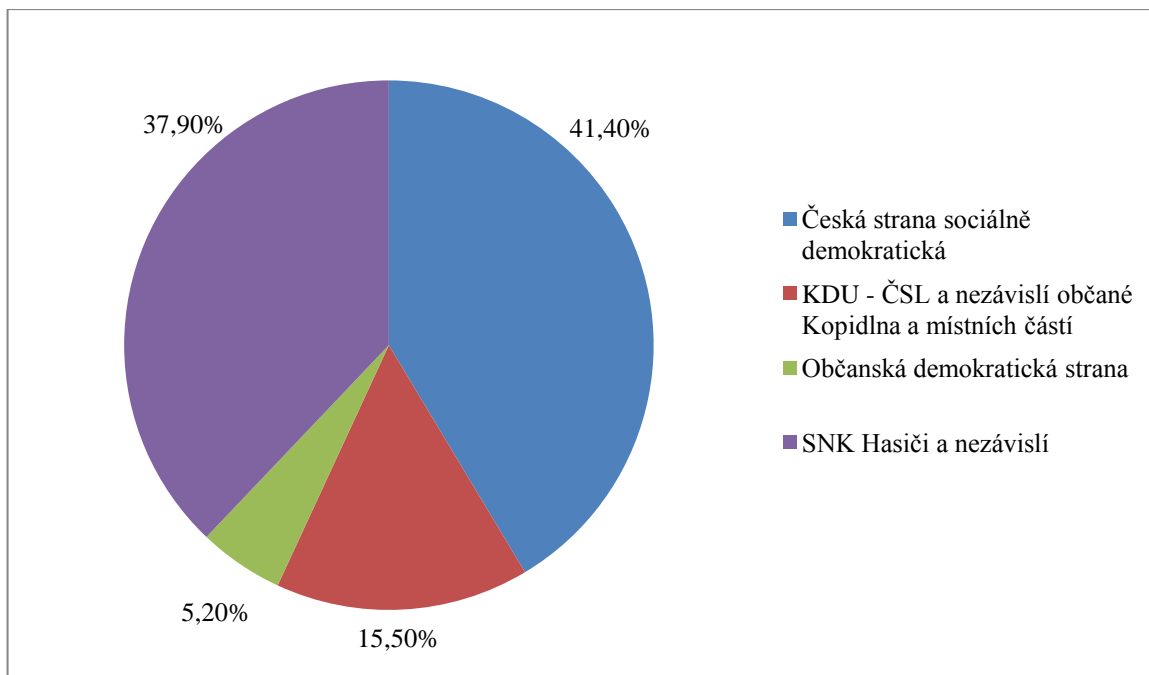

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 8 vyplývá, že nejvíce respondentů (44,80 %) označilo ČSSD. Následovala volba SNK Hasiči a nezávislí (25,40%), dále KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlno a místních částí (17,90%) a nejméně respondentů označilo ODS (11,90%). Toto pořadí odpovídá i celkovému výsledku komunálních voleb v říjnu 2014. ČSSD získala celkem šest mandátů, v přepočtu 40,38% hlasů, SNK Hasiči a nezávislí celkem pět mandátů, v přepočtu 30,63% hlasů, KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlno a místních částí tři mandáty, v přepočtu 22,10% a ODS jeden mandát, v přepočtu 6,90% hlasů.

Na otázku: „V případě, že jste označil(a) kandidáty z různých volebních stran, z jaké jste volil(a) největší počet kandidátů?“ respondenti odpověděli podobným způsobem jako na předcházející otázku v případě volby pouze jedné volební strany – viz. Graf č. 9.

Graf č. 9: Preferovaná volební strana ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014

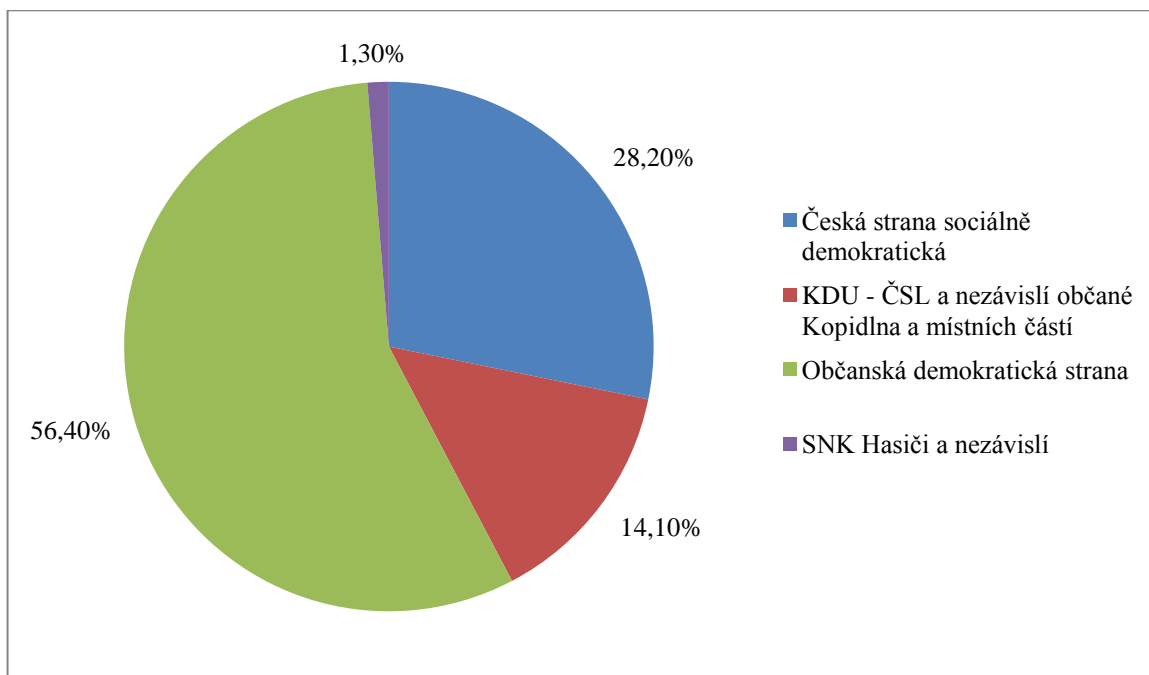

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 9 je zřejmé, že pořadí preferovaných volebních stran ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014 odpovídá celkovému výsledku v těchto komunálních volbách. ČSSD označilo 48 (41,40%) respondentů, SNK Hasiči a nezávislí označilo 44 (37,90%) respondentů, KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí 18 (15,50%) a ODS 6 (5,20%) vybraných respondentů.

Následující otázky se týkaly negativních postojů k volebním stranám. Na otázku: „*Jakou volební stranu byste nikdy nevolil(a) ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlna?*“ měli respondenti možnost uvést pouze jednu stranu. Graf č. 10 shrnuje výsledky negativních postojů respondentů.

Graf č. 10: Negativní postoje respondentů k volební straně ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014

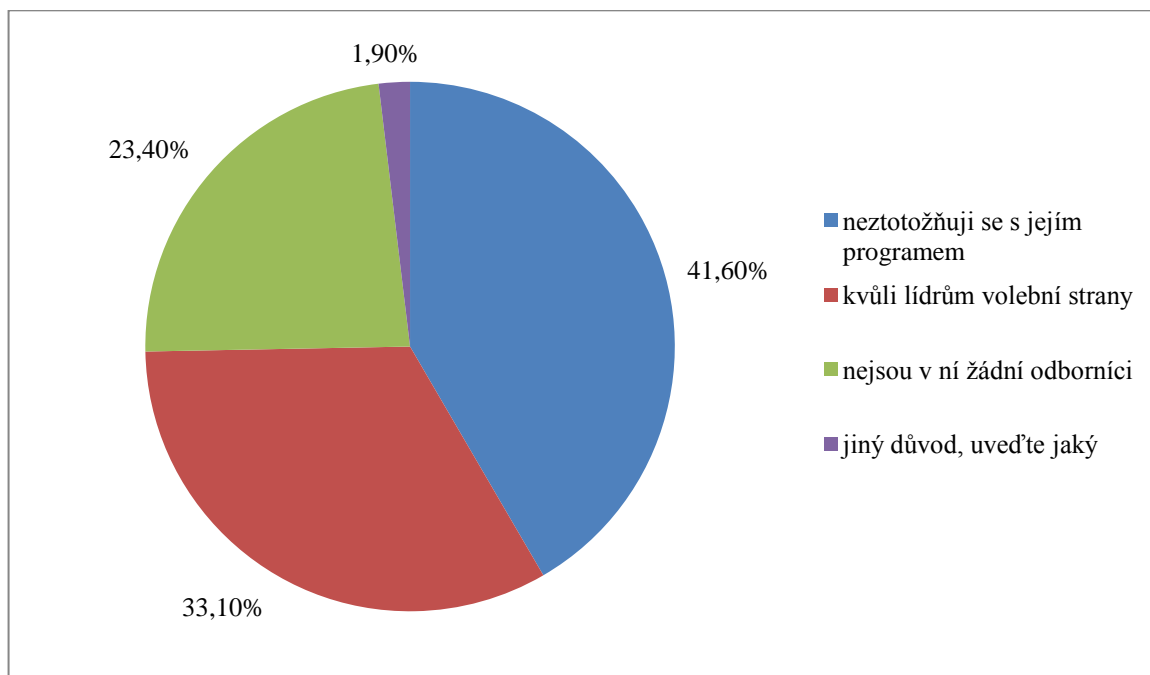

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Otázku zodpovědělo celkem 87,15% respondentů. Více jak polovina respondentů uvedla největší negativní vazbu k ODS (56,40%). Tomuto odpovídá i celkový výsledek komunálních voleb, kdy ODS získala pouze jeden mandát. Dále v negativních vazbách následovala ČSSD (28,20%) a KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí (14,10%). Nejslabší negativní identifikace byla k politickému uskupení SNK Hasiči a nezávislí (1,30%).

Důvody negativních postojů k volebním stranám řeší další otázka: „Z jakého důvodu byste tuto stranu nikdy nevolil(a)?“ Respondenti měli možnost výběru ze čtyř odpovědí: „neztotožňuji se s jejím programem“, „kvůli lídrům volební strany“, „nejsou v ní žádní odborníci“, „jiný důvod, uveďte jaký“. Výsledek znázorňuje Graf č. 11.

Graf č. 11: Důvod negativních postojů k volebním stranám ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014

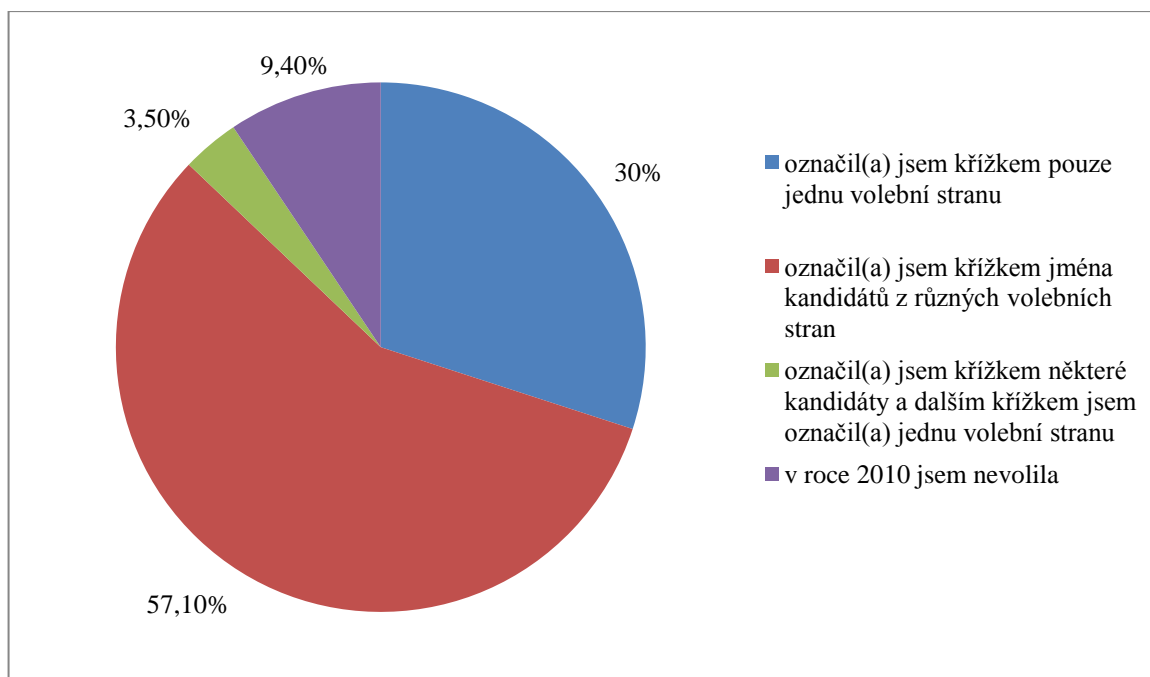

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 11 je patrné, že nejvíce respondentů 64 (41,60%) se neztotožňuje s programem dané volební strany. Nečekaně mnoho respondentů 51 (33,10%) přiznalo, že by volební stranu nikdy nevolilo kvůli lídrům strany. Tento důvod stojí za pozornost, protože je u negativních postojů podceňován. 36 (23,40%) respondentů odpovědělo, že ve volební straně nejsou žádní odborníci. V případě, že se respondent neztotožnil ani s jednou z nabízených odpovědí, mohl zvolit „jiný důvod“ a uvést jaký. Pouze 3 (1,90%) respondenti využili tuto variantu, aniž by důvod uvedli.

Druhá část dotazníku byla zaměřena na volby do zastupitelstva obce konané v roce 2010 z důvodu komparace volebního chování obyvatel města Kopidlna v roce 2010 a v roce 2014. Otázka na způsob hlasování byla položena obdobně jako u komunálních voleb v roce 2014: „V případě, že jste se účastnil(a) voleb do zastupitelstva obce v roce 2010, jak jste volil(a)?“

Graf č. 12: Způsob hlasování ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010

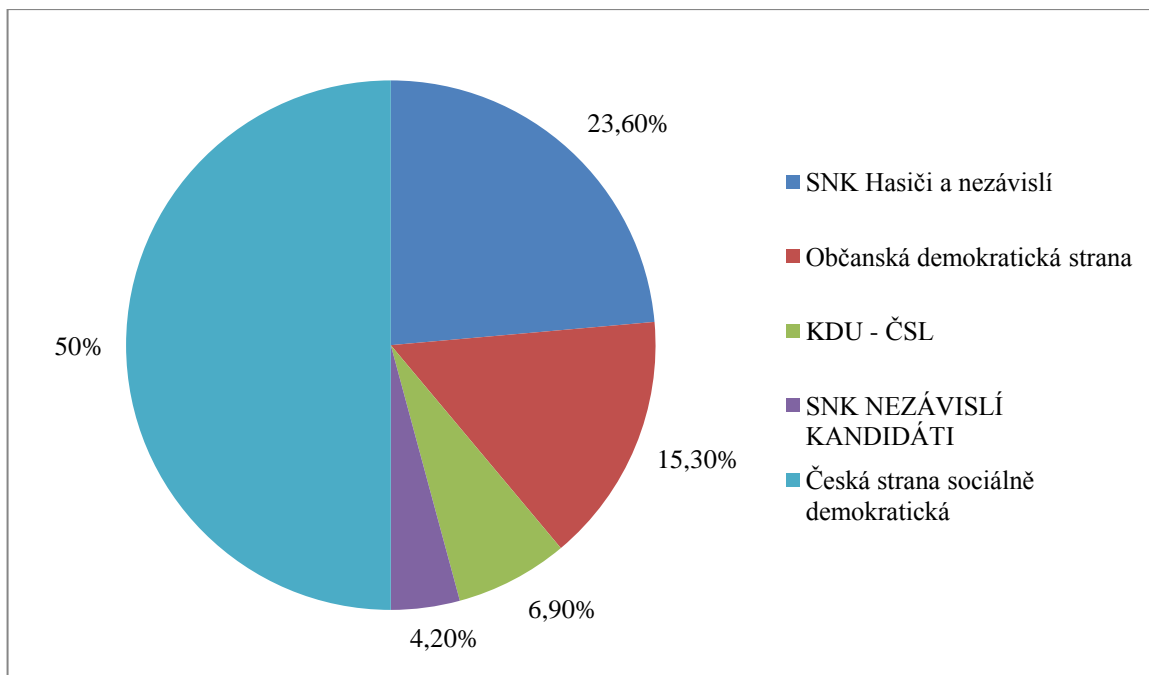

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf č. 12 ukazuje, že nejvíce respondentů 97 (57,10%) označilo křížkem jména kandidátů z různých volebních stran. V komunálních volbách v roce 2014 tuto variantu zvolilo celkem 104 (67%) respondentů. Označení pouze jedné volební strany zvolilo celkem 51 (30%) respondentů, v roce 2014 to bylo 41 (27%) respondentů. V roce 2010 nevolilo celkem 16 (9,40%) dotázaných respondentů a označení některých kandidátů a jedné volební strany využilo celkem 6 (3,50%) respondentů. V roce 2014 označilo křížkem některé kandidáty a dalším křížkem označilo jednu volební stranu celkem 11 (7%) respondentů.

V roce 2010 kandidovalo do obecního zastupitelstva oproti roku 2014 navíc SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI. Ostatní politické strany a politická uskupení byly shodné. Odpovědi na otázku: „V případě, že jste označil(a) při volbách do zastupitelstva obce v roce 2010 jednu volební stranu, jakou jste volil(a)?“ znázorňuje Graf č. 13.

Graf č. 13: Hlasování respondentů ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010

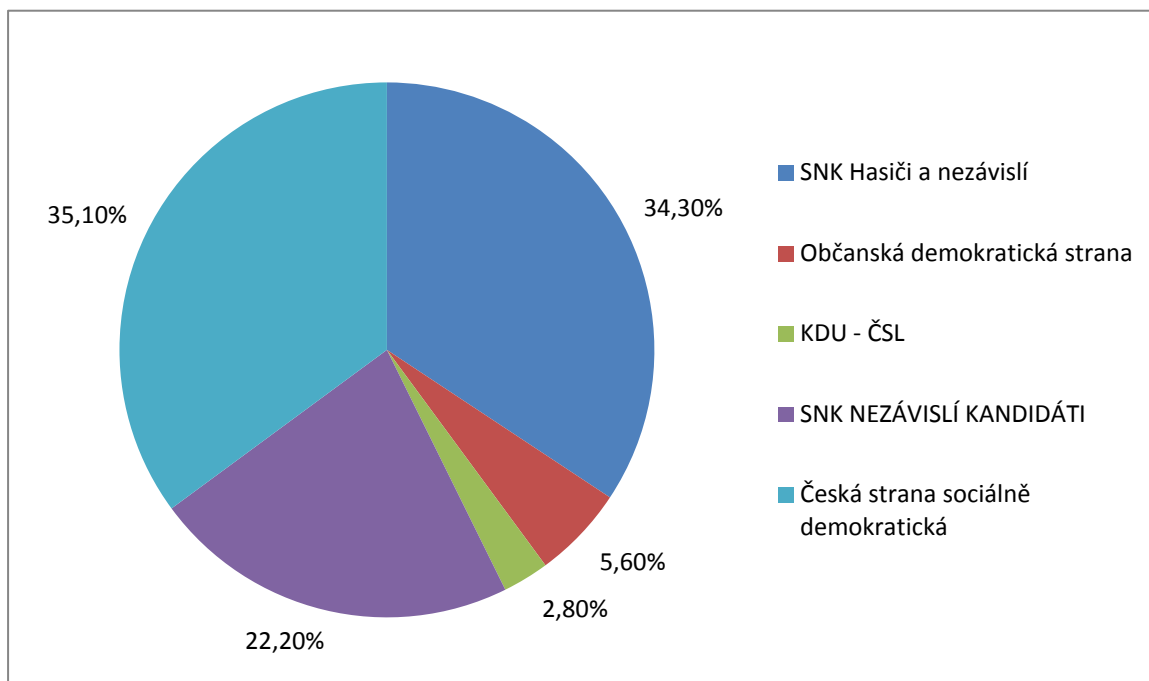

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 13 vyplývá, že polovina respondentů (50%) jako jednu volební stranu označila ČSSD. V roce 2014 označilo ČSSD také nejvíce respondentů (44,80%). Následovala volba SNK Hasiči a nezávislí (23,60%), v roce 2014 SNK Hasiči a nezávislí označilo celkem 25,40% respondentů. Komparací mezi volbami do zastupitelstva v roce 2010 a v roce 2014 bylo zjištěno, že první dvě místa v hlasování dotazovaných obsadily totožné strany – ČSSD a SNK Hasiči a nezávislí. V roce 2010 třetí místo obsadila ODS (15,30%). V roce 2014 toto místo obsadila KDU – ČSL (17,90%). KDU – ČSL v roce 2010 označilo celkem 6,90% respondentů. Pro porovnání ODS v roce 2014 označilo pouze 11,90% respondentů. SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI, které kandidovalo pouze ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010, označilo celkem 4,20% respondentů.

Na otázku: „V případě, že jste označil(a) při volbách do zastupitelstva obce v roce 2010 kandidáty z různých volebních stran, z jaké jste volil(a) největší počet kandidátů?“ respondenti odpověděli podobným způsobem jako na předcházející otázku v případě volby pouze jedné volební strany – viz. Graf č. 14.

Graf č. 14: Preferovaná volební strana ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf č. 14 udává přehled a pořadí preferovaných volebních stran, které kandidovaly ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2010. Z grafu vyplývá, že nejvíce respondentů (35,10%) označilo ČSSD. SNK Hasiči a nezávislí označilo o 0,8% méně respondentů, tj. 34,30%. Následovalo SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI (22,20%), ODS (5,60%) a KDU – ČSL (2,80%).

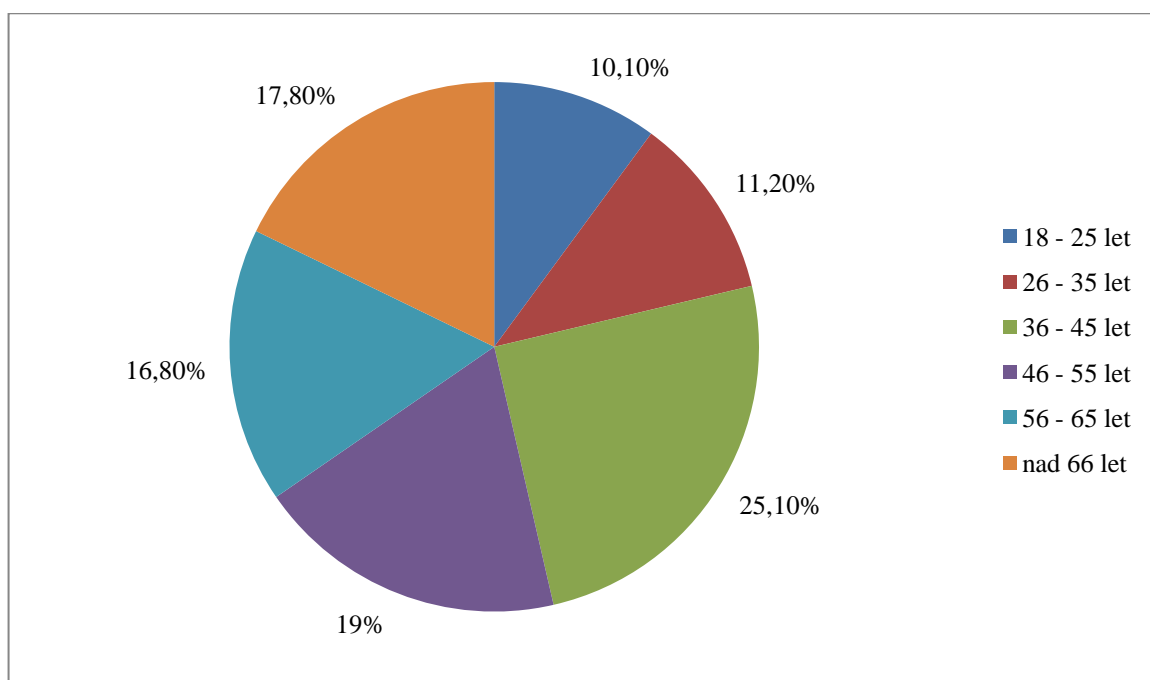
Poslední otázka této části zněla: „*Hlasoval(a) byste v současné době stejným způsobem jako v komunálních volbách v říjnu 2014?*“ Cílem takto položené otázky bylo ověřit, zda téměř rok po komunálních volbách mají obyvatelé města Kopidlno stejný názor. Celkem 160 (92,5%) respondentů označilo odpověď „*ano*“ a pouze 13 (7,5%) respondentů označilo odpověď „*ne*“. Z uvedeného vyplývá, že převážná většina respondentů by hlasovala stejným způsobem a v průběhu roku nezměnila na zvolené strany svůj názor.

Třetí část dotazníku zkoumala vliv vybraných sociálněekonomických charakteristik na volební chování a rozhodování obyvatel města Kopidlno. Tvzení, že odlišné sociální skupiny mají odlišné volební chování, bylo zkoumáno, zda platí i v případě města Kopidlno. Soubor respondentů je omezen výlučně na ty, kteří preferovali a volili celou kandidátní listinu volební strany. Z tohoto důvodu lze výsledky diplomové práce

považovat pouze za rámcové. Získané údaje jsou použitelné jedině za předpokladu, že společnost je homogenní. Homogenita společnosti se testuje korelací dat. Tato analýza je nad rámec této diplomové práce a proto se autorka opírá o Matějí a Vlachovou, kteří ve své monografii „*Nerovnost, spravedlnost, politika*“ prokázali homogenitu české společnosti.

První otázkou bylo zkoumáno pohlaví vybraných respondentů. Dotazník vyplnilo celkem 89 (49,7%) žen a 90 (50,3%) mužů. Následující otázka byla věnována věku respondentů a zněla: *Do jaké věkové kategorie patříte?* Věkové složení respondentů dotazníkového šetření znázorňuje Graf č. 15.

Graf č. 15: Věkové složení respondentů dotazníkového šetření

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf č. 15 ukazuje, že nejsilnější věková kategorie respondentů, která volila, je věková kategorie 36 – 45 let (25,10%). Následuje věková kategorie 46 – 55 let (19%). Naopak nejméně voličů bylo v kategorii nejmladší 18 – 25 let (10,10%). Tato generace, která je zastoupená voliči od 18 do 25 let, tedy voliči, kteří se narodili na přelomu komunistického režimu, v období sametové revoluce a dále, se vyznačuje všeobecně nejnižší účastí ve volbách.

Samostatně byl analyzován vztah věku a volební podpory. Komparace těchto dvou proměnných ukáže, zda různé věkové skupiny respondentů volí odlišně. Věkové složení respondentů bylo zobrazeno v Grafu č. 15. Volební podporu stran dle věkového složení znázorňuje Tabulka č. 18 a č. 19.

Tabulka č. 18: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 – rozdělení dle věkového složení respondentů (v %)

Věk	ČSSD	KDU-ČSL a nezávislí občané	ODS	SNK Hasiči a nezávislí
18-25 let	1,12	-	-	-
26-35 let	3,91	-	-	-
36-45 let	1,68	-	-	1,12
46-55 let	2,79	-	-	-
56-65 let	3,35	3,91	3,35	1,12
nad 66 let	2,23	1,12	-	1,68

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Tabulka č. 19: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010 – rozdělení dle věkového složení respondentů (v %)

Věk	SNK Hasiči a nezávislí	ODS	KDU-ČSL	SNK Nezávislí kandidáti	ČSSD
18-25 let	-	0,56	-	-	-
26-35 let	-	-	-	-	5,59
36-45 let	3,35	-	-	-	3,35
46-55 let	-	-	-	-	1,12
56-65 let	2,23	3,91	1,12	-	3,35
nad 66 let	1,68	2,79	1,12	-	1,12

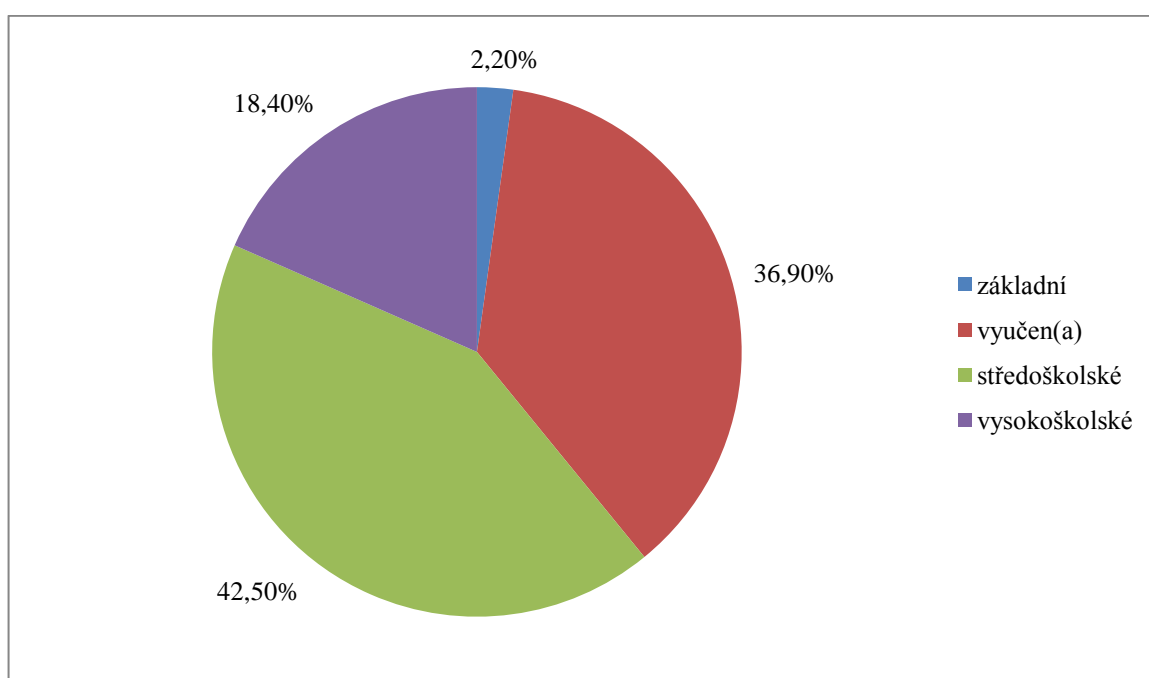
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Výsledky hlasování respondentů na základě věkového složení se v případě obou souborů částečně různí. Z Tabulky č. 18 je zřejmé, že všechny věkové kategorie volily v roce 2014 ČSSD. Nejvíce volili ČSSD respondenti věkové kategorie 26-35 let (3,91%). KDU – ČSL a nezávislí občané má tradičně stoupence zejména mezi staršími lidmi věkové kategorie 56-65 let (3,91%) podobně jako ODS (3,35%). SNK Hasiči a nezávislí má zastánce především u respondentů nad 66 let. Výsledky zároveň ukazují velmi malou volební podporu nejmladších voličů věkové kategorii 18-25 let. Tabulka č. 19 ukazuje,

že v roce 2010 měla ČSSD největší podporu také ve věkové kategorii 26-35 let (5,59%). SNK Hasiči a nezávislí mělo oproti roku 2014 největší podporu ve věkové kategorii 36-45 let (3,35%). ODS a KDU – ČSL podobně jako v roce 2014 zaznamenala nejvíce stoupenců ve věkové kategorii 56-65 let.

Na otázku „*Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*“ odpovědělo celkem 179 respondentů. Dotazovaní se měli zařadit do jedné ze čtyř nabídnutých kategorií dle nejvyššího dosaženého vzdělání – viz. Graf č. 16.

Graf č. 16: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů dotazníkového šetření

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z Grafu č. 16 je patrné, že nejvyšší volební účast byla charakteristická pro respondenty se středoškolským vzděláním 76 respondentů (42,50%). Následovali vyučení 66 respondentů (36,90%) a vysokoškolsky vzdělaní respondenti 33 (18,40%). Naopak nejnižší volební účast prokázali voliči se základním vzděláním – celkem 4 respondenti (2,20%), což přibližně odpovídá celkové struktuře obyvatel města Kopidlno z hlediska vzdělanosti v obci.

Další analyzovanou charakteristikou je vzdělání. Porovnání proměnných nejvyšší dosažené vzdělání a volební podpora stran prokáže, zda různé skupiny respondentů s odlišným nejvyšším dosaženým vzděláním volí odlišně. Nejvyšší dosažené vzdělání

respondentů dotazníkového šetření bylo znázorněno v Grafu č. 16. Volební podporu stran dle nejvyššího dosaženého vzdělání ukazuje Tabulka č. 20 a č. 21.

Tabulka č. 20: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 – rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)

Nejvyšší dosažené vzdělání	ČSSD	KDU-ČSL a nezávislí občané	ODS	SNK Hasiči a nezávislí
Základní	1,12	1,12	-	-
Vyučen(a)	3,35	1,12	3,35	2,79
Středoškolské	3,91	1,12	1,12	1,12
Vysokoškolské	5,03	2,23	-	-

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Tabulka č. 21: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010 – rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v %)

Nejvyšší dosažené vzdělání	SNK Hasiči a nezávislí	ODS	KDU-ČSL	SNK Nezávislí kandidáti	ČSSD
Základní	1,12	-	-	-	-
Vyučen(a)	3,35	3,35	-	-	4,47
Středoškolské	1,12	1,12	-	1,12	5,03
Vysokoškolské	1,12	-	1,68	1,12	3,91

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Obdobně jako u věkového složení se výsledky hlasování respondentů u nejvyššího dosaženého vzdělání částečně různí. Tabulky č. 20 a č. 21 ukazují, že ČSSD zaznamenala velké rozdíly v podpoře při volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 a v roce 2010. Zatímco v roce 2014 volilo ČSSD 5,03% vysokoškolsky vzdělaných respondentů, v roce 2010 volilo 5,03% středoškolsky vzdělaných dotázaných. Překvapivý výsledek je u KDU – ČSL, kdy v roce 2014 volily všechny kategorie nejvyššího dosaženého vzdělání (nejvíce vysokoškolsky vzdělaní respondenti – 2,23%), zatímco v roce 2010 volební podporu prokázali pouze vysokoškolsky vzdělaní dotázaní (1,68%). Porovnáním volební podpory ODS bylo zjištěno, že jak v roce 2014, tak i v roce 2010, měla ODS naprosto shodné výsledky, nejvíce tuto stranu volila kategorie vyučení (3,35%). Největší podporu SNK Hasiči a nezávislí prokázala také kategorie vyučení.

Poslední otázka dotazníku se týkala ekonomického postavení respondentů. Dotazovaní se měli zařadit do jedné ze šesti kategorií: „*student(ka)*“, „*zaměstnanec*“, „*nezaměstnaný*“, „*na rodičovské dovolené*“, „*OSVČ*“ a „*důchodce*“. Většina dotazovaných respondentů byla v kategorii „*zaměstnanec*“ (57,5%), následovali „*důchodci*“ (23,4%). Ostatní kategorie tvořily velmi malé procento: „*OSVČ*“ (10,1%), „*student(ka)*“ (7,3%), „*nezaměstnaný*“ (1,1%) a „*na rodičovské dovolené*“ (0,6%).

Dalším typickým předmětem výzkumu je ekonomické postavení respondentů. Komparace proměnných ekonomického postavení a volební podpory ukáže, zda vybraní respondenti s různým ekonomickým postavením volí odlišně. Volební podporu stran rozdělenou dle ekonomického postavení respondentů zobrazuje Tabulka č. 22 a č. 23.

Tabulka č. 22: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2014 – rozdělení dle ekonomického postavení (v %)

Ekonomické postavení	ČSSD	KDU-ČSL a nezávislí občané	ODS	SNK Hasiči a nezávislí
Student(ka)	1,12	-	1,12	-
Zaměstnanec	10,06	2,23	-	3,35
Nezaměstnaný	-	-	-	-
Na rodičovské dovolené	-	-	-	-
OSVČ	1,12	-	2,79	-
Důchodce	2,23	1,68	-	2,23

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Tabulka č. 23: Volební podpora stran ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlno v roce 2010 – rozdělení dle ekonomického postavení (v %)

Ekonomické postavení	SNK Hasiči a nezávislí	ODS	KDU-ČSL	SNK Nezávislí kandidáti	ČSSD
Student(ka)	-	-	-	-	-
Zaměstnanec	4,47	2,23	1,12	1,12	12,85
Nezaměstnaný	-	-	-	-	-
Na rodičovské dovolené	-	-	-	-	-
OSVČ	-	3,35	1,12	-	-
Důchodce	2,23	1,12	1,12	1,12	1,12

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Volební chování respondentů ve volbách 2014 a 2010 se velmi podobá u ČSSD. V roce 2014 volilo ČSSD nejvíce zaměstnaných obyvatel města Kopidlno (10,06%), v roce 2010 to bylo 12,85% zaměstnaných. Oproti tomu nezaměstnaní v žádných ze sledovaných období buď nevolili, nebo otázku v dotazníku nezodpověděli. Studenti volili v roce 2014 ČSSD a ODS, naopak žádný ze studentů nevolil KDU – ČSL a nezávislí občané a SNK Hasiči a nezávislí. V roce 2010 žádný student nevolil žádnou z volebních stran a uskupení, podobně jako kategorie na rodičovské dovolené. OSVČ nejvíce podporovaly ODS v obou komunálních volbách. Důchodci v roce 2014 volili nejčastěji ČSSD a SNK Hasiči a nezávislí (2,23%), zatímco v roce 2010 nejvíce respondentů volilo ČSSD (2,23%), ostatní strany a uskupení volili důchodci v rovnoměrném rozložení (1,12%).

5 ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývá problematikou volebního chování voličů v komunálních volbách. Cílem práce je ověřit uplatnitelnost teorie volebního chování při interpretaci výsledků voleb do zastupitelstva ve vybrané municipalitě v České republice. Objektem výzkumu je město Kopidlno, které leží v Královéhradeckém kraji, v jihovýchodním cípu okresu Jičín, na hranici se Středočeským krajem a okresem Nymburk. Počet obyvatel této obce se pohybuje okolo 2 000, tudíž patří k menším městům. Předmětem zkoumání je zjistit, které faktory ovlivnily rozhodování voličů v komunálních volbách v letech 2010 – 2014 do Zastupitelstva města Kopidlna. Diplomová práce je pojata jako případová studie.

Teoretická část se zabývá demokracií s akcentem na lokální podobu. V teoretické perspektivě se dále zabývá problematikou voleb. Jsou zde charakterizovány druhy volebních systémů a dostupné teorie volebního chování.

Jádrem diplomové práce je empirická část, která v úvodu charakterizuje nejprve obecně město Kopidlno a dále hodnotí vybrané demografické faktory – vývoj počtu obyvatel a domů, věkové složení obyvatelstva, vzdělání, nezaměstnanost, občanskou vybavenost a kulturu, které mají vliv na volební chování občanů a tím i vliv na komunální politický systém. Politický proces v Kopidlně je popsán na základě místních politických subjektů, které v posledních komunálních volbách sestavily kandidátní listiny a jsou ve městě činné. Patří mezi ně: Česká strana sociálně demokratická, Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, Občanská demokratická strana a Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči a nezávislí. Ostatní subjekty či uskupení, které byly v minulosti v Kopidlně činné, buď ukončily svoji činnost úplně, nebo je jejich současná činnost natolik minimální, že nejsou schopny sestavit kandidátní listiny a podílet se tak na místním politickém dění. Následující kapitoly shrnují a analyzují výsledky komunálních voleb v období let 2002, 2006, 2010, 2014.

V kontinuitě na teoretická východiska bylo provedeno dotazníkové šetření jakožto nástroj výzkumu volebního chování obyvatel města Kopidlna. Celkem bylo osloveno 201 respondentů, dotazník vyplnilo 179 respondentů z celkového počtu 692 zúčastněných voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlna v roce 2014 a 695 voličů při volbách do Zastupitelstva města Kopidlna v roce 2010, 22 respondentů dotazník nevrátilo nebo nevyplnilo. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem. Zkoumáno bylo volební

chování kopidlenského elektorátu v komunálních volbách v letech 2010 a 2014. Dotazník byl rozdělen na tři části. První část dotazníku byla věnována otázkám posledních komunálních voleb do zastupitelstva obce v říjnu 2014. Stěžejní otázky se týkaly volební účasti, metod výběru kandidátů, volby preferované strany, ale i negativních postojů a důvodů negativních postojů k volebním stranám. Druhá část dotazníku byla zaměřena na volby do zastupitelstva obce konané v roce 2010 z důvodu komparace volebního chování obyvatel města Kopidlno v roce 2010 a v roce 2014. Otázky byly podobného charakteru jako v první části dotazníku. Třetí část dotazníku zkoumala vliv vybraných sociálněekonomických charakteristik na volební chování a rozhodování obyvatel města Kopidlno. Bylo zkoumáno, zda platí i v případě města Kopidlno tvrzení, že odlišné sociální skupiny mají odlišné volební chování. Soubor respondentů je omezen výlučně na ty, kteří preferovali a volili celou kandidátní listinu volební strany. Z tohoto důvodu lze výsledky diplomové práce považovat pouze za rámcové. Sledovanými statusovými znaky bylo věkové složení, nejvyšší dosažené vzdělání a ekonomické postavení respondentů.

Porovnáním výsledků komunálních voleb v obou sledovaných obdobích bylo zjištěno, že jasným vítězem voleb je Česká strana sociálně demokratická v čele se starostou Josefem Tábořským, dnešním senátorem za obvod č. 37 – Jičín, zastupitelem Královéhradeckého kraje (v letech 2008 – 2012 navíc i 1. náměstkem hejtmána) a zastupitelem města Kopidlno, který se stal starostou již v roce 2006. Následovalo SNK Hasiči a nezávislí, které se stalo po ČSSD nejsilnějším uskupením. Při zkoumání negativních postojů k volebním stranám bylo konstatováno, že více jak polovina respondentů uvedla nejintenzivnější negativní vazbu k ODS. Tomuto odpovídal i celkový výsledek komunálních voleb v roce 2014. Nejslabší negativní identifikace byla k politickému uskupení SNK Hasiči a nezávislí. Jako hlavní důvod negativních postojů respondenti uvedli, že se neztotožňují s programem dané volební strany.

Komunální volby jsou typickými volbami, kde většina voličů přednostně volí jednotlivé kandidáty z různých volebních stran. Na základě dotazníkového šetření bylo ověřeno, že toto platí i v případě voleb do Zastupitelstva města Kopidlno. V letech 2010 i 2014 dotázaní respondenti nejvíce volili jednotlivé kandidáty z různých volebních stran. Jedná se o tzv. „sousedský efekt“, pro který je charakteristické, že volební chování významně ovlivňuje komunikace v rámci sousedství, v níž si voliči ověřují své politické

postoje a názory. Voliči jsou ovlivněni sympatiemi nebo nesnášenlivostí k jednotlivým kandidátům, kteří jsou v menších obcích známí.

Zkoumáním věkového složení respondentů bylo zjištěno, že nejsilnější věková kategorie respondentů, která volila, je věková kategorie 36 – 45 let, tzn., střední generace. Naopak nejméně voličů bylo v nejmladší kategorii. Tato generace, která je zastoupená voliči od 18 do 25 let, tedy voliči, kteří se narodili na přelomu komunistického režimu, v období sametové revoluce a dále, se vyznačuje všeobecně nejnižší účastí ve volbách. Vztah věku a volební podpory byl analyzován samostatně. Komparací těchto dvou proměnných bylo prokázáno, že vítěznou ČSSD volili v obou souborech nejvíce respondenti věkové kategorie 26 - 35 let. Výsledky zároveň ukazují velmi malou volební podporu nejmladších voličů věkové kategorii 18 - 25 let.

Důležitým aspektem každých voleb je volební účast. V posledních desetiletích obecně klesá volební participace, tedy i volební účast, která je odlišná při různých volebních kláních na různých úrovních. Porovnáním volební účasti dotazovaných respondentů a údaji z Českého statistického úřadu bylo zjištěno, že výsledky jsou velice obdobné. Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání byla nejvyšší volební účast charakteristická pro respondenty se středoškolským vzděláním, naopak nejnižší volební účast prokázali voliči se základním vzděláním. V roce 2014 volilo nejsilnější ČSSD nejvíce vysokoškolsky vzdělaných respondentů, v roce 2010 to bylo nejvíce středoškolsky vzdělaných dotázaných.

Dalším statusovým znakem výzkumu bylo ekonomické postavení respondentů. Komparace proměnných ekonomického postavení a volební podpory ukázala, že volební chování respondentů ve volbách 2014 a 2010 se velmi podobá u ČSSD. V obou letech volilo tuto stranu nejvíce zaměstnaných obyvatel města Kopidlno. Oproti tomu nezaměstnaní v žádných ze sledovaných období buď nevolili, nebo otázku v dotazníku nezodpověděli. OSVČ nejvíce podporovaly ODS v obou komunálních volbách. Důchodci v roce 2014 volili nejčastěji ČSSD a SNK Hasiči a nezávislí.

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že faktory ovlivňující volební chování jsou strukturálního charakteru. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem. Autorka práce si uvědomuje, že získané poznatky jsou pouze orientační, závěry nelze zobecňovat ve smyslu deskripce jiných obcí, protože studie je aplikována pouze na jednu vybranou obec.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knihy a monografické publikace:

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1.vyd.Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 244 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNÝ, Pavel a kol. *Kopidlno: Drahoraz, Ledkov, Mlýnec, Pševos*. 1.vyd. Nymburk: Jan Řehounek, 2014. 254 s. ISBN 978-80-87523-08-7.

BUBENÍČEK, Václav. *Lokální modely demokracie v malých obcích ČR*. Dizertační práce. Praha: Katedra humanitních věd, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita v Praze.

CRICK, Bernard. *Democracy: A Very Short Introduction*. 1. vyd. New York: Oxford University Press, 2002. 130 s. ISBN 978-0-19-280250-7.

ČAPEK, František a kol. *450.výročí udělení znaku*. Kopidlno: MNV, 1973. 94 s.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1.vyd.Praha: Alfa Nakladatelství,s.r.o.,2008.165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [Specifika politického života v obcích ČR]*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 225 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

DAHL, Robert. *Demokracie a její kritici*. 1. vyd. Praha: VICTORIA PUBLISHING, a.s., 1995. 338 s. ISBN: 80-85605-81-3.

HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. 1. vyd. Praha: EUROLEX BOHEMIA,s.r.o., 2004. 463 s. ISBN 80-864-32-95-5.

CHYTILEK, Roman, ŠEDO, Jakub: *Volební systémy*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 237 s. ISBN: 80-210-3548-X.

ILLNER, Michal. Velikost obcí, efektivita jejich správy a lokální demokracie. *In Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení po roce 1990*. Eds. VAJDOVÁ, Z., ČERMÁK, D., ILLNER, M. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 108 s. ISBN 80-7330-086-9.

KREJČÍ, Oskar. *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, 254 s. ISBN 80-869-4601-0.

LINEK, Lukáš, BUBENÍČEK Václav a ČOPÍK Jan. *Zrazení snu?: struktura a dynamika postojů k politickému režimu a jeho institucím a jejich důsledky*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 259 s. ISBN 978-80-7419-029-2.

LINEK, Lukáš, LYONS, Pat. *Politická informovanost občanů: teorie, měření a role při zkoumání politických postojů*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2008, 131 s. ISBN 978-80-7330-137-8.

MATĚJŮ, Petr, VLACHOVÁ, Klára. *Nerovnost, spravedlnost, politika*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000, 402 s. ISBN 80-85850-82-6.

SEVERA, Jindřich. *28.X.1932 v Kopidlně*. Městec Králové: K.Bělohávek, 1932. 22 s.

TAYLOR, Peter James. *Political Geography: World-Economy, Nation-State and Locality*. Repr. Harlow: Longman, 1991. 13, 308 s.

VALEŠ, Lukáš. *Zrod demokratických politických systémů okresů Klatovy, Domažlice a Tachov a jejich vývoj v 90. letech 20. století*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 287 s. ISBN 978-80-7380-082-6.

VLACHOVÁ, Klára. *Dynamika pozitivní a negativní stranické identifikace v České republice*. In: Sociologický časopis 4/2003, 487-508 s. ISSN 0038-0288.

VLACHOVÁ, Klára. *Stranická identifikace v České republice*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2000, 33 s. Sociologické texty, SP 00:5. ISBN 80-859-5081-2.

Internetové zdroje:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Historický lexikon obcí České republiky 1869- 2005*, 2006 [online].[cit. 2015-08-19]. Dostupný z: <<http://www.czso.cz/>>

(<https://www.czso.cz/documents/10180/20538302/13n106cd1.pdf/cf538eaa-7f70-49f68e76-dc88932650ef?version=1.0>).

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Veřejná databáze*. [online].[cit. 2015-08-19]. Dostupný z: <<http://www.czso.cz/>> (<https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-informace-o-vybranych-uzemnich-celcich-podle-sldb-2011-cr-kraje-okresy-spravni-obvody-orp-a-obce-vcetne-mestskych-casti-uzemne-clenenych-statutarnich-mest-2011-dml5agynjw>).

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Volby.cz – Český statistický úřad*. ČSÚ [online]. [cit. 2015-09-02]. Dostupný z: <<http://www.volby.cz/>>.

INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Statistiky nezaměstnanosti*. [online].[cit. 2015-08-26]. Dostupný z: <<http://portal.mpsv.cz/>> (<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>).

KOPIDLNO. [online]. [cit. 2015-08-16]. Dostupný z: <<http://www.kopidlno.cz>> (<http://www.kopidlno.cz/mesto-kopidlno-od-pocatku-do-soucasnosti/d-127125/p1=2038>).

KOPŘIVA, Radek. *Územní správa a lokální demokracie: Případová studie města Žatce*. [online]. Praha: 2009. [cit. 2015-08-11]. Dostupný z: www.pef.czu.cz/cs/?dl=1&f=13036. Disertační práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

KUBÁLEK, Michal, BUBENÍČEK, Václav. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. *Acta Politologica* [online]. 2012, roč. 4, č. 3. [cit. 2015-08-10]. Dostupný z: <<http://www.acpo.cz>>. ISSN 1803-8220.

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR, v.v.j. [online]. [cit. 2015-08-11]. Dostupný z:<<http://www.soc.cas.cz>> (http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/downloads/2014/10/g14-3_s240-258_bernard_kostecky_simon.pdf).

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KOPIDLNO. [online]. [cit. 2015-08-25].
Dostupný z: <<http://www.zskopidlno.cz>>
(http://www.zskopidlno.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=477&lang=).

Právní předpisy:

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha, 2001, roč. 2001, č. 491, částka 178.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha, 2000. roč. 2000. č. 128, částka 38.

Ostatní zdroje:

Stanovy České strany sociálně demokratické schválené 38. sjezdem ČSSD

Usnesení z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného dne 31. října 2006 od 19.00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

Usnesení z 24. zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného 27. listopadu 2008 od 18.00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

Usnesení z ustavujícího veřejného zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného dne 10. 11. 2010 od 18:00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

Usnesení z ustavujícího veřejného zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného dne 5. 11. 2014 od 18:00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

Zápis ze zasedání ustavující členské schůze MO ČSSD Kopidlno ze dne 19. 3. 2002

Zápis z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného dne 20. listopadu 2002 od 18.00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

Zápis z 24. veřejného zasedání Zastupitelstva města Kopidlno konaného dne 27. listopadu 2008 od 18:00 hodin na sále Městského úřadu v Kopidlně

7 PŘÍLOHY

7.1 Seznam příloh

Příloha č. 1: Klasifikace volebních systémů

Příloha č. 2: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2002

Příloha č. 3: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2006

Příloha č. 4: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2010

Příloha č. 5: Informace o způsobu hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí konané ve dnech 10. a 11. října 2014

Příloha č. 6: Hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva města ve dnech 10. a 11. října 2014

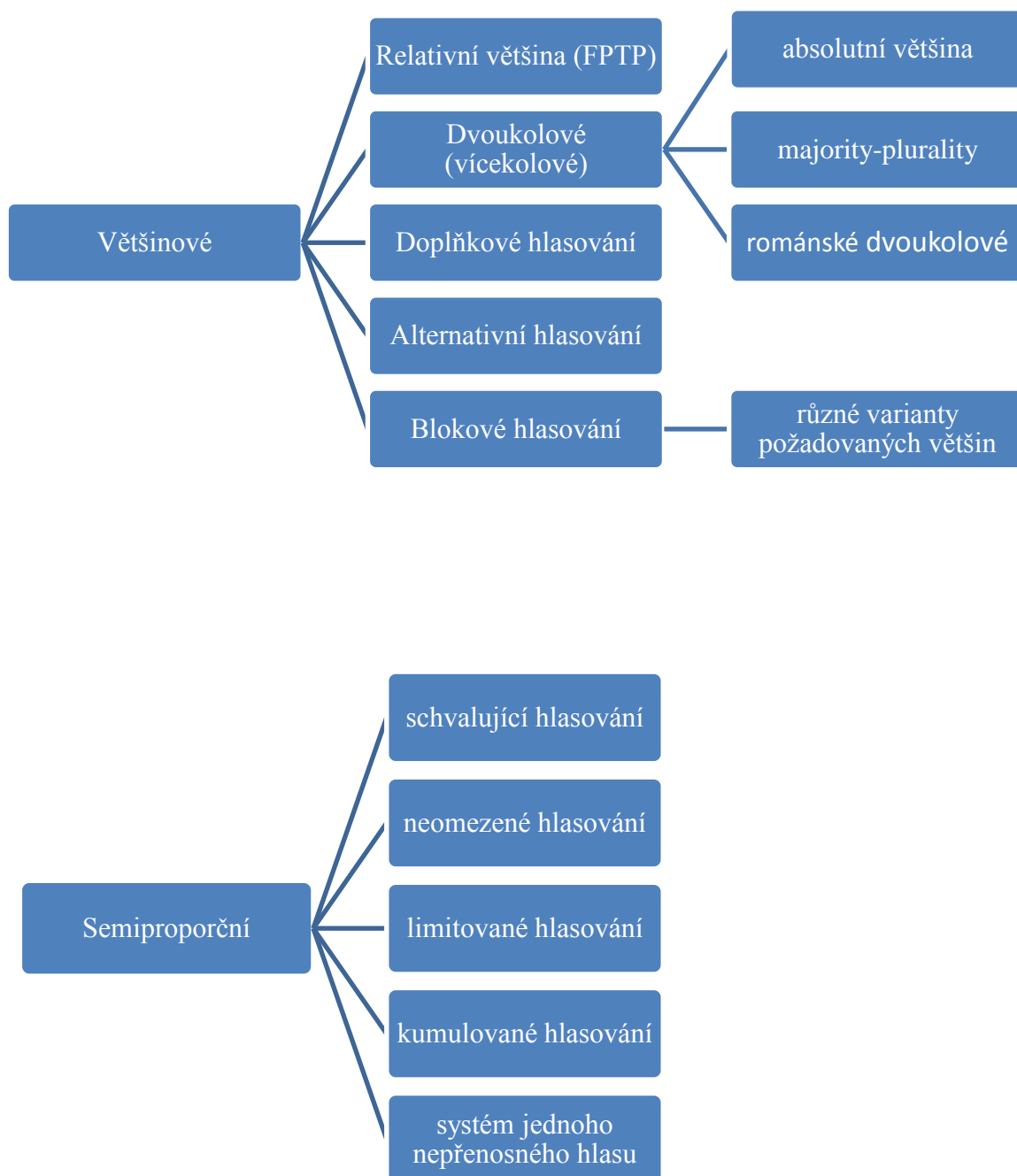
Příloha č. 7: Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku

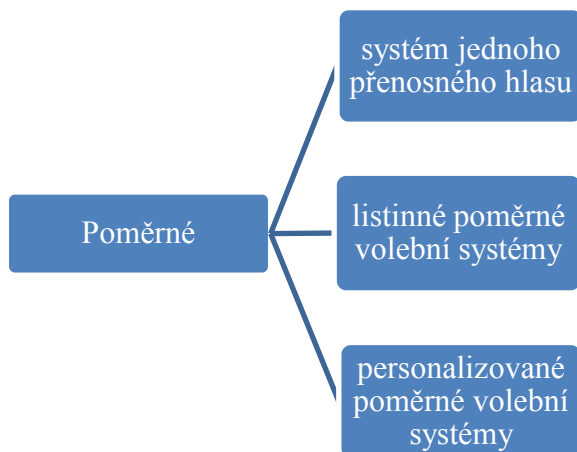
Příloha č. 8: Výsledky hlasování pro politické strany, politická hnutí a koalice ve volebním okrsku

Příloha č. 9: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2014

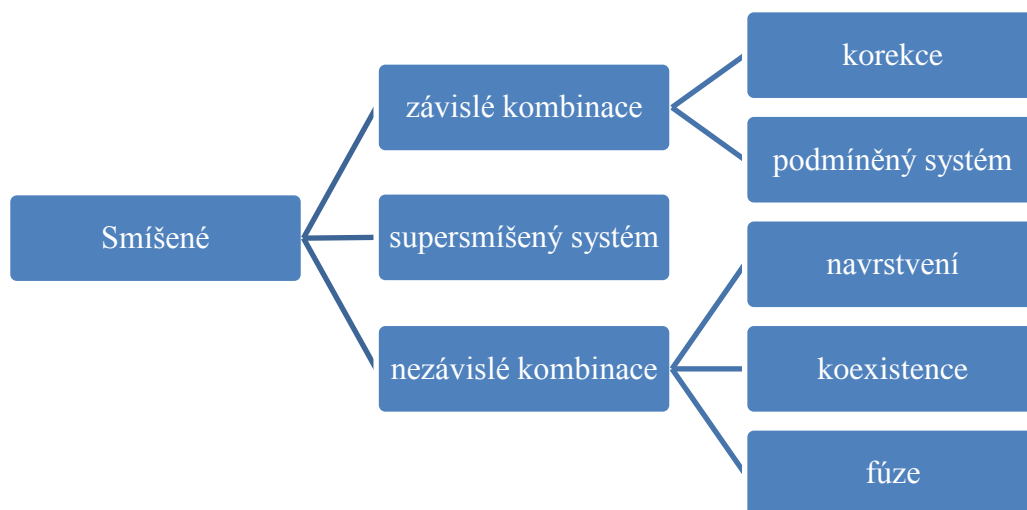
Příloha č. 10: Dotazník pro obyvatelé města Kopidlno

Příloha č. 1: Klasifikace volebních systémů

dále se liší podle způsobu přepočtu hlasů na mandáty, velikostí volebního obvodu, ne/existence a výše klauzule, úrovní přidělování mandátů a podoby hlasování

Zdroj: Chytilík, Šedo, 2004

Příloha č. 2: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2002

Kandidátní listina		Kandidát		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly			abs.	v %	
1	Sdružení nezávislých kandidátů	8	Ing. Špaček Tomáš	NK	BEZPP	453	12,17	1
1	Sdružení nezávislých kandidátů	14	Komárek Ladislav	NK	BEZPP	392	10,53	2
1	Sdružení nezávislých kandidátů	1	Slavíková Hana	NK	BEZPP	377	10,13	3
1	Sdružení nezávislých kandidátů	3	Smolík Zbyněk	NK	BEZPP	373	10,02	4
1	Sdružení nezávislých kandidátů	10	Šaflerová Dana	NK	BEZPP	348	9,35	5
1	Sdružení nezávislých kandidátů	2	Komárek Karel	NK	BEZPP	328	8,81	6
2	Komunistická strana Čech a Moravy	7	Mgr. Hladíková Jana	KSČM	BEZPP	334	14,01	1
2	Komunistická strana Čech a Moravy	1	Gottwald Jan	KSČM	KSČM	244	10,23	2
2	Komunistická strana Čech a Moravy	9	Karásek Květoslav	KSČM	BEZPP	235	9,85	3
3	Křesť. demokr. unie-Čs.str.lid.	8	Uzlová Miloslava	KDU-ČSL	BEZPP	392	25,37	1
3	Křesť. demokr. unie-Čs.str.lid.	3	Militká Jozefina	KDU-ČSL	KDU-ČSL	213	13,78	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	8	Ing. Tábořský Josef	ČSSD	ČSSD	342	13,03	1
4	Česká str.sociálně demokrat.	14	Veselý Miloslav	ČSSD	ČSSD	278	10,59	2
4	Česká str.sociálně demokrat.	7	Dyčenkova Nina	ČSSD	ČSSD	276	10,52	3
4	Česká str.sociálně demokrat.	13	Nováková Lenka	ČSSD	BEZPP	227	8,65	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 3: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2006

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	Česká str.sociálně demokrat.	1	Novák Roman	38	ČSSD	ČSSD	210	7,97	4
1	Česká str.sociálně demokrat.	2	Táborský Josef Ing.	55	ČSSD	ČSSD	372	14,13	1
1	Česká str.sociálně demokrat.	4	Nováková Lenka	33	ČSSD	BEZPP	241	9,15	2
1	Česká str.sociálně demokrat.	5	Veselý Miloslav	60	ČSSD	ČSSD	203	7,71	5
1	Česká str.sociálně demokrat.	6	Albrecht Petr	42	ČSSD	BEZPP	238	9,04	3
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	2	Uzlová Miloslava	50	KDU-ČSL	BEZPP	273	28,85	1
2	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	10	Militká Jozefina	57	KDU-ČSL	KDU-ČSL	126	13,31	2
3	Občanská demokratická strana	2	Šaflerová Dana	42	ODS	ODS	215	11,50	2
3	Občanská demokratická strana	3	Šimůnek Václav	32	ODS	BEZPP	197	10,54	3
3	Občanská demokratická strana	4	Komárek Ladislav	42	ODS	ODS	173	9,25	4
3	Občanská demokratická strana	7	Smolík Zbyněk	55	ODS	ODS	219	11,71	1
4	Sdruž.nez.kand.-sportovci	2	Kotlář Roman	44	NK	ODS	243	23,12	1
4	Sdruž.nez.kand.-sportovci	3	Ševců Václav	54	NK	BEZPP	225	21,40	3
5	Sdruž.nezav.hasičů	1	Bodlák Jaroslav	60	NK	BEZPP	236	18,16	2
5	Sdruž.nezav.hasičů	3	Albrecht Martin	32	NK	BEZPP	195	15,01	4

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 4: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2010

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	SNK Hasiči a nezávislí	1	Bodlák Jaroslav	64	NK	BEZPP	180	9,04	4
1	SNK Hasiči a nezávislí	2	Albrecht Martin	36	NK	BEZPP	237	11,90	2
1	SNK Hasiči a nezávislí	5	Machula Jiří	56	NK	KSČM	223	11,20	3
1	SNK Hasiči a nezávislí	6	Šimůnek Václav	36	NK	BEZPP	329	16,53	1
2	Občanská demokratická strana	2	Komárek Ladislav	46	ODS	ODS	156	23,07	1
3	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	3	Uzlová Miloslava	54	KDU-ČSL	BEZPP	223	23,72	1
4	SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	2	Kotlář Roman Mgr.	48	NK	ODS	251	14,18	1
4	SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	4	Kořínková Renata	38	NK	BEZPP	157	8,87	3
4	SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	5	Pišl Jiří	39	NK	BEZPP	175	9,88	2
5	Česká str.sociálně demokrat.	1	Albrecht Petr	46	ČSSD	ČSSD	391	12,63	2
5	Česká str.sociálně demokrat.	2	Vodička Josef	53	ČSSD	ČSSD	209	6,75	5
5	Česká str.sociálně demokrat.	3	Nováková Lenka	37	ČSSD	BEZPP	316	10,21	3
5	Česká str.sociálně demokrat.	4	Veselý Miloslav	64	ČSSD	ČSSD	180	5,81	6
5	Česká str.sociálně demokrat.	9	Masáková Hana Ing.	35	ČSSD	BEZPP	244	7,88	4
5	Česká str.sociálně demokrat.	10	Táborský Josef Ing.	59	ČSSD	ČSSD	397	12,82	1

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 5: Informace o způsobu hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí konané ve dnech 10. a 11. října 2014

Informace o způsobu hlasování

ve volbách do zastupitelstev obcí, které se konají
v pátek 10. října 2014 od 14.00 hodin do 22.00 hodin
a v sobotu 11. října 2014 od 8.00 hodin do 14.00 hodin

Voličem je občan obce za předpokladu, že alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let, je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu, a je o státního občana České republiky nebo o státního občana členského státu Evropské unie, pokud požádal o zápis do dodatku stálého seznamu voličů.

Hlasování

Prokázání totožnosti a státního občanství

Volič po příchodu do volební místnosti prokáže okrskové volební komisi svou **totožnost a státní občanství České republiky** platným občanským průkazem nebo platným cestovním pasem České republiky. Jde-li o cizince, průkazem o povolení k pobytu vydaným podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. **Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství potřebnými doklady, nebude mu hlasování umožněno.** Po záznamu ve výpisu ze stálého seznamu voličů nebo jeho dodatku obdrží volič od okrskové volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou úředním razítkem.

Ve volební místnosti bude na viditelném místě vyvěšen mimo jiné hlasovací lístek označený nápisem „vzor“, prohlášení kandidáta o vzdání se kandidatury nebo zmocnění o odvolání kandidáta, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb; při zjišťování výsledků voleb se k hlasům odevzdaným pro takového kandidáta nepřihlíží.

Hlasovací lístek

Hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva obce může být vytištěn **oboustranně.**

V záhlaví každého hlasovacího lístku je uveden název obce a počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen. Volební stranou může být politická strana, politické hnutí, jejich koalice, nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, individuálně kandidující nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů. Údaj o členství jednotlivých kandidátů v politických stranách nebo politických hnutích je na hlasovacím lístku uveden zkratkou; zkratky s úplnými názvy jsou uvedeny níže.

Na hlasovacím lístku těch volebních stran, u kterých bylo při registraci rozhodnuto o škrtnutí kandidáta, zůstává pořadové číslo, původně určené pro tohoto kandidáta, neobsazené.

Hlasovací lístek je na konci textu opatřen otiskem razítka obecního úřadu, který plní pro danou obec funkci registračního úřadu.

V případě, že dojde k poškození nebo ztrátě hlasovacího lístku, může volič ve volební místnosti požádat okrskovou volební komisi o jiný hlasovací lístek.

Úprava hlasovacího lístku a způsob hlasování

Po obdržení úřední obálky, případně hlasovacího lístku, vždy vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků, kde může hlasovací lístek upravit jedním z uvedených způsobů:

1. Označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce před názvem volební strany **pouze jednu volební stranu.** Tím je dán hlas kandidátům této volební strany v pořadí dle hlasovacího lístku v počtu, kolik činí počet členů zastupitelstva obce, který má být v obci volen.
2. Označit v rámečcích před jmény kandidátů křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to z kterékoli volební strany, **nejvýše však tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno.**
3. Kromě toho lze oba způsoby, popsané v předchozích bodech, **kombinovat**, a to tak, že lze označit **křížkem jednu volební stranu** a dále v rámečku před jménem kandidáta **další kandidáty**, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny **ostatní volební strany.** V tomto případě je dán hlas jednotlivě označeným kandidátům. Z označené volební strany je dán hlas podle pořadí na hlasovacím lístku pouze tolika kandidátům, kolik zbývá do počtu volených členů zastupitelstva obce.

Po úpravě vloží volič hlasovací lístek do šedé úřední obálky, určené pro volby do zastupitelstev obcí.

Pokud volič neoznačí na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, hlasovací lístek nevloží do úřední obálky, hlasovací lístek přetřepne nebo vloží do úřední obálky několik hlasovacích lístků do této zastupitelstva, je jeho hlas neplatný.

Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky, a popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky. Volič hlasuje tak, že úřední obálku vloží před okrskovou volební komisi do volební schránky.

Hlasování v územně členěných statutárních městech a v hlavním městě Praze

Volič vloží hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo do Zastupitelstva hlavního města Prahy (tento hlasovací lístek je označen na levém okraji svislým barevným pruhem) a hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části do **jedné** úřední obálky.

Hlasování do přenosné volební schránky

Volič může ze závažných, zejména zdravotních, důvodů požádat obecní úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu stálého volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena.

Hlasování voličů zapsaných ve zvláštních seznamech voličů vedených zastupitelským nebo konzulárním úřadem České republiky není při volbách do zastupitelstev obcí možné bez předložení potvrzení o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů příslušným zastupitelským úřadem obecnímu úřadu, popř. v den voleb okrskové volební komisi.

Zkratky politických stran a politických hnutí registrovaných ke dni 5. 8. 2014

pozn.: seznam neobsahuje zkratky politických stran a politických hnutí, u kterých byla příštějším soudem pozastavena činnost nebo byly rozpůštěny a jsou v likvidaci

I. Politické strany

ANEO – Aktiv nezávislých občanů
ALTERNATIVA – ALTERNATIVA
ABS – ANTIBURSÍK – STOP EKOTERORU !
B10.cz – B10.cz
BPS – Balbínova poetická strana
„ČNEZ“ – ČESKÁ NEZÁVISLÁ
Piráti – Česká pirátská strana
ČP – Česká pravice
ČSNS 2005 – Česká strana národně socialistická
ČSNS – Česká strana národně sociální
ČSR – Česká strana regionů
Čssr – Česká strana selského rozumu
ČSSD – Česká strana sociálně demokratická
ČS – Česká Suverenity
ČSS – Československá strana socialistická
ČPST – ČESKÝ POLITICKÝ STŘED
DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti
DRS – Demokratická regionální strana

DSZ – Demokratická strana zelených
DOMOV – DOMOV
evropani – evropani.cz
ESDS – Evropská strana důstojného stáří
HLAVU VZHURU – HLAVU VZHURU – volební blok
HnutíFairPlay.cz – Hnutí FAIR PLAY
HRADEČTÍ PATRIOTI – HRADEČTÍ PATRIOTI strana pro sport, zdraví a kulturu
HS – Humanistická strana
JM-ND – Jižní Město – náš domov
KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy
KSC – Komunistická strana Československa
KSH – Konzervativní a sociální hnutí
KA14 – Konzervativní aliancí 2014
KONS – Konzervativní strana
KČ – Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)
KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
LEV 21 – LEV 21 – Národní socialisté
LES – Liberálně ekologická strana
LAP – Lidé a Politika

LSL – Liga pořádaných lidí
MDS – Masarykova demokratická strana
MODES – Moderní společnost
Moravané – Moravané
NDS – Národně demokratická strana
NP – NÁRODNÍ PROSPERITA
ND – NE Bruselu – Národní demokracie
NEI – Nezávislá iniciativa (NEI)
NV – NEZÁVISLÁ VOLBA
NEZ/DEM – NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ
NBPLK – Nová budoucnost pro Liberecký kraj
NI – Nový Impuls
NOS – Nový směr
OCR – Občané České republiky
Občané – OBCANE.CZ
ODS – Občanská demokratická strana
O.K. strana – Občanská konzervativní strana
PATRIOT 2014 – PATRIOT 2014
VPP – Patrioti – Volba pro Prahu
PTH – POLITIKA TRADIČNÍCH HODNOT
PVP – Prává volba pro Plzeň
Republika – Republika
RSČMS – REPUBLIKÁNSKÁ STRANA ČECH, MORAVY A SLEZSKA
RSZML – Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu
RESTART – RESTART
RDS – Romská demokratická strana
Sedma – Sedma – strana pro Slatiňany, Škrovád, Trpišov, Kunčín, Presy, Podhůru a Kochánovice
PSS – SEMILÁCI
SNK ED – SNK Evropské demokracie
SD-SN – Spojení demokracie – Sdružení nezávislých Češi – Strana Češi
SDeO – Strana demokratické obnovy
SDS – Strana demokratického socialismu
SDFB – Strana důchodců Františka Burdy
SGO – Strana Globální Odpovědnosti
S.O.S. PRAHA – Strana občanské sebeobraně
SP – Strana práce
SPO – Strana Práv Občanů
SEZ – Strana pro ekologii a zdraví
SPE – Strana pro Evropu
SOS – Strana pro otevřenou společnost
„MAXIM“ – Strana přátel časopisu MAXIM a jejich přátel za maximální svobodu projevu, za vybudování mocné armády a za život bez zbytečných omezení a zákazů
SRP – Strana rovných příležitostí
SsČR – Strana soukromníků České republiky
SSD – Strana svobodných demokratů
Svobodní – Strana svobodných občanů
Rozumní – Strana zdravého rozumu
SZSP – Strana Zdraví Sportu Prosperity
SZ – Strana zelených
TOP 09 – TOP 09
TOR – Toryové
VV – Věci veřejné
Victoria – Victoria.cz
VIZE – VIZE 2014
VL21 – Volba lidu 21. století
VPK – VOLBA PRO KLADNO
VPM – Volba pro město
Volte Právý Blok www.cibulka.net – Volte Právý Blok - stranu za snadnou a rychlou ODVOLATELNOST politiků a státních úředníků PRÍMO OBČANY, za NÍZKÉ daně, VYROVNANÝ rozpočet, MINIMALIZACI byrokracie, SPRÁVEDLIVOU a NEZKORUMPOVANOU policii a justici, REFERENDA a PRÍMOU demokracii WWW.CIBULKA.NET, kandidující s nejlepšími protikriminálními programem PRÍMÉ demokracie a hlubokého národního, duchovního a mravního obrození VY NEVĚŘÍTE POLITIKŮM A JEJICH NOVINÁŘŮM? NO KONEČNĚ! VĚRME SAMI SOBĚ!!! – ale i s mnoha dalšími DŮVODY, proč bychom měli jít tentokrát VŠICHNI K VOLBÁM, ale – pokud nechceme být ZNOVU obelhání, podvedení a okradení – NEVOLIT ŽÁDNOU PARLAMENTNÍ TUNEL – STRANU vládnoucí (post) komunistické RUSKO – ČESKÉ totalitní FYZIOKRACIE a jejich likvidační protinárodní politiku CÍM HŮŘE, TÍM LÉPE!!! – jenž žádá o volební podporu VŠECHNY ČESKÉ OBČANY a daňové poplatníky, kteří chtějí změnit dnešní kriminální poměry, jejichž jsme všichni obětí, v jejich pravý opak! V BOJI MEZI DOBREM A ZLEM, PRAVDOU A LŽÍ, NE-LZE BÝT NEUTRÁLNÍ A PŘESTO ZŮSTAT SLUŠNÝ!!! Proto děkujeme za Vaši podporu!!! Nevěřte-li na pokoru u popravčí káry, zdá-li se vám naše kandidátka málo dokonalá nebo postrádáte-li na ní zastupce své obce nebo města a přitom MÁTE ODVAHU v této věci Lidé Dobrá s vládnoucími Lidmi Zla povstát z jimi naordinovaného občanského bezvědomí, kterým nás ničí a dnešní DEMOKRATURU, SKRYTOU TOTALITU a OTROKÁŘSTVÍ VYŠŠÍHO ŘÁDU zásadním způsobem změnit, KANDIDUJTE ZA NÁS!!! Kontakt: Volte Právý Blok www.cibulka.net, PO BOX 229, 11121 Praha
VOS – Všeobecná občanská strana
ZEDEM – Zemští Demokrati
Z 21 S – „Jirkov 21. století“

II. Politická hnutí

AO – Alternativa pro občany
APPlzeň.cz – Alternativa pro Plzeň
ANO – ANO 2011
BSD – Bilištní sociální demokraté
COEX – COEXISTENTIA
ČHNI – České hnutí za národní jednotu
ČUNL – Čisté Ústí
DK – Demokracie
DPD – Desítka pro domácí
Doktoři – Doktoři (za uzdravení společnosti)
DOMA – DOMA
HNPĐ – Fair play – HNPĐ
FIS – Folklor i Společnost
FraM – Frýdečané a Místečané
HDP – Hnutí dobrých proměn
HLŘ – Hnutí LEPŠÍ ŘEPY
HNHRM – HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST
HNVRS – Hnutí nezávislých za všestranný rozvoj Slatiny
OCJJ – Hnutí o co jim jde?!
HOP – Hnutí občanů Prahy
HPH – Hnutí pro Havířov
HPP 11 – Hnutí pro Prahu 11
HpT – Hnutí pro Těšín
HSS – HNUTÍ SOCIÁLNĚ SLABÝCH
HZTZ.CZ – Hnutí Za Telefonování Zdárna
HOZK – HOZK – HNUTÍ ODBORNÍKŮ ZA KRAJE
HDK – Hradecký demokratický klub
IO – Iniciativa občanů
JSNS – JIRÍ STROBACH – náš starosta
Jundrováci – Jundrováci
KVC – Karlovaráci
KOA – Karlovarská občanská alternativa
Karviňáci – Karviňáci s Adámkem
KH – Klíčové hnutí
KAN – Klub angažovaných nestraníků
Kozy – Kozí alternativa
KPP – Královopolská patrioti
ML – MĚSTO LIDEM
MPV – Město pro vás
OHMO – Mímošská obroda
MBN – Mladoboleslavské hnutí nezávislých
NH – NÁŠ HLUCÍN
NMFM – Naše Město F-M
NO! – NESPOKOJENÍ OBČANÉ!
NK – Nestráníci
NSOB – Nezávislé sdružení občanů Blanska
NEZ – NEZÁVISLÍ
NEZÁVISLÍ - BÍLINA – Nezávislí pro Bílinu
NPPI0-HPLD – NEZÁVISLÍ PRO PRAHU 10 – HNUTÍ PRO LEPŠÍ DESÍTKU
NS – NOVÝ SEVER
OBČANÉ 2011 – OBČANÉ 2011
OPAT – Občané patrioti
OPL – Občané pro Lochoťín
„OSN“ – OBČANÉ SPOLU – NEZÁVISLÍ
OS – Občanská soulněžnost
Můj domov – Občanské hnutí Můj domov
Ostravak – Ostravak
OF – Ostravské fórum
Hora 2014 – Otevřená radnice
PPL – Pardubice pro lidi
PATRIOTI – PATRIOTI
PV – Pévčečko
PPPS – Plzeň pro sport
Podpora – Podpora občanů
Obroda – Politické hnutí OBRODA
PHV – Politické Hnutí Vítkovice
Změna – politické hnutí Změna
PP – Pražané za svá práva
Pražané – Pražané.cz
PRO – PRO
HPP – Pro Prahu
Hnutí PROČ – Pro regiony občanům
PSZ – PRO Sport a Zdraví
ProTR – Pro Třebíč
ProOl – Pro Olomouc
PZ – PROZMĚNU
R2014 – RESTART 2014
SNH – Sdružení nezávislých Holešovska
SNOP13 – Sdružení nezávislých občanů Prahy 13
SOL – Sdružení občanů Lesné
S.cz – Severočesí.cz
SMĚR – CS – SMĚR – česká cesta
SVAZ – Solidarita, Vlast a Zákon
SPDV – Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí
SPOLEHNUTÍ – SPOLEHNUTÍ – SPOLEČNÉ HNUTÍ ČESKOLIPANŮ
SPOLU – SPOLU
SPOS – Spravedlivá občanská společnost
STAN – STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
SLK – Starostové pro Liberecký kraj
STO – Starostové pro občany
SV – Strakonická Veřejnost
S2012 – Středocesí2012.cz
SvOS – Svobodná občanská samospráva
ŠpD – Šance pro Duchcov
TnT – Ta naše Třebíč
T2020 – Tábor 2020
„13tka“ – TRINÁCTKA
USZ – Unie pro sport a zdraví
UFO – ÚSTECKÉ FÓRUM OBČANŮ
Ú – Ústečané
Úsvit – Úsvit přímé demokracie
VZPK – Veřejné zájmy Plzeňského kraje
VpMB – Volba pro Mladou Boleslav
VvD – Volyně v dolyně
VČ – VÝCHODOČEŠI
M.O.R. – za Morální Očistu Regionu
ZH – Zdravé Hradčisté
„Z“ – Zelení
Z21 – Zlín 21
ZHN – Zlínské hnutí nezávislých
ZVUK 12 – ZVUK 12
ŽB – Ženy za Brod
„HPK“ – „Hnutí Praha-Kunratice“
„JH 12“ – „JIHOČEŠI 2012“
OMMO – „Občané městu, město občanům“
„HOPB“ – „Občané pro Budejovice“
SN – „Sdružení nestraníků“
SONOB – „SONOB – sdružení ochrany nájemníků a ostatního bydlení“
„VO“ – „Volím Orlovou“
ŽTB – „Žit Brno“

Příloha č. 6: Hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva města ve dnech 10. a 11. října 2014

HLASOVACÍ LÍSTEK

Pro volby do zastupitelstva města ve dnech 10. a 11. října 2014

Město Kopidlno

Do zastupitelstva města se volí 15 členů

☐	Česká strana sociálně demokratická vylosované číslo: 1
☐	1. Ing. Hana Masáková , 39 let, starostka města Kopidlno, ČSSD
☐	2. Josef Vodička , 57 let, vedoucí provozního střediska Kopidlno, ČSSD
☐	3. Lenka Nováková , 41 let, vedoucí pošty Kopidlno, bez politické příslušnosti
☐	4. Petr Albrecht , 50 let, referent Kopidlno, ČSSD
☐	5. Václav Skřivánek , 39 let, mistr výroby Pševs, ČSSD
☐	6. Ing. Josef Táborský , 63 let, senátor, radní Královéhradeckého kraje Kopidlno, ČSSD
☐	7. Pavel Tobiáš , 47 let, mistr výroby Kopidlno, ČSSD
☐	8. Jaroslav Vít , 39 let, vedoucí výroby Kopidlno, ČSSD
☐	9. Lýdie Levčuková , 55 let, uklízečka Kopidlno, bez politické příslušnosti
☐	10. Miroslav Kout , 63 let, důchodce Mlýnec, bez politické příslušnosti
☐	11. Pavel Rozsypal , 39 let, nástrojař Kopidlno, bez politické příslušnosti
☐	12. Hana Hyšplerová , 47 let, účetní Kopidlno, bez politické příslušnosti
☐	13. Hana Španielová , 46 let, montážní dělník Kopidlno, ČSSD
☐	14. Hana Vaníčková , 47 let, dělnice Kopidlno, ČSSD
☐	15. Martina Vlčková , 35 let, bankovní poradce Kopidlno, bez politické příslušnosti

☐	KŘESŤANSKÁ A DEMOKRATICKÁ UNIE-ČESKOSLOVENSKÁ STRANA LIDOVÁ A NEZÁVISLÍ OBČANÉ KOPIDLNA A MÍSTNÍCH ČÁSTÍ vylosované číslo: 2
☐	1. Vladimír Letko , 62 let, důchodce Drahoraz, bez politické příslušnosti, navržen KDU-ČSL
☐	2. Jindřich Kubík , 34 let, údržbář Pševs, bez politické příslušnosti, navržen KDU-ČSL
☐	3. Miloslava Uzlová , 58 let, poradce Kopidlno, bez politické příslušnosti, navržena KDU-ČSL
☐	4. Ing. Jana Míňářová , 46 let, auditorka Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	5. Bc. Václav Šimůnek , 40 let, OSVČ Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	6. Ing. Lenka Drncová , 42 let, úřednice Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	7. Mgr. BcA. Petr Gläser , 34 let, restaurátor Drahoraz, bez politické příslušnosti, navržen KDU-ČSL
☐	8. Vladimíra Švorcová , 30 let, dělnice Kopidlno, bez politické příslušnosti, navržena KDU-ČSL
☐	9. Hana Slavíková , 59 let, podnikatelka Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	10. Karel Neubert , 63 let, důchodce Pševs, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	11. Jozefína Miličková , 65 let, důchodkyně Kopidlno, KDU-ČSL, navržena KDU-ČSL
☐	12. Petr Štyler , 69 let, důchodce Kopidlno, KDU-ČSL, navržen KDU-ČSL
☐	13. Josef Přenosil , 55 let, pracovník agentury Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	14. Darina Procházková , 36 let, výpravčí Kopidlno, bez politické příslušnosti, nezávislí kandidáti
☐	15. Mgr. Alena Říhová , 52 let, zastupující ředitelka ZŠ Kopidlno, bez politické příslušnosti, navržena KDU-ČSL

Občanská demokratická strana
vylosované číslo: 3

1. **Karel Komárek**, 57 let, strojmistr ČD
Kopidlno, ODS

2. **Ladislav Komárek**, 25 let, skladník
Kopidlno, bez politické příslušnosti

3. **Miloslav Černovský**, 42 let, invalidní
důchodce
Kopidlno, bez politické příslušnosti

4. **Ladislav Komárek**, 50 let, výpravčí
Kopidlno, ODS

5. **Petr Zajcev**, 24 let, strojní mechanik
Kopidlno, bez politické příslušnosti

6. **Tomáš Kutina**, 33 let, OSVČ
Kopidlno, bez politické příslušnosti

7. **Jaroslav Plocar**, 27 let, OSVČ
Kopidlno, bez politické příslušnosti

8. **David Kutina**, 59 let, OSVČ
Kopidlno, bez politické příslušnosti

SNK-Hasiči a nezávislí
vylosované číslo: 4

1. **Ing. Karel Žižka**, 37 let, stavbyvedoucí
Kopidlno, bez politické příslušnosti

2. **Jiří Machula**, 60 let, místostarosta
Kopidlno, KSČM

3. **Aleš Janča**, 39 let, soukromý zemědělec
Kopidlno, bez politické příslušnosti

4. **Ing. Petra Albrechtová**, 34 let, zahradní
architekt
Kopidlno, bez politické příslušnosti

5. **Tomáš Uzel**, 30 let, státní zaměstnanec
Kopidlno, bez politické příslušnosti

6. **David Häuszler**, 34 let, dělník
Kopidlno, bez politické příslušnosti

7. **Ing. Petra Kínčlová**, 36 let, projektová
manažerka
Kopidlno, bez politické příslušnosti

8. **Miloš Menci**, 32 let, státní zaměstnanec
Kopidlno, bez politické příslušnosti

9. **Ludvík Jaroš**, 69 let, důchodce
Kopidlno, bez politické příslušnosti

10. **Silvie Kosínová**, 30 let, účetní
Kopidlno, bez politické příslušnosti

11. **Hynek Konůpek**, 39 let, správce ČOV
Kopidlno, bez politické příslušnosti

12. **Josef Škaloud**, 35 let, řidič
Kopidlno, bez politické příslušnosti

13. **Petr Hnát**, 31 let, vývojový specialista
Kopidlno, bez politické příslušnosti

14. **Jaroslav Jaroš**, 44 let, instalatér
Kopidlno, bez politické příslušnosti

15. **Jaroslav Vaníček**, 62 let, důchodce
Kopidlno, bez politické příslušnosti

Příloha č. 7: Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku

ZÁPIS O PRŮBĚHU A VÝLEDKU HLASOVÁNÍ VE VOLEBNÍM OKRSKU

T/3

Ve volebním okrsku č. v obci (městysu, městě, městské části, městském obvodu)
 okres proběhlo ve dnech (dne)
 hlasování ve volbách do **zastupitelstva obce** (městysu, města, městské části,
 městského obvodu)

I.

Předseda komise zahájil hlasování první den voleb v hodin.
 Předseda komise ukončil hlasování první den voleb v hodin.
 Předseda komise zahájil hlasování druhý den voleb v hodin^{x)}.
 Předseda komise ukončil hlasování druhý den voleb v hodin^{x)}.
 Zahájení hlasování bylo odročeno o hodin minut z důvodu^{x)}

 Doba hlasování byla prodloužena o hodin minut z důvodu^{x)}

II.

Hlasování nebylo přerušeno^{x)} bylo přerušeno na dobu od do hodin z důvodu^{x)} ...

 Při hlasování a zjišťování výsledků hlasování byly^{x)} nebyly^{x)} okrskové volební komisi podány stížnosti nebo
 oznámení. Jejich stručný obsah, přijatá usnesení a jejich stručné zdůvodnění jsou uvedeny v příloze na
 listech.
 Ve volebním okrsku byla^{x)} nebyla^{x)} použita přenosná volební schránka.

III.

Byly zjištěny výsledky hlasování uvedené v tomto oddílu a na přiloženém označeném hlasovacím lístku.^{xx)}

Identifikace volebního okrsku

Obec	Okrsek	KČ1

Typ voleného zastupitelstva

Celkový počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku

Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky

Počet odevzdaných úředních obálek

Počet platných hlasů ve volebním okrsku (celkem pro všechny volební strany)

Počet volebních stran ve volebním okrsku (dle hlasovacího lístku)

Počet volebních stran, které ve volebním okrsku získaly alespoň jeden platný hlas

Kontrolní číslo 2

Vysvětlivky k orámované části zadní strany tiskopisu:

- Kontrolní čísla k hlasům pro jednotlivé volební strany se uvádí v pořadí, v jakém jsou tyto strany uvedeny na hlasovacím lístku. Kontrolní číslo je součtem pořadového čísla volební strany (sl. 1, sl. 5 nebo sl. 9) a počtu hlasů pro ni (sl. 2, sl. 6 nebo sl. 10) a zapisuje se ve sl. 3, sl. 7 nebo sl. 11.
- Pořadové číslo posledního kandidáta v rámci této volební strany, který ještě získal alespoň jeden platný hlas, se uvádí ve sl. 4, sl. 8 nebo sl. 12.

Poř. strana Sl.1	Počet hlasů pro stranu sl.2	Kontrolní číslo sl.1+sl.2 sl.3	Číslo posl. kand. sl.4	Poř. strana sl.5	Počet hlasů pro stranu sl.6	Kontrolní číslo sl.5+sl.6 sl.7	Číslo posl. kand. sl.8	Poř. strana sl.9	Počet hlasů pro stranu sl.10	Kontrolní číslo sl.9+sl.10 sl.11	Číslo posl. kand. sl.12
1.				16.				31.			
2.				17.				32.			
3.				18.				33.			
4.				19.				34.			
5.				20.				35.			
6.				21.				36.			
7.				22.				37.			
8.				23.				38.			
9.				24.				39.			
10.				25.				40.			
11.				26.				41.			
12.				27.				42.			
13.				28.				43.			
14.				29.				44.			
15.				30.				45.			

IV.

Z celkového počtu členů okrskové volební komise s právem hlasovat je v době vyhotovení zápisu přítomno, t.j. nadpoloviční většina.

Dále byli přítomni:

Zápis byl přečten za účasti nadpoloviční většiny členů okrskové volební komise s právem hlasovat a schválen nadpoloviční většinou přítomných členů komise s právem hlasovat.

Člen okrskové volební komise pověřený předáním zápisu Českému statistickému úřadu na územně příslušném pracovišti a k opravám případných chyb v zápisu na místě

jméno a příjmení

Podpisy členů komise s právem hlasovat:

.....

.....

.....

.....
Hodina, den, měsíc a rok vyhotovení zápisu

.....
jméno, příjmení a podpis zapisovatele

Zápis odmítl podepsat:

Důvody odmítnutí jsou uvedeny v samostatné příloze k zápisu.

^{x)} nehodící se škrtněte, ^{xx)} KČ1 ... kontrolní číslo 1

Příloha č. 8: Výsledky hlasování pro politické strany, politická hnutí a koalice ve volebním okrsku

**VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ PRO POLITICKÉ STRANY, POLITICKÁ HNUTÍ A KOALICE
VE VOLEBNÍM OKRSKU**

Příloha č.1 k tiskopisu T/4a, list č.:

Příloha č. 1 k zápisu okrskové volební komise o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č.
v obci (městě, městské části, městském obvodu)
okres pro volby do **POSLANECKÉ SNĚMOVNY** Parlamentu České republiky.

Identifikace volebního okrsku:

Obec	Okres	KČ1

Ve volebním okrsku byly zjištěny výsledky hlasování pro politickou stranu, politické hnutí nebo koalici:

..... číslo

Počet platných hlasů pro tuto stranu, hnutí nebo koalici

Kontrolní číslo 2

Počet platných přednostních hlasů, odevzdaných pro jednotlivé kandidáty v pořadí podle hlasovacího lístku:

Poř. číslo kand.	Počet přednostních hlasů	Násobek sl.1 x sl.2	Poř. číslo kand.	Počet přednostních hlasů	Násobek sl.4 x sl.5	Poř. číslo kand.	Počet přednostních hlasů	Násobek sl.7 x sl.8
sl.1	sl.2	sl.3	sl.4	sl.5	sl.6	sl.7	sl.8	sl.9
1.			13.			25.		
2.			14.			26.		
3.			15.			27.		
4.			16.			28.		
5.			17.			29.		
6.			18.			30.		
7.			19.			31.		
8.			20.			32.		
9.			21.			33.		
10.			22.			34.		
11.			23.			35.		
12.			24.			36.		

Kontrolní číslo 3 (součet násobků ve sl. 3 + 6 + 9)

Kontrolní číslo 4 (součet kontrolních čísel 2 + 3)

Poslední číslo kandidáta, který získal přednostní hlasy

Podpisy členů komise s právem hlasovat:

.....

.....

.....

Hodina, den, měsíc a rok vyhotovení zápisu

.....

jméno, příjmení a podpis zapisovatele

Příloha: 9: Zvolení zastupitelé dle výsledku hlasování – volby 2014

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
1	Česká str.sociálně demokrat.	1	Masáková Hana Ing.	39	ČSSD	ČSSD	333	10,17	2
1	Česká str.sociálně demokrat.	2	Vodička Josef	57	ČSSD	ČSSD	218	6,66	6
1	Česká str.sociálně demokrat.	3	Nováková Lenka	41	ČSSD	BEZPP	338	10,33	1
1	Česká str.sociálně demokrat.	4	Albrecht Petr	50	ČSSD	ČSSD	260	7,94	5
1	Česká str.sociálně demokrat.	6	Táborský Josef Ing.	63	ČSSD	ČSSD	307	9,38	3
1	Česká str.sociálně demokrat.	10	Kout Miroslav	63	ČSSD	BEZPP	278	8,49	4
2	KDU-ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ	3	Uzlová Miloslava	58	KDU-ČSL	BEZPP	208	11,61	1
2	KDU-ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ	6	Drcová Lenka Ing.	42	NK	BEZPP	197	10,99	3
2	KDU-ČSL A NEZÁVISLÍ OBČANÉ	15	Říhová Alena Mgr.	52	KDU-ČSL	BEZPP	203	11,33	2
3	Občanská demokratická strana	7	Plocar Jaroslav	27	ODS	BEZPP	102	18,24	1
4	SNK Hasiči a nezávislí	1	Žižka Karel Ing.	37	NK	BEZPP	293	11,80	1
4	SNK Hasiči a nezávislí	2	Machula Jiří	60	NK	KSČM	209	8,42	2
4	SNK Hasiči a nezávislí	3	Janča Aleš	39	NK	BEZPP	200	8,05	4
4	SNK Hasiči a nezávislí	11	Konůpek Hynek	39	NK	BEZPP	201	8,09	3
4	SNK Hasiči a nezávislí	13	Hnát Petr	31	NK	BEZPP	182	7,33	5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha č. 10: Dotazník pro obyvatelé města Kopidlna

Vážení občané města Kopidlna,

jsem studentkou 5. ročníku České zemědělské univerzity v Praze, Provozně ekonomické fakulty, obor Veřejná správa a regionální rozvoj. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který se zabývá komunálním politickým životem a volebním chováním obyvatel města Kopidlna. Dotazník bude sloužit jako podklad empirické části diplomové práce, kterou zpracovávám na téma „Politické aspekty územní samosprávy. Volby a volební chování obyvatel města Kopidlna“, proto jsou Vaše pravdivé odpovědi pro mě velmi důležité. Dotazník je určen pouze obyvatelům s trvalým pobytem v Kopidlně starším 18 let. Dotazníkové šetření je anonymní, odpovědi budou zpracovány spolu s odpověďmi dalších cca 200 respondentů. Vyplnění Vám zabere cca 10 minut. Dotazník od Vás vyzvednu za 10 – 14 dní.

Předem Vám děkuji za čas strávený vyplněním tohoto dotazníku.

Bc. Jitka Ječná

Postup při vyplňování dotazníku je jednoduchý Zakroužkujte vždy pouze jednu odpovídající číslici.

1) Máte trvalý pobyt v Kopidlně?

1. ano
2. ne

2) Využil(a) jste možnosti volit do zastupitelstva obce v říjnu 2014?

1. ano (*jako další vyplňujte otázku č. 4*)
2. ne (*nevyplňujte otázku č. 4,5,6*)

3) Pokud ne, proč jste nevolil(a)?

1. nebyl(a) jsem v době voleb v místě bydliště
2. volby mě nezajímají
3. nevolím, protože kandidátům nejde o občany, ale o sebe
4. malý výběr kandidátů

4) Jakým způsobem jste hlasoval(a)?

1. označil(a) jsem křížkem pouze jednu volební stranu
2. označil(a) jsem křížkem jména kandidátů z různých volebních stran
3. označil(a) jsem křížkem některé kandidáty a dalším křížkem jsem označil(a) jednu volební stranu

5) V případě, že jste označil(a) jednu volební stranu, jakou jste volil(a)?

1. Česká strana sociálně demokratická
2. KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí
3. Občanská demokratická strana
4. SNK – Hasiči a nezávislí

6) V případě, že jste označil(a) kandidáty z různých volebních stran, z jaké jste volil(a) největší počet kandidátů?

1. Česká strana sociálně demokratická
2. KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí
3. Občanská demokratická strana
4. SNK – Hasiči a nezávislí

7) Jakou volební stranu byste nikdy nevolil(a) ve volbách do Zastupitelstva města Kopidlna?

1. Česká strana sociálně demokratická
2. KDU – ČSL a nezávislí občané Kopidlna a místních částí
3. Občanská demokratická strana
4. SNK – Hasiči a nezávislí

8) Z jakého důvodu byste tuto stranu nikdy nevolil(a)?

1. neztotožňuji se s jejím programem
2. kvůli lídrům volební strany
3. nejsou v ní žádní odborníci
4. jiný důvod, uveďte jaký

9) V případě, že jste se účastnil(a) voleb do zastupitelstva obce v roce 2010, jak jste volil(a)?

1. označil(a) jsem křížkem pouze jednu volební stranu
2. označil(a) jsem křížkem jména kandidátů z různých volebních stran
3. označil(a) jsem křížkem některé kandidáty a dalším křížkem jsem označil(a) jednu volební stranu
4. v roce 2010 jsem nevolila (*jako další vyplňujte otázku č.12*)

10) V případě, že jste označil(a) při volbách do zastupitelstva obce v roce 2010 jednu volební stranu, jakou jste volil(a)?

1. SNK Hasiči a nezávislí
2. Občanská demokratická strana
3. KDU – ČSL
4. SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI
5. Česká strana sociálně demokratická

11) V případě, že jste označil(a) při volbách do zastupitelstva obce v roce 2010 kandidáty z různých volebních stran, z jaké jste volil(a) největší počet kandidátů?

1. SNK Hasiči a nezávislí
2. Občanská demokratická strana
3. KDU – ČSL
4. SNK NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI

5. Česká strana sociálně demokratická

12) Hlasoval(a) byste v současné době stejným způsobem jako v komunálních volbách v říjnu 2014?

1. ano
2. ne

13) Jaké je Vaše pohlaví?

1. žena
2. muž

14) Do jaké věkové kategorie patříte?

1. 18 – 25 let
2. 26 – 35 let
3. 36 – 45 let
4. 46 – 55 let
5. 56 – 65 let
6. nad 66 let

15) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

1. základní
2. vyučen(a)
3. středoškolské
4. vysokoškolské

16) Jaké je Vaše ekonomické postavení?

1. student(ka)
2. zaměstnanec
3. nezaměstnaný
4. na rodičovské dovolené
5. OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná)
6. důchodce